T.C
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANA SANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÇOCUK VE GENÇLERE YÖNELİK PİYANO ESERLERİNİN ÜSLUP, TÜR VE PİYANO EĞİTİMİ AÇILARINDAN İNCELENMESİ

NAZAR YILDIRIM

TEZ DANIŞMANI
DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLNARE TARKUM

EDİRNE 2022

Tezin Adı: Çocuk ve Gençlere Yönelik Piyano Eserlerinin Üslup, Tür ve Piyano Eğitimi Açılarından İncelenmesi

Hazırlayan: Nazar YILDIRIM

ÖZET

Romantik Dönem piyano müziğinde yaşanan köklü değişimler piyanodaki ifade araçlarının zenginleşmesini ve piyano için bestelenen farklı nitelikteki eserlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu değişimler ışığında eski piyano ekolü ilkeleri gözden geçirilerek, piyano eğitimine yenilikçi bir yaklaşım getiren piyano metodları ve eğitim amaçlı yazılmış olan piyano eserleri ortaya çıkmıştır. Çocuk ve gençlere yönelik Schumann'ın "Gençlik Albümü" ve Debussy'nin "Çocukların Köşesi" isimli albümleri, yeni nesil piyanistlerin gerçek sanatsal değer taşıyan ve dönemin ruhunu yansıtan eserler aracılığıyla eğitilmesi amacıyla yazılmıştır.

Söz konusu albümler, birer açıklayıcı başlıkları bulunan programlı türdeki minyatürlerden oluşmaktadırlar. Bir çocuğun hayal dünyası ve günlük yaşantısıyla ilgili kesitler tasvir eden bu minyatürler, farklı üslup, çalma tekniği ve tuşe anlayışının yanı sıra, pedal kullanımındaki farklılıklar gibi beceriler gerektiren ögeler de içermektedir. Dolayısıyla bu yapıtların piyano eğitiminde kullanılması, genç piyanistlerin müzikalite ve teknik beceriler yönünden gelişimlerine katkı sağlamanın yanı sıra, zengin içerikleriyle öğrencilere müzik sevgisi aşılama açısından yarar sağlamaktadır.

İzlenimcilik akımını temsil eden bestecisi Debussy'nin "Çocuk Köşesi" süitinde müzikal dil daha karmaşık bir yapıdadır. Besteci albümdeki minyatürlerde, disonans, sonoriteler, farklı armonilerin üst üste eklendiği pedal teknikleri, caz müziği ritimleri gibi ifade araçlarında kullandığı cesur yöntemler sayesinde piyanoya farklı bir yorum getirmiştir. Hem kızını eğlendirmek hem de müziği bir çocuğun gözünden keşfetmek amacıyla bestelenen bu albüm, bir nevi bir çocuğun büyümesini izlemenin nostaljisini içermektedir.

Saygun' un "İnci'nin Kitabı" ve Erkin'in "Duyuşlar" isimli piyano albümlerinde, geleneksel Türk müziğinin izlerini yansıtan makamsal etkiler, aksak ritimler ve pentatonik diziler gibi çeşitli teknik ögelerin şiirsel bir anlatımla sunulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Çocuk, Romantik, Çağdaş, İzlenimcilik, Piyano

The Name of The Thesis: Analysis of Piano Sketches For Children and Young People in Terms of Style Genre and Pıano Educatıon

Prepared by: Nazar YILDIRIM

ABSTRACT

Fundamental changes in the Romantic Period led to the enrichment of piano music and the emergence of different works composed for piano. In the light of these changes, the piano works and piano methods that bring an innovative approach to education emerged while reviewing the principles of the old piano school. Schumann's "Young Album" for children and young people and Debussy's "Children's Corner" albums are composed for the education of new generation pianists through works that are valuable and reflect the spirit of the period.

The aforementioned albums were composed of programmatic type miniatures with descriptive titles.These miniatures, which depicts sections about a child's imagination and daily life, include different style, playing technique, and touch understanding, as well as the differences in the use of pedals that require skills. Therefore, the use of these works for piano education contributes to the development of young pianists in terms of musicality and technical skills in addition to their beneficial feature for installing a love of music.

A musical in the "Children's Corner" suite of Debussy, who is the composer representing the Impressionism movement, has a more complex language. The composer has brought a different interpretation of the piano thanks to the bold methods he used in expression tools such as sonorities, pedal techniques in which different harmonies are added on top of each other, and jazz music rhythms. This album is composed for entertaining his daughter and exploring music through a child's eyes and it also conveys the nostalgia of watching a child grow up.

In Saygun's piano albums called "Inci's Book" and Erkin's "Impressions" various technical elements such as modal effects reflecting the traces of traditional

Turkish music, lame rhythms, and pentatonic scales were presented with a poetic expression.

Keywords: Child, Romantic, Contemporary, Impressionism, Piano

TEŞEKKÜR

Bu süreçte danışmanlığımı üstlenen saygıdeğer hocam Gülnare TARKUM'a, değerli önerilerini benimle paylaşan Zehra Müge HENDEKLİ'ye, Işıl DAĞLAR'a, Erol TARKUM'a ve Bahadır ÇOKOMAY'a içten teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....**i**

ABSTRACT.....**iii**

TEŞEKKÜR……... **v**

İÇİNDEKİLER…… ……**vi**

ÖRNEKLER LİSTESİ .....**viii**

BÖLÜM I……**1**

GİRİŞ……**1**

1.1. Problem……**3**

1.1.1. Alt Problemler……**3**

1.2. Amaç……..**4**

1.3. Önem…… **4**

1.4. Sınırlılıklar……**4**

1.5. Tanımlar……**5**

BÖLÜM II……... **6**

YÖNTEM……**6**

2.1. Araştırma Yöntemi…….. **6**

2.2. Evren Ve Örneklem…… **6**

2.3. Verilerin Toplanması……...**6**

2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması……..**7**

BÖLÜM III……..**7**

BULGULAR ve YORUM……...**7**

3.1. Romantik Dönem Müziğinde Schumann'ın Rolü Nedir?.....**7**

3.1.1. R. Schumann'ın Müzikal Stili Ve Yapıtlarının Genel Özellikleri Nelerdir?..... **8**

3.1.2. R. Schumann'ın Piyano Müziği'nin Genel Özellikleri Nelerdir?.....**10**

3.1.3. R. Schumann'ın "Gençlik Albümü"nün Üslup,Tür Ve Form Açısından ÖzellikleriNelerdir?……..**11**

3.2. İzlenimcilik (Empresyonizm) Akımında C. Debussy'nin Rolü Nedir?.....**25**

3.2.1. C. Debussy'nin Müzikal Stili Ve Yapıtlarının Genel Özellikleri Nelerdir?..... **25**

3.2.2. C. Debussy'nin Piyano Müziği'nin Genel Özellikleri Nelerdir?.....27

3.2.3. C. Debussy'in "Çocukların Köşesi" Eserinin Üslup,Tür Ve Form Açısından Özellikleri Nelerdir?..... 29

3.3. Türkiye'deki Çağdaş Dönem Müziğinde Ahmed Adnan Saygun'un ve Ulvi Cemal Erkin'in Rolü Nedir?.....38

3.3.1. Ahmed Adnan Saygun'un Müzikal Stili Ve Yapıtlarının Genel Özellikleri Nelerdir?.....40

3.3.2. Ahmed Adnan Saygun'un Piyano Müziği'nin Özellikleri Nelerdir?..... 41

3.3.3. Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı"nın Üslup, Tür Ve Form Açısından Özellikleri Nelerdir?..... 42

3.3.4. Ulvi Cemal Erkin'nin Müzikal Stili Ve Yapıtlarının Genel Özellikleri Nelerdir?.....54

3.3.5. Ulvi Cemal Erkin'in Piyano Müziği'nin Genel Özellikleri Nelerdir?....56

3.3.6. Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" Kitabının Üslup Tür Ve Form Açısından Özellikleri Nelerdir?..... 57

3.4. Çocuk Ve Gençlere Yönelik Piyano Eserlerinin Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri Nelerdir?.....71

3.4.1. R. Schumann'ın "Gençlik Albümü"nün Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri Nelerdir?..... 72

3.4.2. C. Debussy'nin "Çocukların Köşesi" Eserinin Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri Nelerdir?..... 83

3.4.3. Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabının Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri Nelerdir?..... 89

3.4.4. Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" Kitabının Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri Nelerdir?.....96

BÖLÜM IV……..105

4.1. Çocuk Ve Gençlere Yönelik Piyano Eserlerinin Dönem, Üslup, Tür Özelliklerine İlişkin Sonuçlar…….105

4.2. Çocuk Ve Gençlere Yönelik Piyano Eserlerinin Piyano Eğitimi Açısından Özelliklerine İlişkin Sonuçlar…….110

KAYNAKÇA/BİBLİYOGRAFYA……112
İNTERNET KAYNAKÇASI…….117

EKLER..... 118

ÖRNEKLER LİSTESİ

Örnek 1: "Soldaten Marsch" (Asker Marşı), ölçü: 1-4 13
Örnek 2: "Ein Chorale" (Koral), ölçü: 1-4 14
Örnek 3: "Armes Waisenkind" (Zavallı Yetim), ölçü: 1-4. 15
Örnek 4: "Knecht Ruprecht" (Hizmetçi Rupert), ölçü: 1-5 15
Örnek 5: "Erster Verlust" (İlk Kayıp), ölçü: 1-6 16
Örnek 6: "Mignon" (Şirin), ölçü :1-4 17
Örnek 7: "Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi), ölçü: 11-12 18
Örnek 8: "Jagerliedchen" (Küçük Avcı'nın Şarkısı), ölçü: 1-2 18
Örnek 9: "Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi), ölçü: 1-2 18
Örnek 10: "Schnitterliedchen " (Orakçının Şarkısı), ölçü: 1-2 19
Örnek 11: "Winterzeit II" (Kış Zamanı II), ölçü:1-7 19
Örnek 12: "Winterzeit II" (Kış Zamanı II), ölçü: 49-52 20
Örnek 13: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı), ölçü: 1-5 20
Örnek 14: "Sizilianish" (Sicilyalı), ölçü: 25-26 21
Örnek 15: "Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi), ölçü: 9-10 21
Örnek 16: "Knecht Ruprecht" (Hizmetçi Rupert), ölçü: 1-5 22
Örnek 17: "Fremder Mann" (Yabancı), ölçü: 17,ölçü: 32-39 22
Örnek 18: "Fremder Mann" (Yabancı), ölçü: 1-6 22
Örnek 19: "Kriegslied" (Savaş Şarkısı), ölçü: 38-43 23
Örnek 20: "Lied Italienischer Marinari" (İtalyan Denizcilerin Şarkısı, ölçü:1-6 23
Örnek 21: "Matrosenlied" (Denizcilerin Şarkısı), ölçü: 1-4;9-12 24
Örnek 22: Ravel, İspanyol Rapsodisi, 44-45 numaralı ölçüler 28
Örnek 23: Salendro-Slendro'nun batı müzik nota sistemine-yazımına uyarlanmış hali 28
Örnek 24: Tam tonlu dizi 28
Örnek 25: "Doctor Gradus Ad Parnassum" (Doctor Gradus Ve Parnassum), ölçü: 1-5 31
Örnek 26: "Berceuse des Elephants" (Fillerin Ninnisi), ölçü: 1-8 32
Örnek 27: "Serenade a la Poupee"(Oyuncak Bebek İçin Serenat), ölçü: 1-8 33
Örnek 28: " La Neige Danse" (Kar Dans Ediyor), ölçü: 1-7 34

Örnek 29: "La Neige Danse" (Kar Dans Ediyor), ölçü: 22-27 35
Örnek 30: "La Neige Danse" (Kar Dans Ediyor), ölçü: 22-29 36
Örnek 31: "Le Petit Berger" (Küçük Çoban), ölçü: 1-7 36
Örnek 32: "Golliwog's Cake- Walk" (Golliwog'un Pasta Yürüyüşü), ölçü:1-10 37
Örnek 33: "Golliwog's Cake- Walk" (Golliwog'un Pasta Yürüyüşü), ölçü: 47-52 .. 38
Örnek 34: "İnci" Op.10 No.1, ölçü:1-4 45
Örnek 35: "Afacan Kedi" Op.10 No.2, ölçü:1-9 46
Örnek 36: Dönmeli İmitasyon, "Afacan Kedi; 4.ölçü 47
Örnek 37: "Masal" Op.10 No.3, ölçü:1-6 48
Örnek 38: "Basit Usul" 48
Örnek 39: "Ulvi C. Erkin; Duyuşlar, Küçük Çoban" 49
Örnek 40: "Kocaman Bebek" Op.10 No.4, ölçü:1-9 50
Örnek 41: "Oyun" Op.10 No.5, ölçü: 1-7 51
Örnek 42: "Ninni" Op.10 No.6, ölçü:1-6 52
Örnek 43: "Rüya" Op.10 No.7, ölçü:1-5 53
Örnek 44: "Oyun" No.1, ölçü:1-6 59
Örnek 45: "Oyun" No.1, ölçü:21-23 59
Örnek 46: "Küçük Çoban" No.2, ölçü:1-4 60
Örnek 47: "Dere" No.3, ölçü: 1-6 62
Örnek 48: "Duyuşlar III, Sağ eldeki Pentatonik Gam" 62
Örnek 49: "Kağnı" No.4, ölçü: 1-12 63
Örnek 50: "Kağnı" No.4, ölçü:13-21 64
Örnek 51: "Oyun" No.5, ölçü:1-9 64
Örnek 52: "Mixolydian dizisi" 65
Örnek 53: "Marş" No.6, ölçü: 1-10 65
Örnek 54: "Marş" No.6, ölçü: 11-16 66
Örnek 55: "Şaka" No.7, ölçü: 1-6 67
Örnek 56: "Uçuşlar" No.8, ölçü: 1-4 67
Örnek 57: "Oyun" No.9, ölçü: 1-6 68
Örnek 58: "Oyun" No.9, ölçü: 18-22 69
Örnek 59: "Ağlama Yar Ağlama" No.10, ölçü: 1-5 69
Örnek 60: "Ağlama Yar Ağlama" No.10, ölçü: 6-13 70

Örnek 61: "Zeybek Havası" No.10, ölçü: 1-2 70
Örnek 62: "Soldaten Marsch"(Asker Marşı), ölçü: 1-4 74
Örnek 63: Çift sesli yapı "Asker Marşı" 75
Örnek 64: Çift sesli yapı "Asker Marşı" 75
Örnek 65: Schumann Op.68 No.4 "Koral" (a, b) 75
Örnek 66: "Armes Waisenkind" (Zavallı Yetim), ölçü, 11-13 76
Örnek 67: "Jagerliedchen" (Küçük Avcıların Şarkısı), ölçü:17-18 76
Örnek 68: "Armes Waisenkind" (Zavallı Yetim) No.6 Başlangıç 77
Örnek 69: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı), ölçü:1-2 78
Örnek 70: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı), ölçü: 9-10 78
Örnek 71: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı), ölçü: 18-20 78
Örnek 72: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı) için çalışma stili 79
Örnek 73: "Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi), ölçü: 9-10 79
Örnek 74: "Sizilianisch" (Sicilyalı), ölçü: 1-3 80
Örnek 75: "Sizilianisch" (Sicilyalı), ölçü: 25-26 80
Örnek 76: "Knecht Ruprecht" (Hizmetçi Rupert), ölçü: 9-11 80
Örnek 77: "Erster Verlust" (İlk Kayıp), ölçü: 1-5 81
Örnek 78: "Erster Verlust" (İlk Kayıp), ölçü: 17-21 81
Örnek 79: "Fremder Mann" (Yabancı), ölçü:1-6 82
Örnek 80 "Fremder Mann" (Yabancı), ölçü: 35-39 82
Örnek 81: "Fremder Mann" (Yabancı), ölçü: 55 82
Örnek 82: "Lied Italienischer Marinari" (İtalyan Denizcilerin Şarkısı), ölçü: 47-50 83
Örnek 83: "Dr Gradus Ad Parnassum" (Dr. Gradus ve Parnassum, ölçü: 6-11 85
Örnek 84: "Berceuse des Elephants" (Fillerin Ninnisi), ölçü: 17-21 85
Örnek 85: "Serenade a la Poupee" (Oyuncak Bebek İçin Serenat), ölçü: 14-16 86
Örnek 86: "La Neige Danse" (Kar Dans Ediyor), ölçü: 23-24 86
Örnek 87: "La Neige Danse" (Kar Dans Ediyor), ölçü: 34-38 87
Örnek 88: "Le Petit Berger" (Küçük Çoban), ölçü: 24-25 87
Örnek 89: "Le Petit Berger" (Küçük Çoban), ölçü:27-31 88
Örnek 90: "Golliwog's Cake-Walk" (Golliwog'un Pasta Yürüyüşü), ölçü: 47-52 ... 88
Örnek 91: "İnci" Op.10 No.1,ölçü: 6-15 91

Örnek 92: R. Schumann "Gençlik Albümü" Op.68 No.5 ..... .91
Örnek 93: "Afacan Kedi" Op.10 No.2 (9 el boyunca sol el) 92
Örnek 94: "Masal" Op.10 No.3, ölçü: 19-23 92
Örnek 95: "Kocaman Bebek" Op.10 No.4, ölçü: 1-4 93
Örnek 96: "Kocaman Bebek" Op.10 No.4, ölçü: 22-25 94
Örnek 97: "Kocaman Bebek" Op.10 No.4, ölçü: 44-48 94
Örnek 98: "Oyun" Op.10 No.5, ölçü: 8-11 95
Örnek 99: "Ninni" Op.10 No.6, ölçü:10-12 95
Örnek 100: "Rüya" Op.10 No.7, ölçü: 1-3 ..... .96
Örnek 101: "Oyun" No.1, ölçü: 40-41 97
Örnek 102: "Oyun" No.1, ölçü: 50-53 98
Örnek 103: "Küçük Çoban" No.2, ölçü: 5-6 98
Örnek 104: "Dere" No.3, ölçü: 10-13 98
Örnek 105: "Kağnı" No.4, 13-20. ölçüler sol el için 99
Örnek 106: "Kağnı" No.4, ölçü: 13-20 sol el için 100
Örnek 107: "Oyun" No.5, ölçü: 20-24 100
Örnek 108: "Marş" No.6, ölçü: 14-17 101
Örnek 109: R.Schumann Gençlik Albümü op.68 "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı) 101
Örnek 110: U.C.Erkin Duyuşlar Piyano İçin 11 Parça "Şaka" No.7 102
Örnek 111: "Uçuşlar" No.8, ölçü: 5-8 102
Örnek 112: "Oyun" No.9, ölçü: 10-13 103
Örnek 113: "Oyun" No.9, ölçü: 18-22 103
Örnek 114: "Oyun" No.9, ölçü: 40-43 103
Örnek 115: "Ağlama Yar Ağlama" No.10, ölçü: 14-15 103
Örnek 116: "Zeybek Havası" No.11, ölçü: 1-3-6-7 104

BÖLÜM I

GİRİŞ

19. yüzyıl Romantik dönemden itibaren, piyano için yazılmış eserlerde form, üslup ve anlatım araçları açılarından köklü değişimler görülmektedir. Bu değişimler piyano için bestelenen farklı nitelikteki eserlerin ortaya çıkmasını ve ifade araçlarının zenginleşmesini sağlamıştır.

Armonik kuruluş, bağlantı ve örgü özgürleşerek müzik biçimleri yeni öğelerle şekillenmiştir. Müzikte anlatım araçları yelpazesi genişlemiş piyanoda virtüözik icra tekniklerinin gelişmesi, çalgıların kullanımını zenginleşmiştir.

Romantik Dönem bestecisi Robert Schumann'ın, piyano müziğinde Romantizmin her boyutunun yansıması görülmektedir. Bestecinin değerli yapıtları piyano müziğine yön vermiştir. Müziğinde yoğunlaşmış bir öznellik, devamlı değişen duygu ve doku olduğu söylenebilir.

R. Schumann'ın piyano eğitimi amaçlı gençler için bestelediği albümlerinin olduğu bilinmektedir. Bunların içerisinde en önemli albümü "Gençlik Albümü"dür. Schumann'ın 1848 yılında yayımlanan bu albümü programlı türdeki minyatürlerden oluşmaktadır.

Bestecinin genç piyanistler için eğitsel amaçla bestelediği "Gençlik Albümü" toplam 43 parçadan oluşmaktadır. İlk 18 parçası 'çocuklar için ve diğer parçalar yetişkinler için olarak sınıflandırılmıştır. Eğitsel amaçla bestelenen albümdeki her parça farklı bir konu ve duygu içermekte ve bu parçaların şiirsel anlatımları çeşitli teknik öğeleri ile birleşmektedir.

19. yüzyıl sonlarına gelindiğinde ise, tüm sanat dalları için hızlı bir değişim dönemi başlamış, farklı ve yeni sanat akımları ortaya çıkmıştır. Bunlardan biri de Fransa da ortaya çıkan İzlenimcilik Akımı'dır.

*Resimde 19. yüzyıl sonlarında başlayan İzlenimcilik akımı, müzikte 20. yüzyıl başlarında etkinleşir. Bu dönemde sanatın başkenti olan Paris, resim, müzik ve heykel dallarında zengin örnekler üretmekte*dir.[1]

"İzlenimcilik doğadaki unsurların kişinin kendisinde oluşturduğu izlenimleri, duygusal izleri yansıtmayı hedefler. Bu akım içerisinde yer alan sanatçılar doğayı objektif bir gerçek olarak değil, kendilerinde yarattığı izlenimi resme (veya edebi esere) aktarırlar."[2]

İzlenimcilik akımının öncüsü ünlü Fransız bestecisi C. Debussy bu akımın önde gelen bestecilerinden biridir. Debussy, eski çağdan kopup yeni çağa yeni dil bulma çabasındadır. İçe dönük bir romantizmi yansıtmaktadır.[3]

C. Debussy'nin piyano için bestelediği "Çocukların köşesi" adlı albümü 6 parçadan oluşan süit şeklindedir ve kızı Chouchou için yazılmıştır. Farklı zorluk derecesinde parçalar içeren bu albümde, İzlenimcilik akımının birçok teknik, yapısal ve üslupsal özellikleri yansımasını bulmuştur.

20. yüzyıl Türkiye'de Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte Cumhuriyet yönetimi tarafından bazı yetenekli gençler müzik eğitimi almak üzere Avrupa'nın çeşitli kentlerine gönderilmişlerdir. Bu gençler yurda döndükten sonra Çağdaş Çoksesli Türk Müziğinin temellerini atan ve sonraları "Türk Beşleri" olarak adlandırılan grup oluşmuştur. Bu grubun üyeleri birçok müzik akımlarından etkilenmişler, milliyetçilik eğilimi oluşmuş ve "Türk Beşleri" aktarımlarını kendi topraklarının geleneksel halk müziğine dayandırmışlardır.

Çağdaş Türk Müziği'nde önemli bir yere sahip 'çocuklar için yazılmış olan bir albüm de, Türk Beşleri'nden Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı Op.10" dur. Bu albüm de süit şeklinde yazılmış olup, küçük piyanistler için 7 kolay parçadan oluşmaktadır. Albüm, öğrenciyi zorlamadan eğitimine katkı sağlayacak şekilde bestelenmiştir.

Schumann ve Debussy'de olduğu gibi, Saygun'un albümünde de çocukların dünyasındaki hayal gücü hakimdir. Parçaların farklı adları ve konuları vardır. Saygun, Doğu ve Batı müziğini sentezlemiştir. Polifoni, pentatonik diziler, aksak ritimler ve halk müziği makamları bu albümde egemendir.

Türk Beşleri'nden Ulvi Cemal Erkin'in 'çocuklar için müzik niteliğine sahip, "Duyuşlar" adlı albümü, 20.yy Türk Piyano Edebiyatı'nın öncü bir yapıtı olmuştur. Her biri farklı ad ve konuya sahip özgün 11 parçadan oluşmaktadır. Tıpkı Saygun gibi, Erkin de halk müziği ve klasik Türk müziğini birbiri ile kaynaştırmış, geleneksel sanat müziğimizin makamlarını kullanmıştır.

1.1. Problem

Çocuk ve gençlere yönelik piyano eğitim sürecinde yer alan piyano eserleri farklı müzik yaklaşımları, farklı üsluplar ve teknikler içermektedir. Dolayısıyla, bu araştırmada ele alınan R. Schumann'ın "Gençlik Albümü", C. Debussy'in "Çocukların Köşesi" süiti, Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı" ve Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" isimli piyano albümlerinin, üslup, teknik, müzikal dil açılarından kendilerine özgü niteliklerinin kavranması ve piyano eğitiminin bu doğrultuda planlanlanması ve gerçekleştirilmesi gerekir. Söz konusu bu süreçteki eksiklerin piyano eğitimine olumsuz yansımaları beklenebilir.

Bu problemin çözümüne yönelik olarak aşağıdaki alt problemlere yanıtlar aranmıştır.

1.1.1. Alt Problemler

1. R. Schumann'ın "Gençlik Albümü"nün üslup tür ve form açılarından özellikleri nelerdir?
2. C. Debussy'nin "Çocukların Köşesi" eserinin üslup, tür ve form açılarından özellikleri nelerdir?

---

[1] Evin İlyasoğlu, *Zaman İçinde Müzik,* Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2003, s. 199.
[2] https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0zlenimcilik (25.08.2022)
[3] Evin İlyasoğlu, a.g.e.,s. 202.

3. Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı"nın üslup, tür ve form açılarından özellikleri nelerdir?
4. Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" kitabının üslup, tür ve form açılarından özellikleri nelerdir?
5. Çocuk ve gençlere yönelik piyano eserlerinin piyano eğitimi açısından özellikleri nelerdir?

1.2. Amaç

Bu araştırmada, çocuklara ve gençlere yönelik piyano eserlerinin müzikal ve teknik açıdan özelliklerinin kavranmasına, dolayısıyla; bu eserlerin hem icrasına hem de bu eserlerden piyano eğitiminde daha verimli ve etkin yararlanılabilmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır.

1.3. Önem

Bu araştırma, özellikle eğitiminin temellerinin oluşturulduğu ve ileri aşamalara ulaştırıldığı çocukluk ve gençlik dönemindeki piyano öğrencilerinin icra potansiyellerine, repertuarlarına ve piyano eğitimlerine katkı sağlayacağından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu açıdan, bu çalışmada ele alınan konuların gerek bahsi geçen bestecilerin üslup özelliklerinin ve bu özelliklerin eserlerinin icrasında doğru yansıtılması, gerekse piyano eğitimine katkıda bulunması açılarından önem oluşturmaktadır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu çalışma, R. Schumann'ın "Gençlik Albümü'ndeki seçilmiş parçalar, C. Debussy'nin "Çocukların Köşesi", Ahmed Adnan Saygun'un" İnci'nin Kitabı" ve Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" albümü eserlerinin incelenmesi ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Tanımlar

Süit: Süit, değişik etkide ama aynı tonda ve çoğun aynı biçimde dans parçalarının birbiri ardına dizilmesine denir. Birkaç parçadan oluşmuş çalgısal türlerin en eskisidir; başlangıcı Ortaçağ'a dek gider.[4]

Prelüd: Ses ya da çalgıyla ilgili bir kompozisyona girişi sağlayan, yazılı (notalı) ya da doğaçtan çalınan müzik parçası.[5]

Pentatonik Dizi: Bir gamın sadece 5 sesinin kullanılması ile oluşan gam'dır. Blues müzikte yoğun olarak kullanılır.[6]

Ostinato: İtalyanca'dan türetilmiştir: inatçı. Aynı müzikal seste, sıklıkla aynı perdede ısrarla tekrarlanan bir motif ve deyimdir.[7]

Dikey kontrpuan: Bir düzen içerisinde aynı anda işitilen sesler, yani akorların kendinden önceki ve sonraki akorlarla olan ilişkilerini, müzik sanatı açısından açıklayan ve araştıran bilimdir.[8]

Polifoni: Polifoni kelimesi Türkçe'de *"çok seslilik"* anlamına gelir.[9]

Toccata: Dokunuş. Tuşlu çalgılar için yazılmış çalgısal parça.[10]

Senkop: Müzikte, güçlü zamanın, zayıf zamana kaydırılmasına verilen ad.[11]

Fraze: Ezgili bir müzik cümlesinin içindeki küçük bölümcüklerin, motiflerin de hakkını vererek ifade edilmesi demektir.[12]

---

[4] Andre Hodeir, *Müzikte Türler ve Biçimler.* (İ. Usmanbaş, Çev.),Pan Yayıncılık, İstanbuk 2003, s. 95.
[5] https://www.dersimiz.com/bilgibankasi/prelud-nedir-hakkinda-bilgi-2929 (06.08.2021)
[6] https://eksisozluk.com/pentatonik-gam--163531 (06.08.2021)
[7] https://stringfixer.com/tr/Ground_bass (06.08.2021)
[8] http://defteriniz.com/kontrpuan/163651/ (06.08.2021)
[9] https://turkcenedemek.com/kelime/polifoni/ (06.08.2021)
[10] Terimler Sözlüğü, 2019
[11] 25.06.2001 (https://eksisozluk.com/senkop--145594 (06.08.2021)
[12] Leyla Pamir, *Çağdaş Piyano Eğitimi*, Beyaz Köşk (Müzik Sarayı) Yayınları No.2, İstanbul, s. 68

İambic: iki heceden oluşan vezin tefilesi. Birinci hece uzun ve okunurken vurgulu, ikinci hece ise kısa ve okunurken vurgusuz okunur.[13]

Artikülasyon: Bir melodinin, bir seslendirmede yer alan seslerin belirginleştirilerek çalınması ya da söylenmesi anlamına gelir. Tane tane belirleyerek seslendiriliş. Açık ve seçik cümleleme.[14]

Hausmusik: 17. yy.'da Almanya'da sade, basit müzikleri tanımlamak için kullanılan Almanya'ya özgü terim. Sonradan aile içinde ya da arkadaş çevresinde gerçekleşen "ev müziği".[15]

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırma Yöntemi

Bu araştırmada betimsel yöntem kullanılmış, belgesel tarama ve analiz tekniklerinden yararlanılmıştır. R. Schumann'ın, C.Debussy'nin, Ahmed Adnan Saygun'un ve Ulvi Cemal Erkin'in seçilmiş piyano eserlerinin üslup, form ve tür açılarından inceleme yöntemi kullanılmıştır.

2.2. Evren Ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini Romantik, İzlenimcilik ve Çağdaş dönem müziğinin örneklemini ise çocuk ve gençlere yönelik R.Schumann'ın "Gençlik Albümü", C. Debussy'nin "Çocukların Köşesi", Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı", Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" adlı yazılmış piyano eserlerini oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırma verileri ulaşılan yerli ve yabancı kaynaklı kitap, tez, makale ve elektronik ortamdaki teorik kaynaklardan elde edilmiştir.

---

[13] https://eksisozluk.com/iambic--658164 (07.06.2022)
[14] https://www.dersimiz.com/terimler-sozlugu/artikulasyon-nedir-ne-demek-26371 (7.06.2022)
[15] https://eksisozluk.com/hausmusik--7002059 (18.06.2022)

2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırma sonucunda elde edilen veriler, R. Schumann'ın "Gençlik Albümü", C. Debussy'nin "Çocukların Köşesi", Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı", Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" adlı eserleri tür, üslup, form ve eğitim açılarından analiz edilmiş, değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR ve YORUM

Birinci alt problem: Robert Schumann'ın "Gençlik Albümü"nün üslup ve tür açısından özellikleri nelerdir?

3.1. Romantik Dönem Müziğinde Schumann'ın Rolü Nedir?

"Müzik tarihinde Romantik dönem 1814-1914 arasındaki dönemi temsil etmiştir. Besteciler genel olarak ifadenin sınırlarını zorlayan yapıtlarında armonik oluşumları, biçimsel sınırları ve hatta icracının fiziksel yapabilirliklerini uç noktalara taşımışlardır."[16]

"Romantik dönem duygu, coşku ve imgeye aşırı yer veren bir dönemdir. Besteciler klasikçilerden ayrılıp, izlenimcilik ve anlatımcılığa yönelmişlerdir."[17]

Romantik dönem müziğini klasik dönem müziğinden farklı kılan en önemli özellikleri arasında, klasik dönem müziğinde kurallar egemen iken, Romantik dönem müziğinde bestecilerin, bireysel duygularına ağırlık vermeleri ve onları ön plana çıkaran eserler yazma eğilimi öne çıkmaktadır.

Piyano müziğinin önemli bestecilerinden biri olan Schumann piyano eserlerinde süslü teknikten ziyade şiirsel özellik sergilemektedir. Klasik yapı ile

---

[16] İlke Boran Kıvılcım- Yıldız Şenürkmez, *Kültürel Tarih Işığında Çoksesli Batı Müziği,* 1.baskı,Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2007 s.182.

[17] Vural Sözer, *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi,* Remzi Kitabevi, İstanbul 1986. s. 654.

Romantik anlatım bir aradadır. Schumann piyano için yazmış olduğu eserlerde çalgının dinamiklerdeki duyarlılığından faydalanmıştır.[18]

3.1.1. R. Schumann'ın Müzikal Stili Ve Yapıtlarının Genel Özellikleri Nelerdir?

"Robert Schumann, 8 Haziran 1810'da Saksonya'da küçük Zwickau kasabasında doğdu. Babası August kitapçıydı ve Robert gibi o da oldukça utangaç ve çekingen bir kişiydi. Robert on altı yaşındayken, August öldü. Robert edebiyatla büyüdü ve başka hiçbir bestecide, sesi edebi düşünceyle kaynaştırma girişimi bu ölçüde yoktur. Gözde yazarı Jean Paul'dü."[19]

Schumann'ın, August ile Johanna Christiane Schnabel'in beş çocuğundan en küçüğü olduğu, küçük yaşta piyano dersleri aldığı ve babasının yönlendirmesiyle beste yapmaya kısa parçalardan başladığı bilinmektedir.[20]

"Schubert piyano çalmayı kolayca öğrenmişti ve güçlü bir doğaçlama yeteneği vardı. Ama müzik eğitimi neredeyse yok gibiydi ve her şeyi kendi başına toparlamak zorunda kaldı. Zwickau'da müzik ve edebiyat okumaları vardı ve Schumann bu işte iyiydi. Ama müzik ve edebiyatta ona ancak amatör denilebilirdi. Annesi onu Leipzig'de hukuk okumaya gönderdi. Leipzig onun için yanlış bir yerdi. Leipzig'de fazla hukuk okumadı. Schumann, ilk ciddi müzik dersini on sekiz yaşında aldı. 1830'da Leipzig'e dönünce, Friedrich Wieck adlı bir piyano öğretmeniyle karşılaştı. Schuman, Wieck'in evine taşındı, çok çalıştı, beste yapmaya başladı, Leipzig operasının şefi Heinrich Dorn'dan kompozisyon dersi de aldı. Ama profesyonel bir piyanist olarak meslek yaşamı, başlamadan bitti."[21]

"Üniversite'de hukuk eğitimini tamamladıktan sonra Schumann'ın bütün arzusu bir konser piyanisti olmaktı. Ancak, sağ elinde yaşadığı bir problemden ötürü piyanistlik kariyerini yarıda bırakmak zorunda kaldı. Bu talihsiz olaydan sonra bütün

---

[18] Evin İlyasoğlu, *Zaman İçinde Müzik*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2017, s.98.
[19] Harold C. Schonberg, *Büyük Besteciler*, (A.F.Yıldırım,Çev.), 1. Baskı, Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık, İstanbul 2013, s. 161.
[20] https://www.biyografi.info/kisi/robert-schumann (07.06.2022)
[21] Harold C. Schonberg, a.g.e., s. 162.

enerjisini beste yapmaya ve müzik üzerine yazılar yazmaya adadı. Leipzig'de Neue Zeitschrift Für Musik (Yeni Müzik Dergisi,1834-35) başlıklı bir dergi çıkarmaya başladı. Bu dergide yazdığı eleştiri ve deneme yazıları dönemin entelektüel çevresinde yankı buldu."[22] Schumann için; büyük bir besteci, bir iç gözlemci, yenilikçi, idealist, çağın edebiyatının manevi müttefiki, eleştirmen ve yenilikçi denilebilir.

Schumann, dünyadaki en iyi piyanistlerden birisi olan Clara Schumann'la 1840 yılında evlenmiştir. Mutlu bir evlilik, iki muhteşem zihnin beraberliği olduğu anlaşılmıştır. Dünyaca ünlü piyanist ve aynı zamanda besteci olan Clara, Schumann'ın hayatında güçlü bir istikrar sağlamıştır. Clara sadece piyanist değil; aynı zamanda besteciydi.[23]

"Ömrünün son beş yılında giderek kötüleşen zihinsel engeliyle bile Schumann muazzam işler yaptı. Beste yapmak faaliyetinin yalnızca bir parçasıydı. Leipzig Konservatuvarı'nda ders verdi, kendi müziğinin şefi olarak orada burada sahneye çıktı, kendi evini Avrupa'daki ileri müzikal faaliyet merkezlerinden biri haline getirdi ve Neue Zeitschrift für Musik'in editörü olarak görevlerini yerine getirdi. Dergi, kişisel, Romantik çizgide çıkmaya devam etti; Schumann'ın bir yansımasıydı. Arkadaşlarıyla birlikte dergiyi çıkarmaya karar verdiklerinde, düşünceleri iyi müziğin övüldüğü ve kötü müziğin yerildiği bir forum sağlamaktı. Schumann'ın son yılları üzücüydü ve zihni giderek daha fazla dengesizleşince, Schumann kendi dünyasına çekildi. İç kulağında, konuşmasını ya da düşünmesini engelleyen aralıksız La sesi işitiyordu. Zaten az konuşan biri olan Schumann giderek daha az konuşur oldu. Schumann 29 Temmuz 1856'da öldüğü sırada, müziği uluslararası bir ün kazanmaya başlamıştı."[24]

Schumann'ın müziğinde görülen en belirgin öğeler, önceki yaşanmış duygu ve düşüncelerini derin bir felsefe ile ortaya koyması ve hayal gücünü ilk koşul olarak kullanmasıdır.

---

[22] İlke Boran- Kıvılcım Yıldız Şenürkmez, a.g.e., s.186.
[23] Harold C. Schonberg, a.g.e., s. 164.
[24] Harold C. Schonberg, a.g.e., s. 166-167-168.

Schumann'ın ilk eserlerindeki form yapıları, genel olarak klasik form anlayışının dışında olduğu düşünülebilir. O dönemdeki sonatlar senfoniler ve çeşitlemeler gibi popüler formlardan daha çok İntermezzo, Arabesque gibi formları yazmayı tercih etmiştir. *"(...) Müziği neredeyse otobiyografiktir. Schmann, çoğu kez müziğinin ne anlatmak istediğini kendisi de bilmiyordu. Bir kısmı adeta trans halindeyken yazılmıştır. Önce yazıyordu. Sonra gözden geçirip esere bir başlık veriyordu. Standart pratiği buydu ve eserlerinin neredeyse tümü, yazıldıktan sonra adlandırıldı. Ad, ruh haline ilişkin yalnızca bir ipucu verir ve bir hikaye'nin kılavuzu sayılmamalıdır. Schumann'ın zengin, karışık armonisinin gerçekten de güçlü bir çoksesli dokusu vardır."* [25]

"Schumann, sanat şarkısı kavramını da genişletti, piyanoyu daha da incelikli bir ortak haline getirdi, piyano prelüdleri ve postlüdleri ekledi. Meslek yaşamı boyunca, enfes vokal düet dizisi de dahil 250'den fazla şarkı besteledi. Tüm müzikal formlarda başarıya ulaştı; opera hariç. Çok sayıda koro müziği de yazdı. Müziğinin esası –kısa eserlerde form ve içeriğin kusursuz kaynaşması, o kahredici cüret ve özgünlük, ölçüsüzlük anlarında bile o temel saflık- gözden kaçırıldı. Saflık, normalde Schumann ile bağlantılı olarak kullanılan bir sözcük değildir; ama onunla ilgili her şey saftı- yaşamı, aşkı, adanmışlığı, dürüstlüğü, zihni, müziği..."[26]

3.1.2. R. Schumann'ın Piyano Müziği'nin Genel Özellikleri Nelerdir?

"Schumann'ın 1840'lara kadar yazdığı tüm eserleri piyano için olmuştur. Minyatür tipi kısa piyano eserlerini çok iyi bestelemiştir ve bu piyano eserlerinden her biri renkli isimlere sahip, *Karnaval*, *Gençlik Albümü, Çocuk Yıllarından Kesitler ve Fantezi* gibi eserler kısa bölümlerden oluşmaktadır. Schumann, eserlerine koymuş olduğu başlıklarla müzik dışı göndermelere yatkınlığını da ortaya koymuştur."[27]

"Schumann'ın piyano cümleleri açık ve sade değildirler. Tam tersine müzik öğeleri, yoğun ve girift bir doku içinde kaynaşmışlardır. Birbirlerine geçen armonileri, polifonik figürleri, senkopları, bağlanmış orta sesleri, birbirleri üzerinden geçmiş

[25] Harold C. Schonberg, a.g.e.,s.159
[26] Harold C. Schonberg, a.g.e., s. 170,172
[27] İlke Boran- Kıvılcım Yıldız Şenürkmez, a.g.e., s.187.

eller gerektiren pasajları, ilk bakışta kavramak çok zordur. Fakat bu cümleler iyice çalışıldıktan sonra, çalınmaları artık fazla zorluk çıkarmazlar. Bundan sonra parmak sayılarını, tekniği, her şeyi unutabilmeli, yukarıda belirttiğimiz gibi, yorumu duygu ve içgüdüye bırakmalıdır."[28]

Romantik dönem piyano müziğinde oluşan yeni piyanistik stil, Schumann'ın piyano sanatında, besteci ve icracının bir bütün olarak piyanoyu ele almasında ve piyanonun zengin olanaklarının ustaca kullanımında yansımasını bulmaktadır. Schumann'ın müziğindeki lirizm, psikolojik derinlik ve parlak betimlemeler bestecinin, piyano yapıtlarındaki polifonik doku, renkli tınısal etkiler ve piyano kullanımındaki cesur yöntemlerle birleşmektedir.

3.1.3. R. Schumann'ın "Gençlik Albümü"nün Üslup ve Tür Açılarından Özellikleri Nelerdir?

Schumann'ın müzikal kariyerinin sonlarına doğru küçük ölçekte eserler yazmayı tercih ettiği görülmektedir. Bu anlamda, 1949 yılında basılmış ilk eseri piyano için *"Gençlik Albümü'" Op.68 (Albüm fur die Jugend)'*dir. Bu çalışma, dönemin piyano eğitimi açısından en önde gelen eserlerinden biri olarak bilinmektedir.[29]

Albüm 1848 yılında yayımlandığında Schumann ve Clara'nın Marie, Elise, Julie ve Ludwig adında dört çocukları vardı. Schumann'ın Çağdaş müziği olan tatminsizliği, çocuklar için anlaşılabilir eğitsel bir parça bestelenmesine neden olmuştur. Schumann, 1 Eylül 1848 tarihinde yazdığı ilk eserleri yedi yaşındaki en büyük kızı Marie için bir doğum günü hediyesi olarak bestelemiştir ve Schumann Marie'ye albümün gelişiminin ilk aşamasını meydana getiren eserlerden bir defter hediye etmiştir. Bazıları Schumann tarafından bestelenmiş olup, bazıları ise diğer bestecilerin parçalarından basit uyarlamalardır. Bunun üzerinden geçen birkaç hafta süresince, koleksiyon büyümüş ve çok kısa bir sürede tarihsel sırasıyla J. S Bach, G.F.

---

[28] Leyla Pamir, a.g.e., s. 142.

[29] Lora Deahl, "Robert Schumann's "Album for the Young" and the Coming of Age of Nineteenth-Century Piano Pedagogy", *College Music Symposium* Vol. 41, 2001, s. 25

Handel, W. Gluck, J. Haydn, W.A. Mozart, L. Van Beethoven, A. Weber ve F. Mendelsshon'un parçalarını kapsayan geniş bir piyano albümü ortaya çıkmıştır."[30]

Schumann'ın amacı, parçaları diğer bestecilerin eserlerinden alıntılarla tamamlamak ve albümün ikinci (1851) baskısına eklediği müzikal özdeyişler listesiyle onu vurgulamaktır. Bunlar: *"Tuşlara sadece dokunmayın!" ve "Ritmik çalın! Birçok virtüöz, sarhoş bir yürüyüşe benziyor! Onları taklit etmeyin!* gibi keskin bir şekilde ifade edilmiş kuralları içerir.[31]

Schumann, albümün ilk on sekiz parçasını küçük çocuklar için, son on sekiz parçasını da "yetişkinler" için bestelemiştir. Albümün iki bölüme ayrılmış olduğu bilinmektedir. Ancak son parçalarda bile Schumann, piyanistlerini çok fazla işaret içermeyen tonalitelerden koruduğu düşünülebilir: hiçbir yerde üç bemollü ya da dört diyezli tonalitenin ötesine geçmemektedir. Tüm parçaların, çift (2/4 ve 4/4) *veya* bileşik çift (6/8) zamanında yazılmış bu eserlerde farklı ritmik kalıpları ve çeşitli artikülasyonların kullanımı müziğe ritmik zenginlik katmıştır.

Albümdeki parçalar, geniş bir stil çeşitliliği içinde, melodi-eşlik dokudan çok daha çetrefilli *kontrapuntal* çalışmalara doğru kademe kademe ilerlemektedir. Tüm bunlar albümün eğitsel önemini gözler önüne sermektedir.[32]

Deahl'e göre; Schumann albümde, çocuklarının ilk yıllarına ait önemli olayları müziği kullanarak kaydetmiştir. Örneğin; *"Trallerliedchen" (Mırıldanma Şarkısı)*, Schumann'ın yeni doğan bebeği Ludwig'e adanmış ninni niteliği taşımaktadır. *"Stückchen" (Küçük Bir Parça),* Marie'nin okuldan eve dönüşünü anlatan bir parçadır. *"Wilder Reiter" (Vahşi Atlı),* bir çocuğun bacaklarını pervasızca masa ve sandalyelere vurarak oyuncak atına binmesiyle çağrıştırılmıştır. *"Erster Verlust" (İlk Kayıp),* ailenin sevgili ispinozunun ölmesi üzerine yazılan bir ağıttır.

---

[30] Öznaz Uzuner, R.Schumann'ın "*Gençlik Albümü"nün Piyano Eğitimindeki Yeri Ve Önemi*",(Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2001, s. 33.
[31] Angela Brownbridge, "Schumann Album for The Young op 68", www.hyperian-records.co.uk (25.05.2021), s. 2.
[32] Dong Xu, *Themes of Childhood: A Study of Robert Schumann's Piano Music for Children,* (Doktora Tezi, University of Cincinnati*),* Cincinnati 2006, s. 61.

"Kleiner Morgenwanderer" (Küçük Sabah Gezgini)", Marie'nin kolunun altındaki tuttuğu eşyasıyla okula gittiği ilk günü anlatır. Yürüyüşe neşeli ve açık adımlarla başlayan Marie, evden uzaklaştıkça durgunlaşmakta ve yavaşlamaktadır. Ama giderek üzüntüyü üzerinden atar ve kasabanın görüş alanından çıkıp, sadece kilise çanlarının duyulabileceği uzaklığa kadar cesurca yürümeye devam eder.[33] Albümdeki diğer eserlerin çoğunda; günlük hayat, folklor ve edebiyat eserlerinden esinlenmiş ögeler görülmektedir.

Lipmann'a göre; yazar ya da besteci olmak arasında kalan ve müziğine kasıtlı olarak edebi etkiler katan Schumann'ın, edebiyata olan yaşam boyu aşkı, doymak bilmez iştahı, sıradışı ve yaratıcı başlıklara olan tutkusu birçok bilim insanı tarafından tartışılmıştır.[34]

No. 2 "Soldaten Marsch" (Asker Marşı), bir bölmeli şarkı formunda olup, parçada askerlerin marş eşliğinde yürüyüşlerinin betimlendiği görülmektedir.

‖ A ‖: B :‖

Örnek 1: "Soldatenmarsch" (Asker Marşı), ölçü: 1-4

Albümün dördüncü parçası olan Koral, küçük piyanistlerin polifonik duyuş ve *legato'*yu geliştirmeleri için tasarlanmıştır. *"Koral",* Bach ve diğerleri tarafından kullanılan *"Rejoice O soul my soul" (Sevin Ey Can Ruhum) koral*inin basit bir

[33] Lora Deahl, a.g.s.,s.33.

[34] Edward A. Lippman, "Theory and Practice in Schumann's Aesthetics", *Journal of the American Musicological Society* 17, no.3:310, 1964, s.45
Erika Reiman, *"Schumann 's Piano Cycles and the Novels of Jean Paul*" Rochester, N. Y: University of Rochester Press, 2004.

uyumudur; Schumann, aynı melodiyi *No:42* "*Figurierter Choral" (Figürlü Koral)'* da çok daha ayrıntılı bir şekilde ele almıştır.[35]

Örnek 2: "Ein Chorale" (Koral), ölçü: 1-4

"Schumann, çocuğuna hediye hazırlarken, besteci dini ayinden almış konu üzerinde "Koral"ı bestelemektedir. O dönemde Robert'in Emily adında evladı vefat etmekte ve bu müzikle o çocuklarına kardeşlerinin ölümünü hatırlatmaktadır. Çünkü bu "Koral"ın müziği Almanya'nın kiliselerinde cenaze törenlerinde çok duyulmaktadır. Armonizasyonda besteci yedili akorlar kullanmaktadır. Her cümle sonunda puandorglar konulmuştur. Sanki ayinlerin şiir sonlarında olan duraklamalardır."[36] *"Koral"*ın melodisi Alman kilise ortamından alınmıştır. Sözleri çok karamsardır ve ölümü anlatan bir konusu vardır.

Tatar' a göre; *"Armes Waisenkind" (Zavallı Yetim),* terk edilmiş çocuğun ebeveynlere karşı kiniyle ilgili çocukluk hayal dünyasına dayanan popüler bir folklorik temaya atıfta bulunur.[37] *"Schumann 1844 Nisan ayında Moskova'da Öksüz Çocuklar (Esirgeme) evine gelmektedir. Bu tür bağış yapma etkinlikleri o yılların sanatçı sınıfının gurur verici bir görevi sayılmaktadır. Clara mektuplarında bu tür organizasyonların boyutu ve önemi ile birlikte gördükleri çocukların perişanlığını, hatta bazılarının velileri tarafından bu evlere bırakılması hakkında üzülerek*

[35] Angela Brownbridge, "Schumann Album for The Young op 68", www.hyperian-records.co.uk (25.05.2021), s. 2.
[36] https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=76936 (29.05.2022), s.1

[37] Maria Tatar, *The Hard Facts of the Grimms' Fairy Tales*, 2nd. ed., Princeton University Press, Princeton 2003, s. 60.

mektuplarda bahsetmektedir."[38] *(No.6) "Zavallı Yetim"*, bir bölmeli şarkı formuna benzer bir yapıya sahiptir.

$$|\ A\ \|:\ A\ :\|:$$

*"Zavallı Yetim"*de, genellikle seyrek doku içinde keskin duraklamalardan kaynaklanan düşüşler ve arkasından gelen yükselişler görülmektedir. (Örnek: 3)

Örnek 3: "Armes Waisenkind" (Zavallı Yetim), ölçü: 1-4

Duygusal melodik çizgilerin, armonilerin ve uyumsuzlukların süslü ifadeleri ve mantıklı kullanımı *"Zavallı Yetim"* ve *"Hizmetçi Rupert"*in müzikal özelliklerindendir.[39]

Örnek 4: "Knecht Ruprecht" (Hizmetçi Rupert), ölçü: 1-5

Bu yapıt katlı şarkı formuna uymaktadır.

$$|\ A_1\ \|\ B\ \|\ A_2\ :\|:\ C_1\ :\|\ D\ \|\ C_2\ \|\ A_1\ \|\ B\ \|\ A_2\ \|$$

"Knecht Ruprecht" (Hizmetçi Rupert) adlı yapıt, Noel zamanı şımarık çocukları azarlayan Alman efsanesinden bir karakterdir. Parça başında iki elin

[38] https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=76936 (29.05.2022), s.2

[39] Roe-Min Kok," Of Kindergarten, Cultural Nationalism, and Schumann's "Album for the Young", *The World of Music*, Vol 48 No. 1, 2006, s.123

unisonu ile forte çalınışı ile vurgularla umacının merdivenlerden iz bırakarak sert adımlarla çıktığını duyabiliriz. Çünkü taşıdığı eşyalar her merdivene gürültülü biçimde çarpmaktadır. İkinci bölümde (Trio) ise birinci bölümün aksine daha legato ve yumuşak bir ifade hakimdir. Bu bölümde Noel baba korkudan titreyen çocukların rahatlaması için onları yüreklendirici konuşmalar yapmaktadır."[40]

"Erster Verlust" (İlk Kayıp) ise; Ludwig Richter'in, açık bir kafesin önünde yatan ölü bir kuş ve onun başında ağlayan bir kız çocuğu biçiminde resmettiği, albümün on altıncı parçasıdır. 1848 yılının haziran ayında aile içinde üzücü bir olay yaşanır: Robert Schumann çocukların florya kuşunu beslerken yanlışlıkla ölümüne sebebiyet verir.[41]

Örnek 5: "Erster Verlust" (İlk kayıp), ölçü: 1-6

"İlk kayıp" için yapılmış olan çizim adeta bu trajik olayın sonrasını tasvir etmektedir. Ölü kuş çocukların florya kuşu ve açık kafesin önünde duran üzgün kız ise, 1848 yazında 7 yaşında olan Marie olabilir.[42]

---

[40] Öznaz Uzuner, a.g.t., s. 56

[41] Bernhard R. Appel, "Actually, Taken Directly From Family Life: Robert Schumann's Album für die Jugend" (J.M. Cooper, Çev.). R. L. Todd (Ed), *Schumann and His World*, New Jersey: Princeton University Press,1994, s.187.

[42] Mehmet Yüksel-Giray Koçaslan, *R. Schumann, OP.68, "Erster Verlust" Üzerinde Görsel Betimleme - Tonal Yapı İlişkisinin Şenkeryan Yaklaşımla İncelenmesi*, Ankara;2019, s.20.

"İki kısım (A, B), dört periyod (a1, a2, b, a3) ve sekiz cümleden (1, 2, 1, 2', 3, 1', 1, 4) oluşan eserin (a1-a2) öncül-soncul periyodlarından oluşan "çift periyod-ÇP" yapısındaki "A" kısmı doğal olarak "i" (mi) ile sonlanmakta, (b ve a3 olmak üzere) iki bağımsız periyoddan (2P) oluşan "B" kısmı ise "VI" (Do) ile başlamaktadır. 3 cümlesi boyunca kısa bir süre (Do) Majör modda kalan eserin bu cümle sonunda tekrar (mi) minör moda dönüp aynı modda sonlandığı görülmektedir."[43]

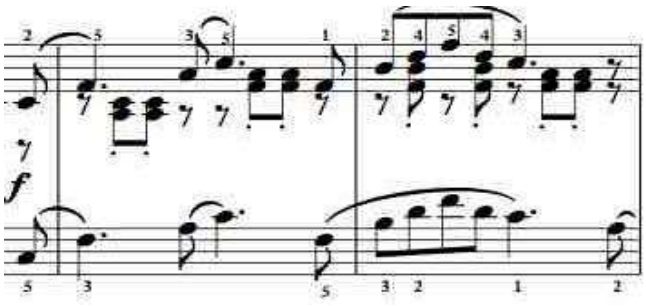
Albümün ikinci yarısında yer alan "Mignon" (Şirin)'un, Goethe'nin romanındaki genç kızın, on üç yaşında olduğu tahmin edilmekte, ancak kimse yaşını tam olarak bilmemektedir. Eser, vücudundan memnun olmayan ama sanatında da bir o kadar zarif olan, ip cambazı bir kızı anlatmaktadır. Schumann başlangıçta esere "*The Tightrope Walker" (İp Cambazı)* adını vermişti.[44] Eserde kızın kişilik özelliklerinin vurgusu, sekizlik notalardan oluştuğu düşünülebilir. Sol elde dördüncü vuruşlardaki ısrarcı vurgular *(fp)* göze çarpmaktadır. Sol eli sağ eldeki ısrarcı vuruşlarla birleştirmektedir. (Örnek: 6).

Örnek 6: "Mignon" (Şirin), ölçü: 1-4.

"Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi) adlı eser; *"Tarladaki işlerini bitirdikten sonra neşe içinde şarkı söyleyerek evine dönen çiftçileri anlatmaktadır. Parça ilk başta, tenor bir çiftçi tarafından şarkı söylemesiyle (baba), daha sonra 11. Ölçüde soprano (oğlu) sesin ona katılmasıyla devam eder"*[45]. (Örnek: 7*)* Eser, bir bölmeli şarkı formundadır. ⎸A ‖

[43] Mehmet Yüksel -Giray Koçaslan, a.g.t., s.22.
[44] Bernhard R. Appel, *Robert Schumanns "Album für die Jugend": Einführung und Kommentar,* Zurich: Atlantis Musikbuch-Verlag 1998, s.146.
[45] Öznaz Uzuner, a.g.t., s. 49.

Örnek 7: "Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi), ölçü: 11-12

"Jagerliedchen" (Küçük Avcı'nın Şarkısı), "Fröhlicher Landmann, von der Arbeit zurückkehrend" (No. 10) (İşten Dönen Mutlu Çiftçi) ve "Schnitterliedchen" (No. 18) (Orakçının Şarkısı) (Örnek: 8-9-10)' da görüldüğü üzere; dörtlük notalara yapılan vurgular, iambik kalıplar, basit ritimler, homofonik dokular ve yaygın diyatonisizm doğadaki fiziksel zahmetle (avcılık, çiftçilik ve hasat) ilişkili bedensel hareketler yansımasını bulmuştur. [46]

Örnek 8: "Jagerliedchen" (Küçük Avcı'nın Şarkısı), ölçü:1-2.

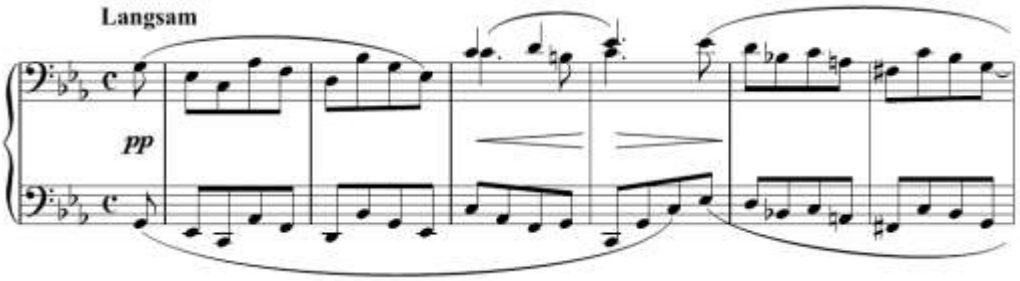
Örnek 9: "Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi), ölçü: 1-2.

[46] Roe-Min Kok, a.g.m., s. 122.

Örnek 10: "Schnitterliedchen" (Orakçının Şarkısı), ölçü: 1-2

"Winterzeit II" (İki Kış Zamanı), diğerlerinin içinde en şiirsel olanıdır. Schumann ailesinin sanatçı arkadaşı Ludwig Richter, Schumann'ın kendilerine bu parçalardan ilkiyle ilgili şu açıklamayı yaptığını söylemiştir: "Orman ve toprak tamamıyla kara gömülmüş durumdadır. Kalın kar tüm şehrin caddelerini alaca karanlıkta yumuşacık yağarak istila etmiştir. Sıcacık odanın içinde, çatırdayarak yanan şöminenin yanında oturan yetişkinlerin, şen şakrak dans eden çocukları gözlemektedirler."[47]

Örnek 11: "Winterzeit II" (Kış Zamanı II), ölçü:1-7

(No. 39) "Kış Zamanı"nın popüler bir Alman melodisi olan *"The Grandfather's Dance" (Büyükbaba'nın Dansı)* den alıntı yaptığı söylenmektedir: "*Halkın çağrışımlarına gebe bir kış köylü eğlencesinin kısa ama etkili bir çağrışımıdır.*[48] (Örnek: 12). *"(...) Bu alıntılar git gide büyükbabanın bas, babaannenin ise tiz sesi arasında bir sohbet havası kazanır."*[49]

[47] Öznaz Uzuner, a.g.t., s. 37.
[48] Bernhard R.Appel, Robert Schumanns…, s.151.
[49] Öznaz Uzuner, a.g.t., s.37.

Örnek 12: "Winterzeit II" (Kış Zamanı II), ölçü: 49-52

Bir diğer eser olan *"Wilder Reiter" (Vahşi Atlı)'*da*, "(...) afacan bir çocuğun pervasızca sandalyeye ayaklarını vurarak bir tahta atın üzerindeki çocukla bağdaştırılmıştır."*[50] La minör tonda olan "*Vahşi Atlı"* nın tahta attan gelen seslerinin, staccatolu notalarla hissettirilmeye çalışıldığı aşağıda görülmektedir:

Örnek 13: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı), ölçü:1-5

"Vahşi Atlı", üç bölmeli şarkı formundadır.

| A :|| B || A ||

No. 11 "Sizilianisch" (Sicilyalı), No. 29 "Fremder Mann" (Yabancı) ve No. 36 "Lied İtalienischer Marinari" (İtalyan Denizcilerin Şarkısı) için Bernhard Appel'in "egzotik" olarak tanımladığı parçalar arasında olduğu söylenebilir. [51]

"Sicilyalı" adlı yapıt, Sicilya halk danslarını anımsatmaktadır. Üç bölmeli bir şarkı formundadır. Üçüncü bölme başa dönülerek birinci bölmenin tekrarlanması ile oluşmuştur. Albümdeki diğer parçalara karşın; B bölmesinin hem ritim hem de ezgi bakımından A bölmesine tamamen zıt bir yapıya sahip olduğu gözlemlenmiştir.

| A || B || A ||

[50] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s. 46.
[51] Bernhard R.Appel, Robert Schumanns…, s.124.

Kok'e göre *"Sicilyalı";* Sicilya'nın geleneksel bir örneği değildir. Performans yönü açısından zararsız veya zararlı olabilecek bir tür şakacı yaramazlığı ifade etmektedir. Parça boyunca birkaç kez tekrarlanan ölçünün ilk vuruşundaki (1.ölçü) eksik ölçü, *"Fröhlicher Landmann, vor der Arbeit Zurückkehrend" (İşten Dönen Neşeli Çiftçi)"*nin tamamen diyatonik ses dünyasından şaşırtıcı bir ayrılışını sunmaktadır. [52]

Örneğin, parçanın 2/4'lük bölümündeki (25-36.ölçüler) heyecanlı onaltılık notalarda beklenmedik vurgular, parçanın genel istikrarsızlığını daha da vurgulamaktadır. (Örnek: 14) Bu vurguların, müzikal olarak *"Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi)* ile tezat oluşturmakta olduğu söylenebilir. (Örnek 15)

Örnek 14: "Sizilianisch" (Sicilyalı), ölçü: 25-26

Örnek 15: "Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi), ölçü: 9-10

Keskin vurgulara sahip *No: 29 "Fremder Mann" (Yabancı)* ise; katlı (triolu) şarkı formuna uymaktadır.

[52] Roe-Min Kok, a.g.m., s. 122, s. 125

| A_1 || B || A_2 || C_1 || D || C_2 || A_1 || B || A_2 || Coda ||

"Yabancı" da olduğu gibi, *"Hizmetçi Rupert"*ın da vuruşlarının başında keskin vurgular bulunmaktadır. (Örnek: 16) Örneğin; 38. ölçüde de başladığı gibi armonik geçişler anidir. (Örnek:17)

Örnek 16: "Knecht Ruprecht" (Hizmetçi Rupert), ölçü: 1-5

Örnek 17: "Fremder Mann" (Yabancı), ölçü: 32-39

No:29 "Fremder Mann" (Yabancı) ve No:31 "Kriegslied" (Savaş Şarkısı)'in müzikal özelliklerinde her ikisi de Re'dedir *("Yabancı"* Re minör), *("Savaş Şarkısı"* Re majör) ve paralel oktavlar, noktalı ritimler gibi benzerlikleri de paylaşmaktadır.

Örnek 18: "Fremder Mann" (Yabancı) No:29, ölçü:1-6

Örnek 19: "Kriegslied" (Savaş Şarkısı), ölçü: 38-43.

Bununla birlikte, *"Savaş Şarkısı", "Yabancı"*dan farklı olarak kararlı bir karakter taşımaktadır. Modülasyonları tahmin edilemez değildir ve cümleler, önce baskın yedinci, ardından toniğin gelmesinden önce ilk tersine çevirmede bir 3'lü akor gibi daha standart yollarla sona ermektedir. (Ölçü: 39-40)

Albümde iki denizci şarkısı'nın yer aldığı bilinmektedir: Bunlar: *No. 36 "Lied Italienischer Marinari" (İtalyan Denizcilerin Şarkısı), ve No. 37 "Matrosenlied" (Denizcilerin Şarkısı)'dir*. Bu eserlerin kendi başlıkları, benzer temaları ve genel tonları (sol minör) olmasına rağmen farklı müzikal içerikler yansıttıkları söylenmektedir.[53] (Örnek 20-21)

.

Örnek 20: "Lied Italienischer Marinari" (İtalyan Denizcilerin Şarkısı), ölçü: 1-6.

[53] Roe-Min Kok, a.g.m., s. 127.

"İtalyan Denizcilerin Şarkısı", üç bölmeli şarkı formundadır.

| Giriş ||:A :|| B |→| A | B ||→ | A || Girişten | Codetta ||

Örnek 21: "Matrosenlied" (Denizcilerin Şarkısı), ölçü: 1-4; 9-12.

"İtalyan Denizcilerin Şarkısı", üçlü aralıklardan oluşan bir Sicilya Halk dansını anımsatmakta, denizdeki hüznünü, denizcilerin telaş ve çabalarını yansıtmaktadır. Parça iki ölçülük yavaş girişten sonra 46.ncı ölçüye kadar çabuk tempodadır."[54]

Tüm albümde olduğu gibi, Schumann'ın öğretici amacı; şiirsel hayal gücünün tazeliği ve bir çocuğun zihnine yüklediği olağanüstü sempati ve anlayışla dengelenmektedir.[55]

Schumann söz konusu albümde çocuk düşlerini ve özlemlerini işlemiş, çeşitli teknik öğelerin kullanımını ve yorumlarını, şiirsel anlatımlarla birleştirmiştir. Çocuğa zengin bir hayal dünyası ve müzik imgelerini kazandırmak amacıyla bestelenen albümdeki parçaların ağırlıklı olarak şarkı formunda yazıldığı görülmektedir.

[54] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.80.

[55] Angela Brownbridge, "Schumann Album for The Young op 68", www.hyperian-records.co.uk (25.05.2021), s. 3

İkinci alt problem: C. Debussy'in "Çocukların Köşesi" eseri'nin üslup, tür ve form açılarından özellikleri nelerdir?

3.2. İzlenimcilik (Empresyonizm) Akımında C. Debussy'nin Rolü Nedir?

19. yüzyıl sonlarında Sanayi devriminin etkileri görüldüğü; aynı zamanda yeni ve farklı sanat akımlarının meydana çıktığı bilinmektedir.[56] Bunlardan biri de İzlenimcilik Akımı'dır. İzlenimcilik Akımı Fransa'da ortaya çıkan ve duygusal izlenimleri anlatmaya çalışan bir akımdır. Bu dönemde tüm sanatlar hızlı ve büyük bir değişim sürecine girmişlerdir.

"Monet, Degas, Whistler ve Renoir gibi İzlenimci ressamların su damlacıklarının ya da bir sis perdesinin ardından sundukları görüntüler, bestecilerde de aynı izlenimin uyanmasına yol açmıştır. Bu dönemde edebiyatta, resimde ve müzikte sanatçıların amaçları, objeyi değil, objeye karşı duyulan etkiyi yansıtmak, kalıcı bir gerçekliği yakalamaktan çok kaçıp giden bir izlenimi yorumlamak olmuştur. İzlenimciler bir öyküyü, nesneyi doğrudan betimlemek yerine onun bellekte bıraktığı izlenimi duyururlar."[57]

20. yüzyılın büyük bestecisi olan C. Debussy de İzlenimcilik akımında eser vermiş, hatta pek çok ressam ve şair arkadaşlarının etkisinde kalmış önemli Fransız bestecimiz olarak bilinmektedir. İzlenimciliği dışa dönük değildir; tam tersine içe dönük bir romantizm olarak tabir edilmektedir.[58]

3.2.1. C. Debussy'nin Müzikal Stili Ve Yapıtlarının Genel Özellikleri Nelerdir?

"Debussy, 22 Ağustos 1862'de Paris yakınlarındaki St. Germain-en-Laye'de doğdu. 1869'da Cerutti'den piyano dersleri almaya başladı. Bir yıl sonra, Chopin'in öğrencilerinden, Mme. Maute de Fleurville ile üç yıllık bir çalışma dönemine girdi. On bir yaşında Paris konservatuvarına kabul edildi, Marmontel ile piyanoya,

[56] Cavidan Selanik, *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni,* Doruk Yayıncılık, Ankara 1996, s. 254.
[57] Evin İlyasoğlu, *Zaman İçinde Müzik,* Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2003, s. 199.
[58] Evin İlyasoğlu, a.g.e.,s. 202.

Lavignac ile solfeje, Emile Durand ile armoniye ve Guiraut ile de besteciliğe çalıştı. 18 yaşına geldiğinde, Çaykovski'nin koruyucusu olarak tanınan Mme. Nadezda Von Meck'in hizmetine girdi. Evin çocuklarına Piyano dersi verdi, hanıma da istediği yapıtları çaldı. Ailenin İsviçre, İtalya ve Rusya'ya yaptığı gezilere katılarak Avrupa'yı tanıma fırsatını buldu. 1882'de kontrapunkt ve Füg ödüllerinden birini, ertesi yıl ise Roma ikinci ödülünü aldı. 1884'te de, bir kaç yıldır hazırlanmakta olduğu ve "Grand Prix" diye nitelendirilen Roma Büyük Ödülünü, "I'Enfant Prodigue" adlı Kantatıyla kazandı."[59]

"1887 yılının ilkbaharında Paris'e döndü. Bu arada, İngiltere'ye de küçük bir gezi yaptı. 1890'da Wagner'in etkisinden kesinlikle kurtulmuş, üstelik ona karşı tavır almaya bile başlamıştı.1893'e gelindiğinde Debussy, bestecilikte tutacağı yolu artık kararlaştırmış bulunuyordu. Bu yılın ürünü olan ve 29 Aralık'ta, "Ulusal Müzik Derneği"nin bir dinletisinde, saye dördülünce seslendirilen "Birinci Yaylı Dördül", taşıdığı Franck, Massenet ve d'Indy etkilerine karşın, dinleyicileri şaşırttı, eleştirmenleri kızdırdı. Yapıtın değeri, ancak on yıl sonra anlaşılabildi ve Brahms'tan sonra yazılmış en önemli, en özgün dördül olarak nitelendirildi. Bir yıl sonrasının, en dikkate değer olayı ise, 22 Aralık 1894'te, yine "Ulusal Müzik Derneği"nin bir dinletisinde, "Bir Pan'ın öğleden sonrasına Prelüd" adlı Orkestra yapıtının seslendirilmesi oldu. Bu yapıtı Debussy, Simgecilerin babası, Stephan Mallarme'nin bir şiirinden esinlenerek, 1892-1894 arasında yazmış, Simgeci ya da İzlenimci müzik alanında yapmak istediklerini, ilk kez geçmişin etkisinde arınmış olarak gerçekleştirmişti. Besteci, 1897-1899 arasında yazdığı üç Nocturne'ünde ise, orkestra yoluyla şiirsel anlatımın doruğuna ulaştı nitelendirildi."[60]

"Bundan sonraki yıllarda Debussy, kendini birbirinden güzel yapıtların bestelenmesine adadı ve son derece verimli bir döneme girdi. Yaratılarıyla, bir yandan Fransız müzik tarihi içindeki benzersiz yerini alırken, bir yandan da 20'nci yüzyılın müzik tekniğine önemli katkılarda bulundu. Besteci, Chouchou diye çağırdığı kızına, "Children's Corner" (Çocukların köşesi) adlı Piyano yapıtını adadı. 18 Aralık

[59] Kütahyalı Önder, *Çağdaş Müzik Tarihi,* Başkent Müzikevi, Ankara 1981,s.123.
[60] Kütahyalı Önder, a.g.e.,s.124.

1908'de ise, Harold Bauer, "Çocukların Köşesi"ni çaldı. Bu yıldan başlayarak, Paris dışında sık sık orkestra yönetmeni olarak dinleti veriyordu. 1914'te kansere yakalanmıştı. 1915'te iki kez ameliyat geçirdi ama hastalıktan kurtulamadı. Almanların, Paris'i topa tuttuğu, 25 Mart 1918 günü öldü ve besteci, üzerinde "Claude Debussy, Fransız Müzikçisi" yazılı, sade bir mezara gömüldü."[61]

C. Debussy'nin müziği; Romantikliğin aksine, yalnızca renklerle, gürlüklerle, hava ve duygularla ilgilidir. Debussy özel tınıya önem vermiş ve eserlerinde dokuzlu, yedili, on birli uyguları özgürce kullanmıştır. Son derece özgün ve ince renk arayışına girmiştir. Kullandığı temalar ise sürekli tekrarlanan cümleciklerden ve küçük ezgiciklerden meydana gelmiştir. Debussy'nin müziğinde, Rus ulusal müziğinin, en ön plana çıkan Musorgski'nin halk müziğini çağrıştıran melodi dizelerinin, modal ve pentatonik ses dizilerinin ve düzensiz ritimlerinin güçlü bir etkisi olduğu düşünülmektedir.[62]

3.2.2. C. Debussy'nin Piyano Müziği'nin Genel Özellikleri Nelerdir?

Debussy, tüm hayatı boyunca piyano için eserler yazmıştır. Sayısı seksenden fazla olan bu eserlerin çoğu, piyano literatürünün önemli eserleri arasında yer almaktadır. Besteci eserlerinde gizemli ve egzotik diziler, karmaşık pedal tekniğinin kullanıldığı buğulu sonoriteler, doğa seslerini taklit eden çeşitli tremolo ve tril yöntemleri vb. kullanmıştır. Yeni renk, tını ve efekt arayışları, Debussy'e özgü benzersiz piyanizmin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

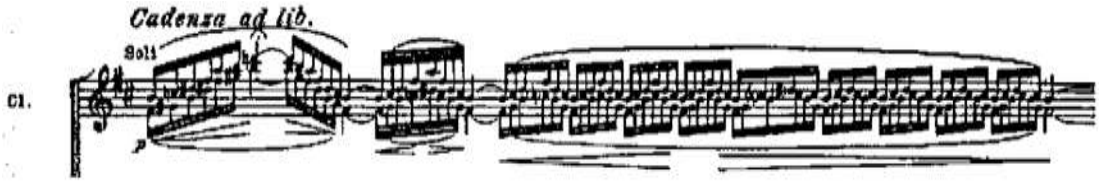
E. İlyasoğlu (1996, s. 199); Debussy ve Ravel'in piyano için bestelemiş oldukları yapıtların, İzlenimci müzik için önemli bir yer tuttuğunu ifade etmektedir. Debussy'nin *"Images "Estampes"," ve "Preludes"* başlıklı albümlerinde ve Ravel'in *"Gecenin Çocuğu" "Aynalar" ve "Su Oyunları"* adlı eserlerinde İzlenimci piyano müziğinin en tipik örnekleri görülmektedir. Teknik olarak uyguların belirsizlik duygusu yaratan yeni birleşimleri, egzotik diziler (Salendro dizisi, tam ton dizisi vb.

---

[61] Kütahyalı Önder, a.g.e.,s.125,126,127.

[62] Sidney Finkelstein, *Besteci ve Ulus (Müzikte Halk Mirası),* Çeviren: M.Halim Spatar, 1.Baskı, Pencere Yayınları, İstanbul 1995, s.329,330

gibi, (Örnek: 22, 23 ve 24) ve yoğun kromatik doku, müzikteki İzlenimci araçlar olmuşlardır. Ravel ve Debusyy esere verilen başlığa göre bir duyguyu canlandırmak, bir ortam yaratmak amacındadırlar. Özgürce duyguları ifade edebilmeyi hedeflerler."[63]

Örnek 22: Ravel, İspanyol Rapsodisi, 44-45 numaralı ölçüler.

Örnek 23: Salendro-Slendro'nun batı müzik nota sistemine-yazımına uyarlanmış hali

Örnek 24: Tam tonlu dizi

Debussy'nin piyano eserleri, teknik açıdan yeni piyanistliğin öncüsüdür. Yorumcunun, hem parmak hem de pedal inceliklerini uygulamasını sağlamıştır. Örneğin; "*Reflets dans I'eau" (Sudaki Yansımalar), "La soirée dans Grenade" (Grenada'da akşam), "Poissons d'or"* ***(****Altın Balıklar****)*** ve prelüdlerinin ilk bölümünde çoğunluğu oluşturan eserleri, *"La cathedrale engloutie" (Batık Kathedral)* bestecinin hayal gücünün nerelere kadar uzandığını göstermektedir.[64]

Debussy'nin eserlerindeki kanonlar ya da taklitler çok azdır ve piyano bestelerinde füguler yoktur. Büyültme, küçültme, tersine çevirme, aynalama vardır.

---

[63] Evin İlyasoğlu, *Zaman İçinde Müzik,* Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1996, s. 199.

[64] D.Beste Çevik, "Çağdaş müziğin öncüsü: Claude Debussy, hayatı, eserleri ve müziğe katkıları", *BAÜ FBE Dergisi,* Cilt:9, Sayı:1, Balıkesir, s.105.

Örnek olarak: "*Reflets dans l'eau (Sudaki Yansımalar)", "Hommage a Haydn (Haydn'a saygı)", " Les collines d'Anacapri(Anacapri tepeleri)", "Doctor Gradus ad Parnassum (Doktor Gradus ve Parnassum).* Bunların kullanımı çok açıklayıcı, ama aynı zamanda tutumludur.[65]

Örneğin; Debussy'nin "Çocukların Köşesi" adlı piyano albümünden *"Doktor Gradus ad Parnassum"(Doktor Gradus ve Parnassum)* parçasında, *polifonik (çoksesli)* müziğe özgü "büyültme" yönteminin bir öge olarak kullanıldığı görülmektedir.

"Debussy'nin yapıtlarında halk müziği, örneğin; "Minstrels" (Aşıklar) ya da "Golliwogg's Cakewalk" (Golliwogg'un Pasta Yürüyüşü)'ta olduğu gibi, ince bir mizah biçiminde kendini gösterir. Debussy Amerikan zenci ritimlerini kullanır. Kimi zaman da İspanyol müziği örtük olarak ima edilir. İspanyol melodi motifleri ve dans ritimleri, aradaki uzun mesafe dışında, İspanyol halkının varlığını duyumsamak yerine, son derece duyarlı bir turistin ruhsal durumunu çağrıştıran derin düşünsel, parlando müzikal bir kumaş olarak dokunmuştur. Ve böyle olmasına karşın, armonisi ile tınılarının tazelik ve yetkinliği, müziğe çarpıcı, ortaya çıktığı günkü gibi tazelik vermektedir."[66]

3.2.3. C. Debussy'nin "Çocukların Köşesi" Eserinin Üslup, Tür Ve Form Açılarından Özellikleri Nelerdir?

C. Debussy beş yaşında olan kızı "Chouchou" için *"The Children's Corner" (Çocukların Köşesi)* adlı müzikal mücevherler dizisini 1908 yılında bestelemiştir. Albüm, 3 Aralık 1910'da Budapeşte'de Bartok'un anılarına göre; *"(...) küçük bir virtüözlükle, ama çok etkileyici ve şiirsel bir dokunuşla"* çalınmıştır.[67] *"Çocukların*

---

[65] E.Robert Schmitz, *The Piano Works Of Claude Debussy,* 1.Baskı, Dover Yayınları, New York 1966, s.30.

[66] Sidney Finkelstein, a.g.e.,s.329.

[67] Sherry Lin-Yu Chen, *Debussy's Children's Corner: A Pedagogical Approach,* (Rice University, A Thesis Submitted In Partial Fullfillment Of The Requirements For The Degree Doctor Of Musical Arts), Texas 2001, s.13

Köşesi" adlı piyano albümü altı adet parçadan oluşan bir süit biçiminde yazılmıştır. Süitteki parçaların farklı üslup ve türden ögeler içerdiği göze çarpmaktadır.

Debussy'nin albümü bestelemesindeki ilham kaynağının, kızının gözünden görüldüğü gibi, çocukların dünyasına olan hayranlığından geldiği söylenmektedir.[68]

Büyük Besteci, *"Çocukların Köşesi"*nde, sanki sanatının en iyisini bebeğe bağışlamıştır. Chouchou henüz çok küçükken, babası ona hoş küçük oyuncaklar getirirmiş. Ve böylece Chouchou, küçük filin yürümesini ve uyumasını sağladığında, oyuncak bebeğiyle oynaması için bir serenat yaptığında, küçük çobanın bazı melodiler çaldığını duyduğunda, oyuncaklardan gerçekten keyif alabileceğini düşünmüştür."[69]

Debussy'nin sevgili Chouchou'nun hayali evrenini tamamlamak için müziği yazma ilhamı geldiği anlaşılmaktadır; onu çalmaya, oyunlarını neşe ve yaşamla aşılamaya teşvik edecek bir müzik; gerçek bir sevgi emeği olmalıdır ki; Debussy'nin mükemmel becerisini, orkestra büyücülüğünü, sevdiği çocuğu için minyatür müziğe bağladığı düşünülebilir.

Debussy'nin *"Çocuk Köşesi"nin*; çocukların değil, ebeveynlerin sevinci için çocukluğa adanmış ve ironik etiketlerle süslenmiş küçük mizahi resimler olduğu söylenebilir. Parça hafif bir mizaha sahiptir. Debussy'nin albümünde çocukların dünyasını betimleyen karakteristik bir incelik vardır. Yine, çocuklarla ilgili müzik değil; çocuklar için bir müziktir. Onları icra etmek, piyanizm ve müzikal ifadenin farkındalığını incelemeye yardımcı olmaktır.[70]

Debussy'nin 6 parçadan oluşan süitinde;

1-) Doctor Gradus Ad Parnassum (Doktor Gradus ve Parnassum) 2-) Berceuse des Elephants (Fillerin Ninnisi) 3-) Serenade a la Poupee (Oyuncak Bebek için Serenat) 4-) La Neige Dance (Kar Dans Ediyor) 5-) Le Petit Berger (Küçük Çoban) 6-) Golliwogg's Cake-Walk (Golliwog'un Pasta Yürüyüşü) yer almaktadır.

[68] Sherry Lin- Yu Chen, a.g.t, s.14.
[69] E.Robert Schmitz, a.g.e.,s.117.
[70] Sherry Lin-Yu Chen, a.g.m.,s.15

"Doktor Gradus ve Parnassum", Muzio Clementi tarafından 1807'de bestelenen, piyano eserleri koleksiyonunun da başlığıdır. Doktor kelimesi, Clementi'nin kendisini ima etmektedir. Parça, bir çocuğun Clementi etüdünü farklı bir şekilde çalma girişimini göstermektedir."[71]

Debussy'nin eserde, armonik renkten taviz vermediği görülmektedir; Armonik şema; tipik bölümler, akorlar dizisi, bir dizi *diyatonik* düzen ve kadans'a yaklaşımında ardışık çoktonluluk aracılığı ile birkaç kez tekrarlanan ve eseri bitiren bir (do majör) varsayımından geçmektedir.[72]

Örnek 25: "Doctor Gradus Ad Parnassum" (Doktor Gradus ve Parnassum), ölçü: 1-5.

Eser, form açısından incelendiğinde; *"Doctor Gradus ve Parnassum"* A'nın dönüşünde yeni bir tema ve bir koda ile biten geleneksel bir ABA üçlü formundadır.

"Berceuse des Elephants" (Fillerin Ninnisi), Debussy'nin mizah anlayışının bir başka örneğini sunmaktadır. *"Doctor Gradus"*un ışıltılı cazibesinden ve *"Golliwogg'un Pasta Yürüyüşü"*nün nakavt komedisinden oldukça farklı olan, setteki tüm parçaların en incelikli mizahıdır.[73]

[71] Sherry Lin-Yu Chen, a.g.m.,s. 19.
[72] E.Robert Schmitz, a.g.e.,s.119.
[73] Sherry Lin-Yu Chen, a.g.m.,s.30.

Örnek 26: "Berceuse des Elephants" (Fillerin Ninnisi), ölçü:1-8

"Jimbo", küçük bir kadife fil, tombul ve yumuşaktır, Chouchou'nun favorilerinden biri olduğu söylenebilir, Chouchou, filin kendi yatma saatinin (ritüel) törenlerine katılmasına izin verdi; ama küçük filin de sevimli küçük eğiticisiyle Nod diyarına girmeden önce son bir hikâyesi, son bir şarkısı olmalıdır. Açılış melodisi (1-9,21-28,63-70 ölçüleri), onun "türünün" gizemini ve egzotizm'ini akla getiren pentatonik motif tasviriyle küçük filin yavaş, garip yürüyüşüne uygundur. İkinci kısım ninni karakterindedir. Ruh hali ilk başta sadece ima edilir (11-14 ölçüleri), ancak daha sonra açık hale gelir. (39-46 ölçüleri). İlk kez 29-38. ölçülerde duyulan üçüncü bölümün hüzünlü, ısrarcı bir niteliği vardır: (Uyumadan önce bir süre oyalamanın yolu, biraz daha şarkı söylemek için mazeret üreten Jimbo mu yoksa Chouchou mu? Ya da belki bir peri masalındaki korkunç bir bölüme tepki vermektir). Ninniden sonra bölüm geri döner. (47-62 ölçüleri), ardından ilk melodiye karşı bir konu olarak devam eder (63-67. ölçüler), ve nihayet uykuya dalmaya doğru kademeli olarak yavaşlatılan parçayı bitirir. [74]

Bu üç bölümün dönüşümünde ve etkileşimlerinde zengin bir yapı, tipik bir şema üzerindeki pentatonik serilerden tutun da *diyatonik bitonalizm* ve *kromatizm*'den tüm bu unsurları şimdi ortak bir payda olan *B♭* ton merkeziyle uzlaştıran nihai bir kadans'a kadar değişen zengin bir armonik renktir.[75]

[74] E.Robert Schmitz, a.g.e.,s.120
[75] E.Robert Schmitz, a.g.e.,s.121.

"Serenade a la Poupee" (Oyuncak Bebek İçin Serenat), Chouchou'nun en sevilen bebeğine bir övgü olduğu bilinmektedir.[76] *Legato ve staccato*, bu parçada vurgulanacak iki unsurdur. *"Oyuncak Bebek için Serenat"* görünüşte geleneksel bir ABA üçlü biçimindedir.

"Oyuncak Bebek İçin Serenat", tüm serinin ilk temelini oluşturmuş olabilir. En sevilen oyuncak bebek, Chouchou'nun oyununu ve güvenlerini paylaşan bir arkadaş, belki aşınmaktan yıpranmış, ancak sahibi tarafından sevilen birisidir. Bu en önemli arkadaş için özel bir parça istemekten daha doğal ne olabilir?

Eser için, koparılmış bir gitarın veya bançonun tonlarını çağrıştırdığı söylenmektedir. Ninninin sonuna doğru hafifleyen sonorite (*pp, ppp)* sanki, küçük şarkıcının kendi hayalleri yüzünden uykuya daldığını anlatmaktadır. İlk bölüm (ölçüler: 14-30), hafif bir şekilde *kromatik*tir, ancak ardışık bir karaktere sahiptir. İlk ölçünün geri dönüşü (30-34 ölçüleri), yalnızca sonraki bölümün karakterini değil; aynı zamanda minyatür alan içinde aksanların ve *poliritim*lerin yer değiştirmesi açısından karmaşık, cazdan ilham alan bir dans olan orta bölümün (66-83 ölçüleri) de habercisi olan kararlı bir senkopu getirmektedir. Son bölümde bir *scherzando (şaka)* mizahıyla karşılaşılır. (93-105) [77]

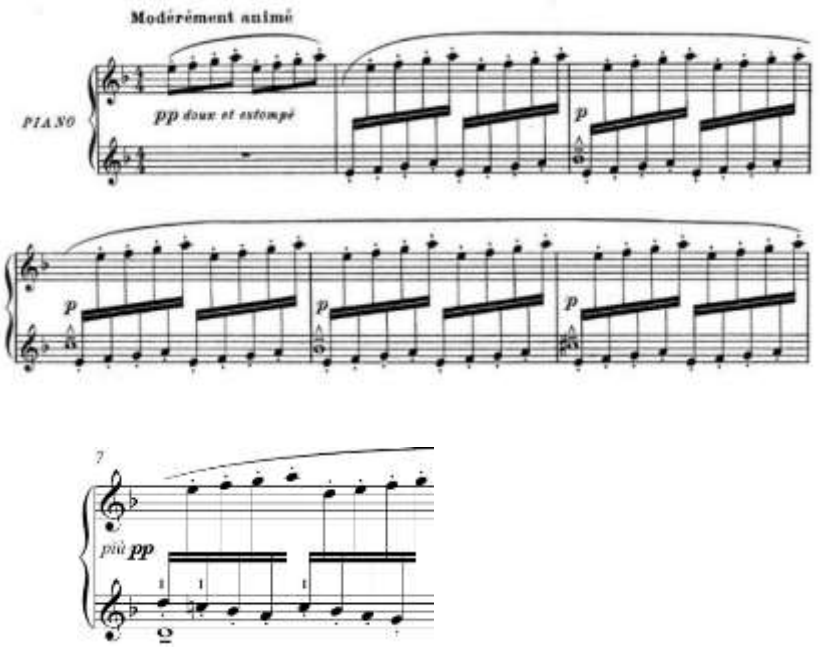

Örnek 27: "Serenade a la Poupee" (Oyuncak Bebek İçin Serenat), ölçü:1-8

[76] Sherry Lin-Yu Chen, a.g.m.,s.38.
[77] E.Robert Schmitz, a.g.e.,s.122

Debussy'nin kontrpuan ustalığı, eserlerinde rastlanan karmaşık polifonik yapıdaki öğelerde kendini göstermektedir. Örneğin, *"La Neige Dance" (Kar Dans Ediyor)* parçasında, üç katmanlı yapıdaki partiler bazen, birbirinden farklı ritmik bir desen içinde ilerlemekte, bazen de tek nota veya akor şeklindeki uzun seslerin oluşturduğu disonans, sonoriteler müziğe "buğulu" bir atmosfer kazandırmaktadır.

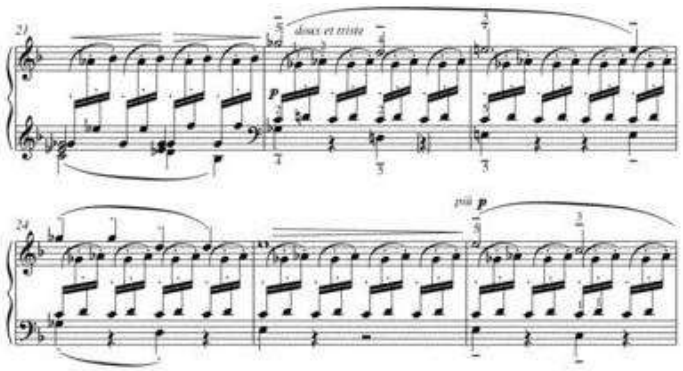
"La Neige Dance" (Kar Dans Ediyor)'nin konusuna değinildiğinde; Soğuktan evde tutulan kaç çocuk pencereden, alınları cama yapışmış, yağan karın büyüleyici çekiciliğini izlemiştir? Hafifçe düşen, yavaş yavaş çoğalan narin kar taneleri, bu dünyanın belirsiz bir nostaljisi ve tedirginliğini getirmektedir: Beyazlar içinde kayboluyor; ancak rüzgâr buz parçalarını pencere camına çarpıyor, karın dansı derviş gibi dönüyor, azalıyor ve yüzen kar tanelerinin yalnızlığının cazibesi yavaş yavaş şiirselliğe geri dönmektedir. [78]

Örnek 28: "La Neige Dance", (Kar Dans Ediyor), ölçü:1-7

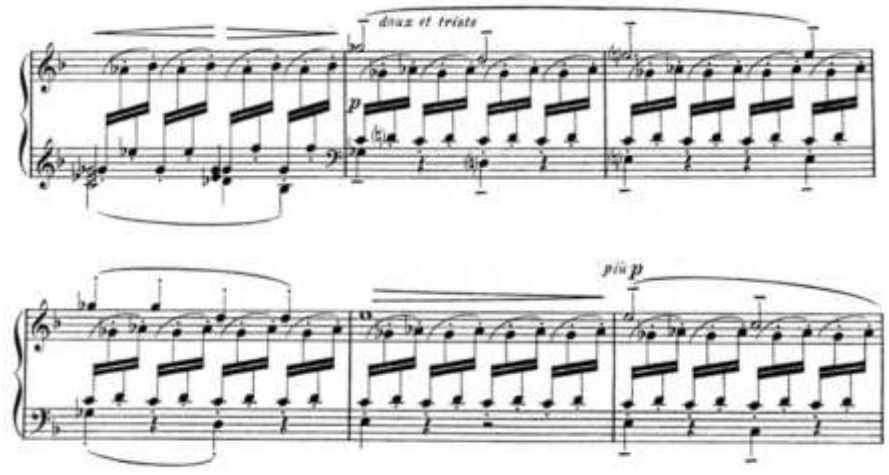
[78] E.Robert Schmitz, a.g.e.,s.123.

"Kar Dans Ediyor". Prelüdlerin incelikli şiirinin çağrıştırıcı gücünün habercisidir; aynı zamanda kalbe hitap eden bir sesle (masum kar tanelerinin dönen savurganlığından çıkmış tekrarlanan temaya dikkat edin!.) konuşabilir.[79]

Örnek 29: "La Neige Dance" (Kar Dans Ediyor), ölçü :22-27

Bu ezgideki tekdüze ritim bir etüdü andırsa da, armonik açıdan orkestral etkiler (Arp benzeri arpejler, hızlı on altılık nota kalıpları ve timpaniyi andıran uzun notalar) görülmektedir. Aynı zamanda bu eserin başlangıç ölçülerinde zaman zaman *ostinato* motifinin öne çıkmakta olduğu görülmektedir. Orta seslerdeki ardışık *tritonlar* (22-29 ölçüler), ikinci bölümde kasvetli bir hava oluşturmaktadır. Eser, ABA üçlü formundadır.

[79] Guido M. Gatti- Claude Debussy- Frederick H. Martens, *The Piano Works Of Claude Debussy*, Oxford 1921,s. 437.

Örnek 30: "La Neige Dance" (Kar Dans Ediyor), ölçü :22-29

"Oyuncak Bebek İçin Serenat"ın, *"Kar Dans Ediyor"*un ve *"Küçük Çoban"*ın üslupsal mükemmelliğinden söz edilebilmektedir: Kompozisyonların güzelliği ahenkli bütünlüklerinde, bölümlerinin dengesinde, ayrıntılarının inceliğinde ortaya çıkmaktadır.[80]

"Le Petit Berger" (Küçük Çoban') ın kaval enstrümanının basit ama zarifçe dokunaklı melodileriyle, bazen düşünceli, bazen neşeli, ama genelde doğaçlama kadanslarının ritminde akıcı ve özgür olduğu düşünülmektedir. Tek bir ses, geçici bir derinlik katar ve doğanın yankıladığı armonik tonlarının armonik rengini vurgulamaktadır.[81]

Örnek 31: "Le Petit Berger" (Küçük Çoban), ölçü: :1-7

Bu akıcı melodinin ritmik özgürlüğü ve çeşitliliği vardır. Tüm kadansların *diyatonik* olmasına ve kesinlikle (la majör)'e işaret etmesine rağmen; bu sadece büyüleyici kırsal kesimin üçlü formdaki bölümlerinin, *Frig ve Dor* usullerinin

[80] Guido M. Gatti- Claude Debussy- Frederick H. Martens, a.g.m.,s.436.
[81] E.Robert Schmitz, a.g.e.,s.125.

karmaşık bir dönüşüdür. Yorumlamanın anahtarı; etkileyici bir sadelik, melodik çizginin özgürlüğü ve sadece hafif bir *rubatodur*.[82]

Ana temanın, Debussy'nin Orkestra eseri *"Prelude to the Afternoon of a Faun"un (Bir Fauna'nun Öğleden Sonrasının Başlangıcı)*, flüt melodisini andırdığı söylenmektedir. Parçada iki majör melodi vardır. İki melodi, parçanın süresi boyunca ileri geri etkileşim halindedir. Bu eserde belirli bir form yoktur. İki tema çok doğaçlama bir tarzda inişli çıkışlı bir şekilde çalınmaktadır.[83]

"Küçük Çoban"'ın konusu, koyunlarını çağıran çobanın pastoral sahnesini içerir. Flüt, modal biçimde akıcı tekrar ve sakin ruh haliyle, kavalı hatırlatır. Koyunların hareketi, piyanonun ritmik bir alet olduğunu hatırlatan küçük bir jig ile belirtilen vuruşlarla takip eder."[84]

"*Golliwog's Cake-Walk" (Golliwog'un Pasta Yürüyüşü)*, Florence Upton tarafından 1895'te bestelenmiştir. Eser, genellikle resitallerde bağımsız bir parça olarak icra edilmektedir. Eser, adı muhtemelen "polliwog (larva)' dan türetilen küçük, siyahi bir oyuncak bebek "Golliwog"u konu almaktadır. Golliwog'un diken diken saçları, kocaman kırmızı bir gülümsemesi, yuvarlak gözleri, garip duruşu vardır.[85]

Örnek 32: "Golliwog's Cake-Walk" (Golliwog'un Pasta Yürüyüşü), ölçü:1-10

[82] E.Robert Schmitz, a.g.e.,s.124.
[83] Sherry Lin-Yu Chen, a.g.m.,s.55.
[84] Işıl Kargı, *C. Debussy'nin Prelüd'lerinin İncelenmesi*, (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Devlet Konservatuvarı Müzik Anasanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Edirne 2005, s.15.
[85] E.Robert Schmitz, a.g.e.,s.126.

Eserde modalite yoktur. Göz alıcı oyun arkadaşını simgeleyen tema temelde *diyatoniktir.* Ancak besteci, dansının iki ana ögesi için (mi bemol majör) ve (sol bemol majör) tonlarını kullanırken; aynı zamanda kromatik geçişler ve *apoggiaturalar* da kullanmıştır. Bu eserde pastanın kukla yürüyüşünden bahsedilmektedir. Buradaki pasta yürüyüşünü yapan kuklanın dans adımlarını betimleyen keskin vurgular, senkoplu armoniler mizahi durum yaratmaktadır.

Örnek 33: "Golliwog's Cake-Walk" (Golliwog'un Pasta Yürüyüşü), ölçü:47-52

Üçüncü alt problem: Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı'nın üslup, tür ve form açılarından özellikleri nelerdir?

3.3. Türkiye'deki Çağdaş Dönem Müziğinde Ahmed Adnan Saygun Ve Ulvi Cemal Erkin' in Rolü Nedir?

Türk müziğinin milletler arası değerde, çağdaş bir kişiliğe ulaştırılmanın bütün şartlarına, gerektiği gibi sahip olan bir musiki olduğu düşünülmektedir.[86] Özellikle de halk müziğimizin önem taşıdığı bilinmektedir ki; Besteciler müziklerini yurtsever temalara ve aktarımlarını da kendi topraklarının geleneksel halk müziğine dayandırmaya çalışmışlardır. Bu dönemde halk müziği tek kaynak olmamış; aynı zamanda besteciler Klasik Türk Sanat Müziği'nin makam ve usullerinden de faydalanmışlardır.

[86] Kütahyalı Önder, a.g.e.,s.107-108.

"19. Yüzyılda Avrupa ülkelerinde ulus bilincinin gelişmesi, bunun aynı zamanda sanata da yansımasını beraberinde getirmiştir. Cumhuriyetin kurulmasından sonra Atatürk devrimlerinin etkisiyle başlamış, Türk Ulusal Okulu "Türk Beşleri"yle başlamıştır."[87]

Çalgan'a göre; Adnan Saygun ve Ulvi Cemal Erkin, Türkiyedeki çoksesli müziğin ortaya çıkmasında önemli bir yere sahiptirler. Sanatsal üretkenlikleriyle müzik tarihimize ışık tutan bu besteciler aynı zamanda müzik eğitimine büyük katkıda bulunmuşlardır. [88] .

"Eğitimlerini Paris, Viyana ve Prag'da tamamlayan grubun üyeleri, Türkiye'ye döndüklerinde bestecilikte ilk defa bir Türk tarzı oluşturarak Çağdaş Türk Müziğinin ortaya çıkmasını sağlamışlardır. Eserlerinde öncelikle Türk halk ve geleneksel sanat müziğinin melodik, makamsal ve ritmik gereçlerine yer vermişlerdir."[89]

Saygun ve Erkin'in eserlerinde İzlenimcilik Akımının etkisi de göze çarpmaktadır: Ulvi Cemal Erkin'in "Beş Damla", "Duyuşlar", Ahmed Adnan Saygun'un, "İnci'nin Kitabı" adlı piyano eserlerinde İzlenimci müziğinin birçok göstergesinin yer aldığı görülmektedir. Bu müziğin önemli özellikleri; Triton aralıklar, kromatik dizi, paralel 4'lü-5'liler, politonalite, register genişliği kullanımıdır.

Dünyanın her yerinde canlanan müzik akımları, Saygun ve Erkin'in de sanatını etkilemiştir. Aynı zamanda 20. yüzyıl Türk müziği gelecekteki dönem bestecilerine örnek olmuş ve eski dönemlerin kazanımlarını yeni dönem felsefesi ile bir araya getirerek müziğin yeni yollar kazanmasına olanak sağlamıştır. Türk müziği, yeni akımlardan etkilenerek onların değerli özelliklerini müziğe kazandırıp birleştirmiştir."[90]

---

[87] Yılmaz Aydın, *Türk Beşleri,* Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Sözkesen Matbaası: Ankara 2011, s.23.

[88] Prof.Koral Çalgan, *Duyuşlar Ulvi Cemal Erkin,* Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Sözkesen Matbaası: Ankara 2001, s.7.

[89] Yılmaz Aydın, a.g.e.,s.26

[90] Özlem Doğan, "20. Yüzyıl Müzik Akımlarının Çağdaş Türk Bestecilerinin Piyano Eserlerine Yansımaları", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi,* Yıl: 5, Sayı: 42, 2017, s.271.

3.3.1. Ahmed Adnan Saygun'un Müzikal Stili Ve Yapıtlarının Genel Özellikleri Nelerdir?

"Ahmet Adnan Saygun, 7 Eylül 1907 tarihinde İzmir'de dünyaya geldi. Bu dönemde Adnan Saygun milli sinemada piyano ile müzik eşliği, bilet satmak ve film makinesini kullanmak gibi çeşitli görevler yaptı. Adnan 4 yaşında eski yazıyı öğrendi. İlk müzik yeteneği 1912 yılında başladığı Hadika-ı Sıbyan Okulunda ortaya çıktı. Daha sonra babasının aydın kişiliği sayesinde İzmir'de çağdaş bir eğitim kurumu olan İttihat ve Terakki Numune Sultanisinde eğitime başladı. Saygun, ilk beste denemesini 1922 yılında yapmıştır. Ciddi olarak müzik çalışmalarına yönelmesi, 1924 senesinde "İstiklal" ve "Şehit Fethi Bey" ilkokullarında müzik öğretmenliğine başlaması ile gerçekleşti."[91]

Saygun için; usta bir besteci, iyi bir yazar ve öğretmen olarak, yıllarca Türkiye'nin müzik yaşantısında kimliğini ve kişiliğini kabul ettirmeyi başarmış bir bestecidir denebilir.

"1928'de devlet sınavını kazanarak Paris'e gönderildi, ancak bu öğrenim sürecine girmeden önce de, yaratma bakımından çeşitli denemeleri olmuştu. Saygun, Paris'te, Madame Eugene Borrel'den Armoni ve Kontrapunkt, Vincent d'İndy'den bestecilik, Monsieur Eugene Borrel'den Füg ve Bestecilik, Sauberbielle'den Org Müziği, ve Amadee Gastu'den Gregorius ezgisi dersleri aldı. 1931'de yurda döndüğünde, üç yıl Musiki Muallim Mektebinde Kontrapunkt öğretmeni, 1934-35 dinleti mevsiminde, Riyaset-i Cumhur Filarmonik Orkestrası yönetmenliği de 1936-1939 arasında da İBK.da öğretmenlik yaptı. Bundan sonra Ankara'ya çağrılarak Halk partisi müzik danışmanlığı ve Halk Evleri müfettişliği görevlerine getirildi. 1946'da ADK.na Bestecilik ve Modal Müzik öğretmeni olarak atandı ve bu görevini 1972'ye dek sürdürdü. 1972'de emekli olmasına karşın, aynı görevi İDK.nda da yapmaktadır. Öğretmenliğinin yanı sıra, ADK. Müşavir Heyeti Üyeliği, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Üyeliği ve 1972'den sonra TRT. Yönetim kurulu üyeliği gibi

[91] Olcay Kolçak, *A. Adnan Saygun*, 1.Baskı, Kastaş Yayınevi, İstanbul 2005, s.13,14,15.

görevleri de yaptı. Saygun'un yapıtları, 1947'den başlayarak, dış ülkelerde de sık sık seslendirildi, besteci, çeşitli ödüllerle nişanlar aldı."[92]

"Yunus Emre (1946) Oratoryosundan, 1958'de Washington'da, Kongre Kitaplığı salonunda, Juliard dördülünce ilk kez seslendirilen, İkinci Yaylı Dördül'e değin olan yapıtlarıyla Saygun, birinci olgunluk dönemine girer. Bu dönemin en önemli özelliği, halk müziği öğelerinin yanı sıra, Türk makamlarının belirgin niteliklerine de eğilinmesidir. Saygun, bu modal (makamsal) çalışmasında, bir sihirbaz gibi kullandığı çizgisel yazısıyla, gayet ileri ve orijinal bir stilin içine girmiştir. İkinci Yaylı Dördül ile başlayan üçüncü aşamasında ise besteci, son derece verimlidir. Kullandığı deyiş olgun, anlatımı derin ve yoğundur. Makamsal öğeler soyutlaşmıştır. Orkestralama, güzelliğin doruk noktasına ulaşmıştır. Müzik, tonsuzluk ve elektronsal teknik dışında, çağdaşlaşmanın hemen bütün olgularını, özentili bir arayış içinde sergiler."[93]

Ahmed Adnan Saygun'un bütün yapıtlarının armonik ve melodik yapısının temelini modların oluşturduğu söylenebilmektedir. Örneğin bunlar; Türk modları, çeşitli makamlar, Dor ve Batı modlarıdır. 14 Türk müziği makamı bulunmaktadır. Saygun'un öğrendiği makamları eserlerinde kullandığı bilinmektedir.[94] *"Müziğinde makamları kullanırken Anadolu'nun antik çağına kadar uzanan Saygun, Türk müziği makamlarını ve antik dönem modlarını eserlerinde birlikte kullanmıştır."*[95]

3.3.2. Ahmed Adnan Saygun'un Piyano Müziği'nin Özellikleri Nelerdir?

"Türkiye'de Türk Beşlerinden başlayarak bestecilerimiz, Türk ezgilerinden, ritimlerinden, Türk müziğinin çokseslilik yapısından yararlanarak zengin bir piyano literatürü meydana getirmişlerdir. Bu eserlerde, Türk müziği makam dizileri, yedirimli (tampere) bir çalgı olan piyanoda kullanılmış ve Türk müziği makam dizilerinin bir

---

[92] Önder Kütahyalı, a.g.e.,s.112-113.
[93] Önder Kütahyalı, a.g.e.,s.114.
[94] Olcay Kolçak, a.g.e.,ss.43.
[95] Onur Şenel, *Ferit Tüzün'ün Çağdaş Türk Besteciliği İçin Önemi*, (Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı), Ankara 2006, s.21.

özelliği olan komalı sesler terkedilmiştir. Eserlerde, Türk müziğinde kullanılan 5/8'lik, 7/8'lik ve 9/8'lik gibi ölçülere de yer verilmiştir."[96]

Ahmed Adnan Saygun'un Çağdaş Türk piyano müziğine önemli ve büyük katkıları olduğunu söylenebilir. *"(...) Piyano eserlerinde Türk halk ve sanat müziğinin etkileri göze çarpmakta, Türk bestecileri başta olmak üzere modern müzik anlayışıyla Türk müziği özelliklerini birleştirerek eserler vermektedirler."*[97]

Türk müziğini piyano eserlerine dahil eden, aşağıdaki üç strateji Saygun'un yaklaşımını özetlemekte olduğu söylenebilir: 1) Türk müziğinden alınan bireysel unsurların müzikte bir renk uyandırmak için kullanılması, 2) Bütün parçalar için model olarak melodiler, modlar, ritimler ve dans biçimlerinin kullanılması, 3) Temeli Türk müziğine dayanan özgün müzik dili.

İlk yaklaşım, oryantalizme çok benzeyen bir müzik diliyle sonuçlansa da Saygun, başka bir bölgenin rengini çağrıştırmak isteyen bir yabancı gibi belirli unsurları kullanmamıştır, daha çok o bölgenin rengini yansıtan yönleri, ulusal bir üslup yaratmanın bir aracı olarak kendi ülkesinin müziğinin sesini seçtiği söylenebilir.[98]

3.3.3. Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı"nın Üslup, Tür Ve Form Açılarından Özellikleri Nelerdir?

"Eser 1. İnci, 2. Afacan kedi, 3. Masal, 4. Kocaman bebek, 5. Oyun, 6. Ninni, 7. Rüya bölümlerinden meydana gelmektedir. Ahmed Adnan Saygun İnci'nin Kitabı adlı piyano eserini (Piyano için 7 parça, Op.10), 1934 yılında Ankara'da Riyaset-i Cumhur Orkestrasında şef olduğu sırada yazmıştır."[99]

---

[96] Ferit Bulut, *Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerinin Piyano Eğitimi Açısından İncelenmesi,*(Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi AnaBilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Ankara 2002, s.13.

[97] İlke Boran-Kıvılcım Yıldız Şenürkmez, a.g.e., s.300.

[98] Kathryn Woodard, *Creating A National Music In Turkey: The Solo Piano Works Of Ahmed Adnan Saygun,* (Division of Research and Advanced Studies of the University of Cincinnati, Doctor Of Musical Arts), Cincinnati 1999, s. 48.

[99] Olcay Kolçak,a.g.e.,s.112.

"Besteci bu eserini Fransa'da "Schola Cantorum"da eğitim gördüğü yıllarda armoni ve kontrpuan dersleri aldığı öğretmeni Madam Eugéne Borrel'e ithaf etmiştir. Türk halk ve geleneksel müziğimizi yansıtan bu kitap başlıklı yedi kolay parçadan oluşan bir süit şeklindedir. "İnci'nin kitabı" İstanbul'da Jorj. D. Papajorjiu ve daha sonra ise Amerika Birleşik Devletleri'nde Southern Music Publishing Co. Inc. (1952) tarafından basılmıştır. [100]

Farklı üslup ve tür içeren "İnci'nin Kitabı" adlı albümün Çağdaş Türk piyano eğitimi tarihinde önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Bu eserlerin tümünün kendine özgü özellikler taşıdığı ve her minyatürün karakter farklılıkları olduğu söylenebilir.

Saygun, hem kolay yedi parçadan oluşan hem de birbirinden faklı, çocuk konulu adları olan başlıkları çocuklar için yazmıştır. "*(...) Eser Debussy'nin "Children's Corner" (Çocukların Köşesi) eseri gibi, bir çocuğun hayatındaki çeşitli görüntüleri o çocuğun gözünden anlatır."*[101]

"Süitin bölüm başlıklarını ve bu başlıkların sıralanış mantığını incelediğimizde eserin bir kurgusu olduğunu fark edebiliriz. Yani eser programlı, konulu olarak ifade edilen bir yapıya sahiptir. Programlı, yani konulu bir müzikte besteci, dinleyicisine bir hikaye anlatır. Tıpkı bir hikayedeki gibi olaylar ilerledikçe ortaya bir kurgu çıkar. İnci'nin Kitabı da böyle bir kurgunun etrafında gelişir ve devam eder. İlk bölümde dinleyiciye küçük bir kız çocuğu olan İnci tanıtılır. İnci, afacan Kedisi ile oynadıktan sonra öğle uykusuna dalmadan masal dinler. Daha sonra kocaman Bebek ile oyunlarına devam eder. Akşam olmuştur ve yorulan İnci ebeveynlerinden ninni" dinleyerek uykuya dalar. Uyku esnasında "Rüya" görür ve küçük kızın bir günü böylece tamamlanmış olur. Yukarıdaki kurgu elbette ki başka şekillerde de yorumlanabilir."[102]

---

[100] Ahmed Adnan Saygun, *İnci'nin Kitabı*, 2.baskı, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara 2017, s.4.

[101] Emre Aracı, *Ahmed Adnan Saygun Doğu-Batı Arası Müzik Köprüsü,* Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2007, s.123.

[102] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, *Ahmed Adnan Saygun Ve "İnci'nin Kitabı" Op:10,* (Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi), Sivas 2010, s.45.

Programlı müziğin İzlenimci müziğe has olan özelliklerden biri olduğu söylenmektedir. Bölümler, birbirlerini sıralamaya göre izlemesi, bütün süitin İnci'nin bir günlük yaşantısının programlı müzik anlayışıyla bildirdiğini belli ederek göstermektedir.

Her parça, çoğunlukla iki sesli *kontrpuntal* dokularda basit formları modal halk ezgileri ile birleştirmektedir. Bu albümün, aksak ritimleri tanıtmak için değerli bir kaynak olduğu söylenmektedir. Dinamikler ve artikülasyonlar dikkatlice belirtilmiştir, ancak hiçbir pedal işareti veya parmak numaraları dahil edilmemiştir. Metronom işaretleri verilir, ancak tempolar öğrencinin seviyesine göre ayarlanabilir. Albüm, bir kızın adı olan *Op.10 No:1 "İnci"* ile başlamaktadır. Parçaların geri kalanı, onun dünyasının farklı yönlerini anlatmaktadır. Hiçbir hikaye dahil edilmediğinden, öğrencinin hayal gücü bir anlatı sağlamak için kullanılabilir.[103]

"Albümün açılış parçası olan "İnci" dinleyiciye İnci'nin bir günlük macerasının başladığını duyurmaktadır. Albümün konusu, İnci adlı kızın kendisidir. Bölümün adı da bu sebeple İnci'dir. Saygun, dinleyiciyi İnci ile tanıştırmakta, onun varlığını ve devinimini vurgulamaktadır. Bu bölümdeki müziğin verdiği izlenime göre İnci, ağırbaşlı, devingen ve hareketlerinde kararlı, fakat bazen de -parçanın 10-14. ölçüleri arasında olduğu gibi- hayallere dalan bir çocuktur. Birinci bölüm, eski süit'in açılış bölümünde kullanılan prelüd (ön-çalış, hazırlık) mantığındadır. Saygun, bölümün adını prelüd koymamasına rağmen, geleneksel süit biçiminin prelüd anlayışına bir gönderme yapmaktadır."[104]

---

[103] İpek Brooks, *Selected Twentıeth-Century Turkısh Character Pıeces For Solo Piano*, (A Dissertation Submitted to the Graduate Faculty of the Hugh Hodgson School of Music of the University of Georgia in Partial Fulfillment of the Requirements of the Degree, Doctor of MusicaL Arts), Athens, Georgia 2015, s.38.

[104] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, a.g.t.,s. 47.

Örnek 34: "İnci," Op.10, no.1, ölçü: 1-4

Eserin form kalıbı dört cümleden oluşmaktadır. Birleşik periyod (a+a1) + (a2+a3) formunda yazılmıştır. Müziğin birincisi melodi, ikincisi ise melodinin eşliği şeklinde iki çizgiden oluştuğu bilinmektedir. Alt çizgide polifoni usulü (eşlikte gizli melodi oluşumu) kullanılmıştır.

Sağ el, parça boyunca legato olarak kullanılmış melodiye sahiptir. Eller her vuruşta birlikte çalmaktadır. A bölümünü armonik üçlüler ve dörtlüler, B bölümünü armonik yedili ve beşliler oluşturmaktadır. Sol el sürekli sekizlik notalar çalarken, sağ el çoğunlukla çeyrek notalar çalmaktadır. Ses perdesi, A (*p*, ölçü:1-9) ve B (*pp*, ölçü: 10-20) bölümleri arasında değişmektedir.[105]

Albümün ilk bölümü olan *"İnci"* minyatüründe makamsal dizilerin yanı sıra *Aelyon, pentatonik ve dor* dizileri kullanılmıştır. Tempodaki colme (sakin) açıklamasına karşın bu minyatürün müziğinde, kararlı devingen ve kendinden emin bir yürüyüş havası hakimdir.

"İnci'nin Kitabı" adlı albümde ikinci bölüm olan *Op. 10 No.2 "Afacan Kedi"* adlı eserde oldukça pentatonik yapılanma olduğu söylenebilir. Çünkü bölümün armonisinin *(Do pentatonik dizi)* üzerine kurulu olduğu görülmektedir.

"Eser adından da anlaşılacağı üzere, oyuncu ve yaramaz bir kedinin seri ve ani değişimler gösteren hareketlerini betimlemektedir. Saygun, bu ifadeyi elde etmek için öncelikle eserin nüans terimini "Giocoso" (şen, sevinçli) olarak belirtmiştir. Sebare ölçü sisteminde, birim vuruşa 112 metronomla çalındığında, oyun oynayan bir

[105] İpek Brooks, a.g.t., s.39.

kedinin hızlı ve atak devinimini ifade eden bir tempo anlayışı ortaya çıkmaktadır."[106] Eserin form kalıbı üç bölmeden oluşmaktadır ve eser üç bölmeli formda yazılmıştır.

A	B	A^1
$(a+a^1)$	(Orta bölüm)	$(a+a^1)$

"Bölüm sol elde 9 ölçü boyunca süren do eksenli ostinato ile başlamaktadır. Ostinato'yu oluşturan sesler, la hariç Do Pentatonik Dizisinin bütün seslerini barındırır. Burada eksenin do olduğu vurgulanırken, aynı zamanda fa sesinin eksikliğinden ötürü dizinin majör ya da minör değil de modal ve pentatonik yapıda olduğu sabitlenir. Eksene (do sesine) aşağıda T4'lü ve yukarıda T5'li uzaklıkta bulunan sol sesi, ezginin üst ve alt sınırını belirler. Böylece -temel sese göre- oluşan 4'lü ve 5'li aralıklar sayesinde ton kavramı ortadan kaldırılarak modal etki sağlamlaştırılır."[107]

Örnek 35: "Afacan Kedi", Op. 10 no.2, ölçü:1-9

[106] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, a.g.t.,s.52.
[107] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, a.g.t.,s.53.

"Eser küçük olmasına rağmen, polifoni tekniği açıkça sergilemektedir. Bu teknikler dördüncü ölçüde dönmeli imitasyon, röpriz bölmesinde ise dikey kontrpuan gibi polifoni yazım şeklidir". [108] (Örnek 36).

Örnek 36: "Dönmeli imitasyon, Afacan Kedi", 4.ölçü

Eser, mod (makam) özelliği açısından incelendiğinde; pentatonik dizi etkisi görülmektedir. Besteleme tekniği olarak imitasyon usulleri kullanılmaktadır.

"Süitin 3. bölümü olan Op:10 No:3 "Masal", İnci'nin Kitabı'ndaki en çarpıcı bölümlerden birisidir. Bölümde, çocuk dünyasında önemli bir yeri olan masal kavramı işlenmektedir. Masallar, konusu, kurgusu ve kahramanları gerçek olmayan, fantastik öykülerdir."[109] Buradan anlaşılacağı üzere Saygun bu eserde; tıpkı gerçek-dışı ve fantastik bir atmosfer yaratmaya çalışmıştır ve Saygun'un bunu yaparken; Çağdaş ve İzlenimci tınılarla birlikte modal armoninin unsurlarını bir arada kullanmaktan kaçınmadığı söylenebilir.

"Masal" adlı yapıtın ilk iki ölçüsünde yinelenen ikili aralıklar masalın ve temanın girişini hazırlamaktadır. Aynı zamanda besteci müziğin sakin ve gizemli karakterini *"Misterioso"* sözcüğü ile belirtmiştir.

---

[108] Fatma Erkılıç, Ahmed Adnan Saygun'un Piyano Eserlerinde Türk Halk Müziğinin Özellikleri, (Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Kayseri 2011,s.12), s.16.

[109] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, a.g.t.,s.59.

Örnek 37: *"*Masal", Op:10 No:3, ölçü: 1-6

Saygun'un bu minyatürde Türk ve Batı müziğini sentezlediği söylenebilir. Eserin ritmi 3/4'lük ve 5/8'lik olup, Türk halk müziğindeki Türk aksağıdır. Açılımı (2+3), (3+2) biçimindedir ve eser, basit usullerin birleşmesinden oluşmuştur. (Örnek 38).

,

Örnek 38: "Basit Usul"

Op 10 No 3 "Masal" adlı eser, üç bölmeli formda yazılmıştır.

A B A^1

(a+a1)+(a2+a3) (orta bölüm) (a+a1)

Sol elde *ostinato* yapılanma vardır; sol el sanki dinleyeni düşsel, fantastik bir ortama çağırır gibidir. Sağ eldeki (sopranoda) ezgiye bakıldığında ise; ezgi iki ölçülük motiflerle devam etmekte ve dört ölçüde bir cümle oluşturmaktadır. Durağan ve sade çizgiye sahip olan melodinin Türk Müziği'nde uzun hava karakterine benzediği söylenmektedir.[110]

Pek çok Çağdaş Çoksesli Türk Müziği bestecinin de uzun hava stilinden ilham alarak yapıtlar verdiği bilinmektedir. Örneğin; Ulvi Cemal Erkin'in *"Duyuşlar"*

[110] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, a.g.t.,s.59-60.

adlı piyano albümündeki *"Küçük Çoban"* bu yapıtlardan biridir (Örnek: 39) ve Ahmed Adnan Saygun'un *"Masal"*ı ile uzun hava stilinde büyük benzerlikler taşıdığı gözlemlenmiştir

Örnek 39: "Ulvi Cemal Erkin; Duyuşlar, Küçük Çoban"

"Masal" isimli minyatürde *Dor, pentatonik ve aelyon* dizilerinin kullanılması eserin masalsı karakterine (renk) katmıştır.

Eserde Saygun'un, birkaç makamın renk ve makam niteliğini çağrıştırmak için *triton'un* karakteristik aralığını kullandığı gözlemlenmiştir. *Triton*, parça boyunca sabit bir aralıkta kalır, örneğin; 'A' bölümünün (si ve fa) arasında ve 'B' bölümünün armonilerinde (fa diyez ve re) arasındadır. *Triton,* bazı durumlarda birinci ve beşinci dereceler arasındaki beşinci aralığın yerini alan Türk müziğindeki birkaç makamın temel bir özelliğidir.[111] Bu eser makamsal özelliği açısından incelendiğinde; daha çok Kürdi makamı dizisi etkisinden söz edilebilir.

"Albümün 4. parçası olan Op. 10 No.4 "Kocaman Bebek", yine çocukların dünyasında önemli yeri olan olgulardan birini; bir oyuncak bebeği konu edinmiştir. Bahsi geçen bebeğin kocaman olması ise, bir çocuğun oyuncağına bakışındaki görece farklılık ile ilintilidir. Yetişkin bir insana kıyasla, günlük yaşamın objeleri ve devinimleri, küçük bir çocuğun gözünde daha büyüktür. Bir yetişkine nazaran küçük olan fiziksel boyutları ve algı kapasiteleri onların bakış açısına böyle bir farkı getirir. Dolayısıyla çocuk (İnci) için bebeğin kendisi, hareketleri ve hareketindeki değişimler büyük, yani kocamandır."[112]

[111] Kathryn Woodard, a.g.t.,s.58.
[112] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, a.g.t.,s.70.

Örnek 40: "Kocaman Bebek" Op. 10 no.4, ölçü: 1-9

"Kocaman Bebek" adlı eserin karakteri heyecanlı yapıda olduğundan temposu *Animato*'dur ve vurgulu tartımı olduğu görülmektedir. Aynı zamanda eserin, halk müziğiyle olan bağlılığından söz edebiliriz. Eser, üç bölmeli formda yazılmıştır.

A	B	A^1
(a+a1)	(b+b1)	(a+a1)

Eserin müzik dokuması iki çizgiden oluşmuştur ve eser, oktavlı aralıklarla yazılmıştır. Bu eser, makamsal özelliği açısından incelendiğinde; Hüseyni makamı dizisi etkisinden söz edilebilir.

Op. 10 no.5 "Oyun" adlı bölüm albümün en ilginç bölümlerinden birisidir. Çocukların oyun zamanlarındaki enerjik hareketlerinin betimlendiği bölüm, koşturmacalı ve heyecanlı bir yapıya sahiptir."[113] Bu sebeple parçanın ritminin *Animato* (hızlı ve hareketli) olduğu göze çarpmaktadır; aynı zamanda parçanın adı gibi, karakterinin de bir oyunu anımsatmış olduğu söylenebilir. Çocuklar genelde gerçek dünyanın kurallarından sıyrılıp, kendilerini hayal dünyalarındaki oyunun devimimine kaptırırlar.

[113] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, a.g.t.,s.81-82.

Örnek 41: "Oyun" Op. 10 no.5, ölçü: 1-7

Eser içerisinde dörtlü ve beşli aralıkların değişimi göze çarpmaktadır. Bu da sanki oyun oynayan çocuk karakterini tasvir etmektedir. Bu minyatür yapısal olarak üç cümleden oluşmaktadır (a+a1+a2). Bu minyatürde *Aeoliyen, Armonik minör* dizileri kullanılmıştır. Eserin yine "Kocaman Bebek'te" olduğu gibi, halk müziği ile arasındaki bağlantısı dikkat çekmektedir. Eser makamsal özelliği açısından incelendiğinde; Buselik makamı dizisinden söz edilebilir.

Albümün 6. bölümü ve çocuk dünyası için önemli bir yere sahip olan *Op. 10 no.6 "Ninni"* ele alınmıştır. Ninniler genelde çocuklara uyku öncesi söylenen kısa ve ezgili şarkılar olarak tanımlanmaktadır.

Saygun'un ninnisi de devamlı tekrarlanan, basit (sade), yavaş tempo, sekvensli ezgi hattı; basit tartımsal bölünmeler vs. gibi bu ortak vasıflara sahiptir. *"Ninni"* bir önceki eser olan *"Oyun"*un aksine sakin, düzenli, ve sabit atmosferli ezgi ile başlamaktadır.[114]

[114] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, a.g.t.,s.90-91-92.

Örnek 42: "Ninni" Op. 10 no.6, ölçü: 1-6

Bu eserin de halk müziği ile ilişkisi olduğu söylenmektedir. Eser, tartımsal olarak incelendiğinde; tartımı sanki bağlamanın mızrap vuruşlarını çağrıştırmaktadır.[115] Bu eser röprizli iki bölmeli formda yazılmıştır ve dört cümleden oluşmaktadır (a+a1)+(b+a1).

"Kimi eserlerin; her bir bölmesinde aynı tema üzerinde çalışmalar yapılarak, her bir bölme birbirine benzeyebilir. Bu durum çoğunlukla Barok Çağı eserlerinde görülür."[116] *"(...) Nitekim; Barok tekniklerinin kullanımı, Saygun'un besteciliğinin ilk dönemini yansıtır niteliktedir. "Ninni" isimli eserde, sol eldeki "do 1-(küçük) la-(büyük) la-(küçük) la" seslerinden oluşan direngen bas (basso ostinato)'da yine Barok unsurlarının içerisinde sayılabilir."*[117] Dolayısıyla *"Ninni"* adlı eserin her iki bölmesinin de aynı temanın kullanıldığı birbirine benzer bölmeleri olduğu söylenebilir. Eserde Aeolyen dizisinin yanı sıra kürdi makamı dizisinin etkileri de görülmektedir ve eser makamsal özelliği açısından incelendiğinde ise; Kürdi makamı dizisi etkisinden söz edilebilir.

"Son bölüm olan "Rüya" minyatürü albümdeki en kısa eserdir. Burada güçlü ve gösterişli bir karakter oturtularak eski süit gelenekleriyle bir bağlantı kurulmaya çalışılmış gibi gözükmektedir. Eski süit anlayışında yüksek tempolu parlak ve canlı bir

---

[115] Fatma Erkılıç, a.g.t.,s.24-25.

[116] Nurhan Cangal, *Müzik Formları,*1.baskı,Arkadaş Yayınevi, Ankara 2004, s.50.

[117] Emre Aracı, *Ahmed Adnan Saygun Doğu-Batı Arası Müzik Köprüsü,* 2.baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2001, s.105.

karakterle elde edilen gösteriş, bu bölümde yoğun bir müzikal ifade ve yoğun bir armoni ile elde edilmiştir. Eserin konusu olan "Rüya", İnci'nin Kitabı'nın programlı bir eser olarak şekillendirilmesi neticesinde bir önceki bölüm olan Ninni ile ilişkilendirilmiştir. Rüya kavramı ise büyük-küçük her insanın gündelik yaşantısında yer eden bir kavramdır."[118]

Bilindiği üzere çocukların hayal dünyasına mutlu neşeli ve tatlı rüyalar eşlik etmektedir, fakat bu minyatürde hüzüntülü ve gergin bir atmosferin hakim olduğunu görmekteyiz. 11 ölçüden oluşan bu minyatür iki cümleden oluşmaktadır (a+a1).

Örnek 43: "Rüya" Op. 10 No. 7, ölçü:1-5

"Batı ve Doğu müziği sentezi prensibine dayanarak yazılmıştır. Müziğin armoni alt yapısı hem klasik müzik kuralları esasında hem de Türk müziğine özgü bir armoni anlayışıyla oluşturulmuştur. Batı müziğindeki bazı polifoni usulleri (dönmeli imitasyon, dikey kontrpuan gibi) eser içerisinde kullanılmıştır. Ayrıca ilk önce 3/4'lük tartımla başlayıp daha sonra 5/8'lik tartımla devam eden "Masal" eseri de bunun bir kanıtıdır. Bu eserde pentatonik dizilerin yanında Türk Halk müziğine özgü makamlarında etkisi oldukça göze çarpmaktadır."[119] Eser makamsal özelliği açısından incelendiğinde; daha çok Karcığar makamı dizisi etkisinden söz edilir.

[118] Mehmet Ozan Özaltunoğlu, a.g.t.,s.98.
[119] Fatma Erkılıç, a.g.t.,s.26-27.

Dördüncü alt problem: Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" kitabının üslup, tür ve form açılarından özellikleri nelerdir?

3.3.4. Ulvi Cemal Erkin'nin Müzikal Stili Ve Yapıtlarının Genel Özellikleri Nelerdir?

Çağdaş Çoksesli Türk Müziği"nin öncülerinden olan bir diğer bestecimiz Ulvi Cemal Erkin'in hayatının yaratıları kadar önem taşıdığı söylenebilir. Türk Beşleri'nin bir üyesi olan Ulvi Cemal Erkin, birinci kuşak bestecileri arasında yer almış ve Çağdaş Türk Müziği'ne yön veren ilk beş besteciden birisidir. Tahmini 1904-1910 yılları arasında İstanbul'un ilçelerinden Bakırköy'de doğmuştur. [120]

"Ulvi Cemal, ilk piyano derslerini sevgili annesinden almıştı. Ama daha sonra Mercenier isimli bir Fransız öğretmenle ilk ciddi piyano eğitimine başladı. Okul öncesinde başladığı bu piyano derslerine ilkokula, Bakırköy'deki Numune Mektebi'ne başladıktan sonra da devam etti. Okuldaki derslerinin yanı sıra piyano derslerini de başarı ile sürdürdü. Dersler başarı ile sürerken Bakırköy'deki Numune Mektebi'nden mezun oldu. Bundan sonra Mekteb-i Sultani'ye (Galatasaray Lisesi) giren Ulvi Cemal ortaokul ve lise yaşamında da çok başarılı öğrenci oldu."[121]

"Milli Eğitim Bakanlığı 1925 yılında Avrupa'da müzik öğrenimi görecek gençleri seçmek için, Ulvi Cemal'in de katıldığı ilk sınavı açtı. Ulvi Cemal bu sınavı kazandığı zaman 19 yaşındaydı. Küçük yaşta başlayan piyano eğitimini, bundan böyle Paris gibi Avrupa'nın bir sanat merkezinde sürdürecekti. Ulvi Cemal Paris'te ünlü eğitimcilerin öğrencisi oldu: Isidor Philip ve Camille Decreus ile piyano, önce Paris Konservatuarı'nda daha sonra gittiği okul olan Ecole Normale de Musique'de Jean Gallon ile armoni, kardeşi Noel Gallon ile kontrpuan çalıştı. Ulvi Cemal, Paris Konservatuarı ve Ecole Normale de Musique'de geçen beş yıllık öğrenim süreci sonunda diplomasını alarak öğrencilik yaşamını noktaladı. 1930'da Türkiye'ye dönen

---

[120] Koral Çalgan, *Ulvi Cemal Erkin Duyuşlardan Köçekçeye,* Sevda Cenap And Müzik Vakfı Yayınları, Ankara, yılı belirtilmemiş, s.7.

[121] Olcay Kolçak, Ulvi Cemal Erkin,1.baskı, Kastaş Yayınevi, İstanbul 2008,s.10-11.

genç besteci ve piyanistimiz, eylül ayında Musiki Muallim Mektebi'ne piyano ve armoni öğretmeni olarak atandı." [122]

"1936'da ise, Ankara Devlet Konservatuarı'nda piyano öğretmeni oldu ve görevini ölümüne değin sürdürdü. Erkin, bestecilik deresi vermedi, iyi bir piyanist olmasına karşın, gençlik yılları dışında, halk önünde çalmadı. Sadece, 24 Nisan 1946'da, ADK. Salonunda, kendi yapıtlarından oluşan bir dinletide, Cumhurbaşkanlığı Filarmonik Orkestrasını yönetti ve Piyano Konçertosu'nu, ayrıca ilk kez olmak üzere, Köçekçe Süiti ile Birinci Senfoni'sini çaldırdı. Bundan sonraki yıllarda da zaman zaman Orkestra yönettiği oldu. Besteci, 1949-1951 arasında ADK'nın müdürlüğünü yaptı. Erkin, eserlerini seslendirmek için çoğu kez yurtdışına da çıkmıştır."[123] Türk Beşleri'nin Romantik bestecisi olan Erkin'in yetmişli yılların başlarında sağlığı gitgide kötüleşmeye başlamış, 15 Eylül 1972 tarihinde dünyaya gözlerini yummuştur.[124]

"Besteci, yaşamı boyunca, aralarında Fransız Hükümeti'nin Legion d'honneur nişanı da olmak üzere pek çok ödül ve nişana layık görüldü. Bale, orkestra, oda müziği, vokal müzik ve solo çalgı alanlarında yapıtları bulunan Erkin'in başlıca eserlerinin arasında, orkestra için Köçekçe, iki senfoni, piyano için Duyuşlar, Sonat, Piyano Konçertosu, Keman Konçertosu sayılabilir. Besteci, aynı zamanda çok sayıda opera metninin dilimize kazandırılmasında da önemli rol oynamıştır."[125]

Erkin için "bestecilik", "eğitimcilik" ve "yorumculuk" onun en önemli üç vasıflarındandır denebilir. Aynı zamanda, bu üç vasıf birbirini tamamlamaktadır. *"(...) Eserlerinde Anadolu'nun saf, el değmemiş ezgilerindeki sıcaklığı kullanarak sevda sözlerini, yakarıları, başkaldırıları yalın, içtenlikli bir anlatımla dile getirmiştir. Meyveyi dalındaki güzelliğiyle, ağaçtaki rengi ve tazeliğiyle avuçlarının içinde tutmuş, sonra bu evrensel sunuyu dünyaya uzatmıştır. Halk ezgileri ve ritimleri, Erkin'in*

[122] Prof.Koral Çalgan, *Duyuşlar…,s.20-21-22-23.*
[123] Önder Kütahyalı, a.g.e.,s.112.
[124] Olcay Kolçak, Ulvi C…,28.
[125] Ulvi Cemal Erkin, *Duyuşlar,* Sun Yayınevi, Ankara 2007, s.belirtilmiyor.

yaratıcılığına can vermiştir."[126] Kendine özgü bir dile sahip olan Erkin'in müziğinde, halk ezgileri Çağdaş batı tekniği ile harmanlamıştır.

Besteci Bülent Tarcan, Ulvi Cemal Erkin'in bestecilik serüvenini ve bestelerinin özelliklerini şu şekilde ifade etmektedir: *"(...) Ulvi Cemal Erkin, kompozitörlerimizin içinde kolayca benimsenen ve akılda kalan Türk ezgilerini bularak bunları zevkli bir armoni üzerine oturtan kompozitörümüzdür. Stili armonik kuruluşa dayanır. Polimelodik olarak yazdığı zaman daima sezişlerine kapılarak kompoze eder. Bu bakımdan stili bir kontrpuan üstadı olan Adnan Saygun ile tam tezat halindedir. Bu tezat kelimesini bir karakterin ifadesi olarak kullanmıyorum. Zira Ulvi korolarda bile çizgisel tarzı, armoniden çıkarır. Erkin, eserlerinde geleneksel sanat müziğimizin makamlarına da yer verdi."*[127]

Erkin, Türk müziğindeki aksak ritimleri, dörtlü ve beşli aralıklardan meydana gelen akorlara armonik yapıda yer vererek eserlerinde kullanmıştır. Klasik formları yapıtlarında çoğu kez kullanmış, ama bazen de kullanmamıştır. Erkin aynı zamanda Türk müziği eserlerinde doğaçlama havası yaratmayı da başarmış bir bestecidir. "[128]

Türk müziğinde önemli bir yere sahip olan Ulvi Cemal Erkin'in müziğinde, Ulusalcılık akımı içerisinde "Türk Halk Müziği" ve "Klasik Türk Müziği" etkilerinin yanı sıra, "İzlenimcilik" akımının etkileri de görülmektedir.

3.3.5. Ulvi Cemal Erkin'in Piyano Müziği'nin Genel Özellikleri Nelerdir?

Eleştirmen Ufuk Çakmak, Erkin'in piyano eserleri hakkındaki görüşlerini şöyle yansıtmıştır: *"(...) Erkin'in kısa piyano yapıtlarında malzemesini işlemesiyle ilgili tutumunu çağdaş heykel sanatçısının gerecini şekillendirip, onunla emprovize bir ruhla oynayıvermesine benzetiyorum. Üslubu bir heybet duygusu, ağırlık ve mesajcılıktan ziyade, resimsel bir modernleştirmeyi çağrıştırır. Sadece onda olan türden uyumsuz akorlar, hızlı parçalardaki sürükleyici ritmiklik, yavaş parçalardaki*

[126] Koral Çalgan, Duyuşlar…,s.139.
[127] Olcay Kolçak, Ulvi C…,29.
[128] Olcay Kolçak, Ulvi C…,30.

görselleşmiş hüzün bu parçaları piyanistler için keşfedilesi hale getiriyor. Oyun, şaşırtma, özgün armonileme, duygusallık ve coşturuculuk (...) Çok taze bir yazış ruhu ve düşünmeden akmış gitmişlik ölçülere sinmiş gibidir. Parça ne tür olursa olsun, sonuç iç karartıcılıktan ziyade renklilik, tekrardan ziyade yeniliktir Erkin'de. Her biri kendi içsel bütünlüğüne, duruşuna sahip serbest formda denemeler olarak da düşünülebilir. (...) Erkin'de ele alınan ezgi parçasının birkaç basit darbeyle farklı bir plastiğe büründürülüşünü duyumsar ve çok zevk alırız."[129]

Erkin, halk müziğinin zengin kaynaklarını piyano eserlerinde de açık bir şekilde kullanarak yararlanmış, aksak ritimli yapının arasına veya üstüne taksim gibi durgun ve serbest bir yapı yerleştirerek farklı bir hava yaratmış, kolayca benimsenen Türk ezgilerini bularak, bunları keyifli bir armoni üzerine oturtmayı bilmiştir. Özetle Erkin'in piyano yapıtları için; duyguyu daima ön plana çıkaran özgün eserlerdir denilebilir.

3.3.6. Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" Kitabının Üslup, Tür Ve Form Açılarından Özellikleri Nelerdir?

Erkin'in 1937'de bestelediği *"Duyuşlar"* adlı albümü öncü bir bestecinin öncü bir yapıtıdır. Albümde Türk halk müziğinin modları ve ritmik kalıpları Erkin tarafından kendi beste perspektifinden işlenmiştir. Eserin "çocuklar için müzik" yerine "gençlik için müzik" niteliği taşıdığı düşünülebilir. Duyuşlar, olgun bir piyanistin elinden geldiğini otomatik olarak ortaya koyuyor. Usta parça, 20 yüzyıl Türk piyano edebiyatının en seçkin örneklerinden biridir.[130]

"Duyuşlar", her biri farklı birer başlığa ve farklı birer atmosfere sahip 11 parçadan oluşur. Albüm genel olarak Türk halk müziği modlarının ve ritimsel kalıplarının son derece kişisel bir biçimde işlendiği bir yapıya sahiptir. 1931 tarihli

[129] http://www.ulvicemalerkin.com/ufuk_cakmak_ulvi_cemal_erkin_andante.htm (20.05.2022).
[130] Hamza Serdar Turan-Şirin Akbulut Demirci, *Usage of Ulvi Cemal Erkin"s „Duyuşlar" Compositions in Music Education Departments, According to the Opinions of Piano Educators, Bursa; 2018, s.188.*

"Beş Damla" adlı piyano yapıtının aksine, besteci burada pedagojik bir yazı kurgulamamıştır."[131]

K. Çalgan'a göre; *"(...) Bu eser, onun gençlik dönemine güzel bir örnektir. "Duyuşlar" değişik karakterde özgün parçalardan oluşuyor. Coşku ile yalın bir şiirselliğin, şakacı bir uçarılık ile hüznün el değiştirerek ördüğü bu parçalarda Erkin'i Erkin yapan ulusal zengin anlatım gücü ile batı müziğini özümsemiş evrensel bir dilin zarif, anlaşılabilir ve herkesi kucaklayan, kavrayan, bir sentezini buluyoruz. Bu parçalar, "Beş Damla" ile birlikte Erkin'in besteciliğinin embriyon bir özetini duyumsatıyor."*[132]

Albümde yer alan 11 piyano parçasının adları: 1. *"Oyun" (allegro vivo);* 2. *"Küçük Çoban" (andante);* 3. "*Dere" (allegro vivo);* 4. *"Kağnı" (largo);* 5. "*Oyun" (allegro vivo);* 6. "*Marş" (tempo dia marcia);* 7. "*Şaka" (vivace);* 8. "*Uçuşlar" (agitato);* 9. "*Oyun" (allegro);*10. *"Ağlama yar ağlama" (lento);* 11. "*Zeybek havası" (allegro moderato)* olarak bilinmektedir.

11 parçadan 8 tanesinin farklı isimlerde olup, 1-5. ve 9. eserlerin oyun adında olması dikkat çekici bir ayrıntıdır. Albüm içerisinde yer alan her parçanın şarkı biçiminde yazılmış olduğu görülmektedir.

"Duyuşlar'ın ilk çalınışı, 17 Nisan 1947'de Ankara Halkevi'nde Ferhunde Erkin tarafından gerçekleştirilmiştir. Eserin her parçası ayrı bir güzelliğe sahip olup, her kuşak Türk piyanistin dağarcığında yer aldı. Yurtiçinde ve yurtdışında sık sık çalındı. Eserin süresi on bir dakikadır."[133]

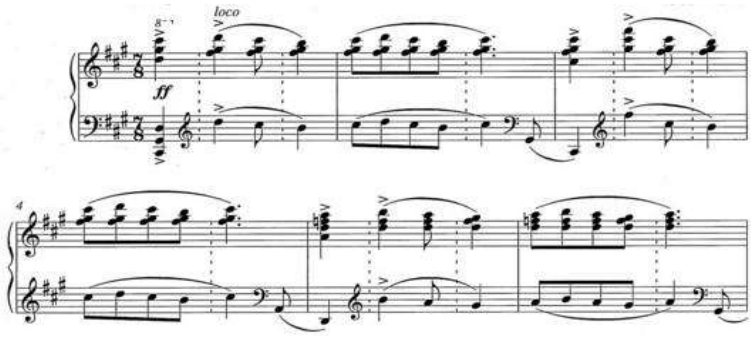
"Erkin'in "Duyuşlar" adlı piyano fantezileri yurdun sesini, rengini, nice bin güzelliğini, yalnız bu günün tekniğini, bu günün estetiği içinde ifade etmekle kalmıyor, aynı zamanda yeni Türk sanat nesline yürüyeceği yolu, seveceği müziği gösteren "Pionnier" (öncü) eserleri olduklarını da açıklıyor.[134]

---

[131] Ulvi Cemal Erkin, a.g.e.,s.belirtilmemiş.
[132] Koral Çalgan, Duyuşlardan K…,s.belirtilmemiş.
[133] Olcay Kolçak, Ulvi C…,s.38.
[134] Koral Çalgan, Duyuşlardan K…,s.88.

No:1 "Oyun" (Allegro vivo) adlı esere değinecek olursak; Erkin'in çocukların oyun oynarken ki ruh hallerini betimlemek istediği anlaşılabilir. Genel form yapısı genişletilmiş *Rondo* (A-B-A-C-A-D-A) olarak açıklanabilir. Parça ana tema ile başlamaktadır ve parçanın A bölmesi dört defa tekrarlanmaktadır.

"Ana tema daha çok özgün karakterde olup yan temaların halk ezgilerinden türetildiği görülür. Çoğunlukla dörtlü akorlar ile sunulmuş basta eşlik yerine ana temanın ezgisi katlanmıştır. Rondonun A kesiti ana temanın iki kez sunulması ile oluşturulmuştur. A kesiti 7/8 lik başlayıp içinde birkaç kez tartım değişimi olurken diğer kesitler 5/8 lik tartımda sunulmuşlardır."[135]

Örnek 44: "Oyun" No:1, ölçü:1-6

Örnek 45: "Oyun" No:1, ölçü: 21-23

Eser makamsal özelliği açısından incelendiğinde Hüseyni makamı dizisinden söz edilebilir.

"Armonik açıdan baktığımızda bu kısım, minör 2'li ve minör 9'lu gibi birçok disonant aralık içermektedir. Dramatik akor ilerlemesi ve submediantminör'e beklenmedik geçişleri vardır. Diğer bir taraftan, B, C ve D kısımları çok daha sakin, durgun bir karaktere sahiptir. Genel doku çok daha küçük aralıklar ve yumuşak

[135] Onur Şenel, a.g.t.,s.148.

dinamikler içermektedir. 5/8'lik ritim ve ritmin bölünmeleri bütün kısım boyunca tutarlılığını korumakta; bu bölünmeler bütün B, C ve D kısımlarında aynı şekilde kullanılmaktadır. Ayrıca bu bölümler oldukça benzer temalar içerir. Armonik yapı olarak da B, C ve D kısımları oldukça durağan bir yapıya sahiptir."[136]

No:2 "Küçük Çoban" (andante) adlı eserin "fa diyez" kararlı bir "uzun hava" olarak yazıldığı söylenebilir. Erkin bu eserde, geleneksel müzikteki kullanımlardan vazgeçmemiş; hatta geleneksel kullanımı değiştirmeden kullanmıştır. Eserin uzun havaların yapısına uygun olarak en iyi örneğinin, ölçüsüz bestelendiği ve çizgisiz notalı olduğu gösterilebilir.[137]

Örnek 46: "Küçük Çoban" No:2, ölçü:1-4

"Geleneksel müziğimizde ezgiye, ezginin tam karar veya yarım karar sesiyle ve ezgiye uygun bir ritimle ezgisel olarak eşlik edilmesine 'dem tutma' denilmektedir."[138] Erkin'in *"Küçük Çoban"* adlı eserinde; sağ eldeki ezgiye, sol elin dem tuttuğu görülmektedir. Aynı zamanda iki partinin farklı nüanslarının olması da İzlenimci müzikle ilişkilendirilebilir.

Uluslararası üne sahip bir piyanist olan Fazıl Say eseri: "Sol el, bir perdeyi hüzünlü, yorgun ve acılı bir şekilde tekrarlar. Sağ elden çıplak ve derin bir kaval melodisi yükselir. *"Küçük Çoban"* sihirle dolu bir müziktir" şeklinde ifade etmiştir.

---

[136] Özhan Gaygısız*, Ulvi Cemal Erkin'in Hayatı, Beş Damla ve Duyuşlar Adlı Eserlerinin İncelenmesi,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı Piyano Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul 2019, s.40.

[137] Alpay Güldoğan*,Ulvi Cemal Erkin'in Piyano Eserleri Aracılığıyla, Geleneksel Müziklerimizden, Çağdaş Türk Müzik Sanatına Taşıdığı Müzikal Unsurların İncelenmesi*,(Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi AnaBilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Bursa 1999,s.16.

[138] Ali Uçan, *Türk Müzik Kültürü*, 2.baskı, Evrensel Müzikevi Yayınları, Önder Matbaacılık, Ankara 2005, s.162.

Bu eserde sol el sürekli olarak devam eden fa diyez sesinin adeta bir koyunun boynuna asılı olan çana, bunun üzerine inşa edilmiş sağ el ezgisinin ise çoban tarafından çalınan kavala benzetilmiştir. [139]

"Eser, kısa "karakter" parçaları şeklinde tanımlanabilir. İzlenimcilik gibi diğer müzik stillerinden ve Türk Halk Müziğine ait müzikal dokulardan etkilenilmiştir. Brooks makalesinde, *"(...) bu bölümün, melodik yazım açısından Debussy'nin "Children's Corner" kitabındaki Little Shepherd (Küçük Çoban) eseriyle benzerlikler gösterdiğini ve melodinin Türk müziği çalgılarından olan kaval'ı betimlediğini ifade etmektedir."*[140]

Eser, dönüşsüz (tekrarsız) bir formda yazılmıştır ve üç cümleden oluşmaktadır. Eser, makamsal özelliği açısından incelendiğinde; Hüseyni makamı dizisinin etkilerini taşımaktadır.

A cümlesinin ezgisi, dizinin 5.derecesinden başlamaktadır, daha sonra (Fa diyez) notasına çıkış ve ondan sonra eksen notaya iniş vardır. Karara gelirken 5. Derece pes (Do natürel) olarak kullanılmıştır. B cümlesine gelindiğinde ise; tizdeki (Fa diyez) notasından başlamaktadır. (Do diyez) (5.derece) notasında kalış yaptıktan sonra eksen seste karar vermektedir. Fakat ezgiler arasında başlangıç, ilerleyiş yerleri ve ritmik yapıları bakımından farklılıklar vardır. Bu farklılıklar, iki cümleyi birbirinden ayırmaktadır. C cümlesine gelindiğinde ise; dizinin 7.derecesinden başlamaktadır. 7.derecede kalış yaptıktan sonra, bu göçürüm etkisi ortadan kalkmakta ve eksen sesine karar vermektedir.[141]

No.3 "Dere" (allegro vivo); adlı eser, albümün üçüncü eseri arasında yer almaktadır. Müziğin karakteri hızlı ve canlıdır. Bu yüzden temposu *Allegro Vivo*'dur. Form olarak *"Dere"nin, "Küçük Çoban"* gibi daha basit yapıya sahip olduğu

---

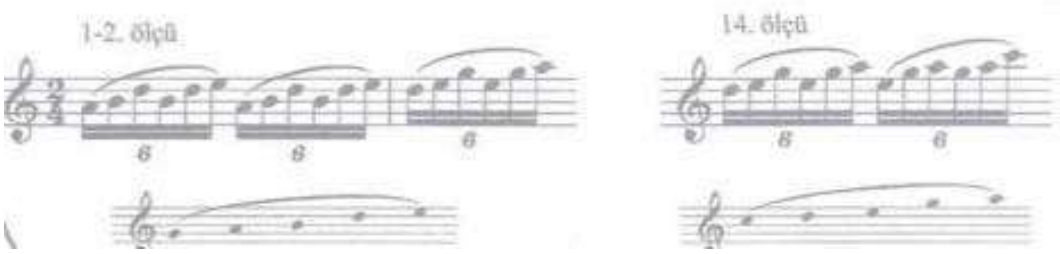
[139] Emine Serdaroğlu, *Enriching the repertory of younger pianist: A study of solo iano compositions of Turkish composers from Intermediate to early advanced level*, (Bogazici University, Encontros de Investigação em Performance Universidade de Aveiro), Maio de 2011, s.5.
[140] Özhan Gaygısız,a.g.t.,s.46.
[141] Emre Elivar, a.g.t.,32-33

görülmektedir. Eserin üst partisinde, sanki deredeki suyun sesi, dalgalanmaları işitilmektedir.

Örnek 47: "Dere" No:3, ölçü: 1-6

Ana tema iki cümlelik yedi ölçüden oluşmaktadır. Bu yedi ölçülük melodi bir kez ana tonalite (mi'de), bir kez subdominant da ve bir kez daha (mi'de) olmak üzere üç kere duyulduğu gözlemlenmiştir. Son kısımda iki ölçülük bir *codetta* kısmı vardır ki burada sol elde temanın ilk üç notasını kullanarak artırılmış figür yer almaktadır. Sağ eldeki su betimlemeli figürler ise; üst üste binen *pentatonik* gamıyla oluşmuştur (Örnek 48). (Fa-diyez ve fa-naturel) notaları aynı anda çalınarak eserin sonunda bir *disonans* yaratmıştır.

Örnek 48: "Duyuşlar III, sağ eldeki pentatonik gam"

1-2.ölçü

14.ölçü

Bu eserde aynı *"Küçük Çoban*"da olduğu gibi, Geleneksel Türk müziği unsurları yönünden çok belirgin özellikler taşımamaktadır.

No.4 Kağnı (largo) adlı eserde, sağ el partisinde olan melodiye, güçlü marş tarzında bir figürün eşlik ettiği söylenmektedir. Sol el partisinde ise; majör 7'li aralıkların benzer hareketlerle bir dizi eşliğinin duyulduğu gözlemlenmiştir. 7'li aralıklar ana temayla birleştiğinde kromatik armoni yaratmaktadır.[142]

"Kağnı" isminin Kurtuluş Savaşı'ndaki zorlukları çağrıştırmasından ve eserin temasındaki hüzünlü ezgiyle de benzetmenin örtüşmesinden, eserin karakteri "dolore" olarak ifade edilebilir. "Kağnı" isimli eserin iki bölmeden (AA') oluştuğu anlaşılmaktadır. 4 ölçülük bir giriş cümlesinden sonra, A bölmesi: 5. ölçüden 13. ölçüye kadar; A' bölmesi de: 13. ölçüden 21. ölçüye kadar sürmektedir. Eserin nüans aralığı, pianissimo (pp)'dan forte (f)'ye uzanmaktadır."[143]

Örnek 49: "Kağnı" No:4, ölçü:1-12

[142] Özhan Gaygısız, a.g.t., s.48.

[143] Mehtap Aydıner, "Piyano Eğitiminde En Sık Seslendirilen Türk Eserlerinin Müziksel Öğelerinin Analizleri", *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt: 8, Sayı: 2, 2008, s.137.

Örnek 50: "Kağnı" No:4, ölçü: 13-21

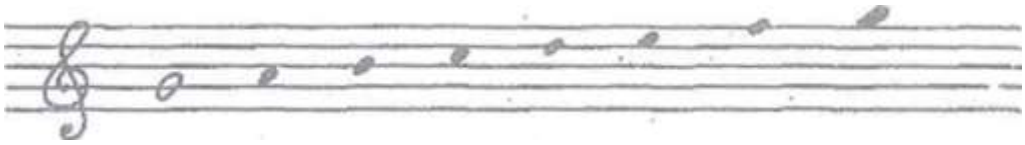
Bu parçanın da aynı *"Dere"* gibi tek fikirli olduğu görülmektedir. Dört ölçülük bir girişten sonra ezgi önce kalın sesten, hemen bitiminde de bir oktav tizden duyulmaktadır.

No.5 "Oyun" (allegro vivo) adlı eser, sanki çocukların oyun zamanlarındaki enerjik hareketlerini betimler gibidir; ki bu durum eserin hızlı tempoda yazılmış olmasından anlaşılabilmektedir. Eserin A temasının iki ölçülük bir giriş cümlesinden sonra başladığı görülmektedir, melodideki fa- natürel notası, eşlikteki fa-diyez notasına zıt olarak kullanılmıştır (Örnek 51).

Örnek 51: "Oyun" No:5, ölçü:1-9

Tonal bir yapıda olan eserin formu genişletilmiş ikili form (A-B-A'-B') şeklindedir. Ayrıca eserde her kısmın kendine özgü temaları vardır. Sol eldeki *"ostinato"* üzerinde kurulan eser, sağ elde birbiriyle ritim, eksen ve dizisel etki bakımından farklılık gösteren iki ayrı fikre sahiptir. Eserin makam dizisi etkisinde olduğunu söyleyemeyiz. Ancak eserde, pentatonik etkiler taşıyan *"Mixolydian"* dizisinden söz edebiliriz.

Örnek 52: "Mixolydian" dizisi

"No: 6 "Marş" (tempo dia marcia); adlı eser, isminden de anlaşılacağı gibi marş formunda yazılmıştır. Eksik ölçüyle birlikte ilk ölçü eserin girişini oluşturmaktadır. "La" sesinin noktalı sekizlik ve otuzikiliklerle duyumu marş temposunun tipik ifade şeklidir. Tema ikinci ölçüden başlamaktadır. İki seslidir. "Re" kararlı olan tema pentatonik özelliktedir. İkinci ve üçüncü ölçüler birinci motifi oluşturmaktadır. Eserin birinci bölümü (onuncu ölçünün son sekizliğine kadar) bu motif üzerine kurulmuştur."[144]

Örnek 53: "Marş" No:6, ölçü: 1-10

Bu eserin de *"Kağnı"* eseri gibi eserdeki en kısa bölümlerden biri olduğu, birinci ve ikinci ölçülerdeki trompet çağrışımlı bir figürle başladığı; aynı zamanda, uzaktan gelen sesleri betimlercesine yazıldığı söylenebilir: *"(...) Düzenli yürümeyi ve*

[144] Alpay Güldoğan,a.g.t.s,22.

moral vermeyi amaçlayarak bestelenmiş müzik parçasıdır. Marşlar yazıldıkları dönemlerde önemli birçok müzisyeni etkilemiş, operaların ve oratoryaların içinde yer almışlardır. Klasik müzikte yeri olan bu tür marşlar, askeri birlikler tarafından da kullanılmıştır."[145]

Kontrast temanın gelişiyle 11-16. ölçülerde dokuda ve dinamiklerden farklılık görülmektedir. Aynı zamanda bu parçada makamsal etkinin olmadığı, yalnızca yer yer *"pentatonik"* etkilerin olduğu görülmektedir.

Örnek 54: "Marş" No:6, ölçü: 11-16

No:7 "Şaka" (vivace) adlı eserin şakacı bir tavırla yazılmış olduğu söylenebilir. "(…) *Temanın sağ ve sol elde eşit bir şekilde paylaştırılmış olması bölüme Toccata tarzında bir doku vermekte; bununla birlikte eserde çok daha yoğun bir kontrpuan yapısı gözlemlenmektedir. Bölümdeki birçok materyal açılış ölçülerinde sunulan temadan oluşturulmuştur. Eserdeki diğer bölümlerin modal yapısına zıt olarak, bu bölüm köşeli ve kromatik bir karaktere sahiptir. Ayrıca bölümün tonalitesi açıkça duyulmamaktadır. Bölümde sadece bir tema kullanılmış olsa da, bağlayıcı temaların eklenmesi ve dokudaki diğer değişmeler sebebiyle, form yapısı genişletilmiş üçlü form varmış gibi görünür."*[146]

[145] Ahmet Say, *Müzik Ansiklopedisi"* 3. Ve 4. Cilt, Başkent Yayınevi, Ankara 1985, s.799.
[146] Özhan Gaygısız, a.g.t., s.54-55.

Bu bölümde ana temanın, çeşitli varyasyonlar ve transpozisyonlar halinde duyulduğu görülmektedir. Aynı zamanda bu eser zaman zaman makamsal özellikler göstermiş olsa da makam etkisinden söz edilmez. Yine zaman zaman *"pentatonik"* etkilerin söz konusu olduğu gözlemlenmektedir.

Örnek 55: "Şaka" No:7, ölçü:1-6

No:8 "Uçuşlar" (agitato) adlı eserde, birinci ölçüdeki dokusal figür, kesintisiz 20-21. ölçülerdeki kadans'a kadar tekrarlamaktadır. (Fa- do) aralığı ile oluşan bir tam 5'li güçlü vuruşlarda duyulmaktadır ve tonalitenin kesinliğini güçlendirmektedir. Aynı zamanda eserin, sürekli devam eden tekrarsız formda ve *tocatto* stilinde yazıldığı görülmektedir.

Örnek 56: "Uçuşlar" No:8, ölçü: 1-4

"Uçuşlar" adlı eserin adeta renk ve ahenk parçası olduğu söylenebilir. Aynı zamanda Ezgi'nin sol elde olduğu ve sağ elde de temposunun hiç değişmediği eşlik partisinin olduğu gözlemlenmektedir.

"Bölümün ana yapısı 4'lü ve 3'lü vuruşların dönüşümlü gelmesiyle ortaya çıkar. Bu da ana ritmik motifin birinci ölçüdeki varyasyonlarıyla meydana gelir. Motif, aksanlı birinci vuruş ve sol elde ona cevap olarak gelen armonize edilmiş 5'lilerden oluşur. Sağ el tam 5'li aralıkları vurgusuz zamanlarda tekrar ederek motifin dokusunu doldurmaktadır. Çeşitlendirilmiş materyaller içeren motifin iki kez tekrarıyla ana tema oluşur. Üçüncü ve dördüncü ölçülerde bu tema aynı şekilde tekrar eder. Ana ritmik motifin üç vuruşa düşürüldüğü beşinci ölçüde ise farklı bir yapı gelir. Figürün aksanlı kalın akoru beşinci ölçünün üçüncü ve dördüncü vuruşlarına düşerek senkop etkisi yaratır."[147] Makam dizisi, geleneksel kullanılışının yanında, *"pentatonik"* etkiler verecek şekilde kullanılmıştır.

No:9 "Oyun" (allegro) adlı eserin, küçük bir giriş figüründen sonra, temanın ilk kez ikinci ölçüsünden başladığı görülmektedir. Bu eserde, üç temalı formu oluşturmak için, bir temanın pek çok zıt versiyonlarının kullanıldığı söylenebilir. Formun A kısmında, sağ el (fa-naturel) ve (fa-bemol) notaları arasında gidip gelmektedir.

Örnek 57: "Oyun" No:9, ölçü:1-6

Aynı zamanda eserin zamanlarının, 3/8 ve 4/8'lik olarak değişmekte olduğu görülmektedir. Bu sürekli değişim de Türk Halk Müziği'ne özgü bir stil olan aksak ritmi oluşturur. Eser, bir takım makam özellikleri taşımasıyla beraber genel olarak bu bölümde de *pentatonik* etkiden bahsetmek daha doğru olacaktır.

[147] Özhan Gaygısız, a.g.t., s.59.

"B kısmı ana temanın dönüştürülmesinden oluşur ve A kısmının lirik karakterine zıt olarak, daha enerjik bir karakterdedir. Eserin beşinci bölümü "Oyun"da olduğu gibi, bu bölümün dokunsal yapısı da eş seslidir. Bağlı notaların çıkartılmasıyla tema 3/8'lik zamana oturtulmuştur. Tema, sağ elin tam 5'li aşağıdan armonizasyonuyla oluşmuştur. Sol eldeki tam 5'li aralıklar akorlardaki sürekliliği sağlar. Paralel armonizasyon Debussy'i hatırlatmaktadır."[148]

Örnek 58: "Oyun" No:9, ölçü: 18-22

No:10 "Ağlama yar ağlama" (lento) adlı eserin karakterinin ağır ve sakin bir halk türküsü olduğu düşünülebilir. Eserde bir hüzün söz konusudur. Eşlik partisi içinde 3'lü 4'lü, 5'li aralıkların ve akorlar içinde çeşitli altere ve yabancı seslerin olduğu görülmektedir. Bu minyatürde Hüseyni makamı ögeleri kullanılmıştır.

Örnek 59: "Ağlama Yar Ağlama" No:10, ölçü: 1-5

Bu eser *Aeolian* gamı üzerine tek temalı bir formdadır. Tema iki cümle üzerine kuruludur. İlk cümle 1-4. ölçülerde yer almaktadır ve beşinci ölçüdeki beklenmedik arttırılmış armoni ile bitmektedir. İkinci cümle ise, 6-9. ölçülerde yer

[148] Özhan Gaygısız, a.g.t., s.61.

almaktadır ve 10-13. ölçülerde tekrar etmektedir. Tema 14. ölçüde iki cümlenin de aynı yapıda ve sürede kalarak değişim göstermeden tekrarlamaktadır.[149]

Örnek 60: "Ağlama Yar Ağlama" No:10, ölçü: 6-13

"Zeybek havası" No:11 (allegro moderato), adlı eserde geleneksel Zeybek dansının ritmik özelliğinin duyulduğu söylenebilir. Dans geleneğine uygun olarak, kompozisyon boyunca 4+5/8'lik serbest bir ölçü kullanılmıştır. Form, A bölümünün tekrarına dayanmaktadır.

Örnek 61: "Zeybek Havası" No:11, ölçü:1-2

[149] Özhan Gaygısız, a.g.t., s.61-62.

Eser, *"Zeybek Havası"*nın heybetli karakteri yansıtmaktadır. Sanki bu dansın kahramanca oynanması gerektiğini vurgular niteliktedir; Eser içinde kullanılan akorlar da 3'lü, 4'lü, 5'lilerle, aynı zamanda altere ve yabancı seslerle oluşturulmuştur. *"Ağlama Yar Ağlama"*da olduğu gibi bu eserde de hüseyni makamı ögeleri kullanılmıştır.

3.4. Beşinci alt problem: Çocuk Ve Gençlere Yönelik Piyano Eserlerinin Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri Nelerdir?

"Bireye piyano eğitimi ile kazandırılması gereken piyano çalma becerileri hem teknik yönden gelişimini hem de müzikal yönden gelişimlerini kapsamalıdır."[150] J.Hoffmann'a göre; "*Müzik hedefi olmadan teknik doğal bir yetenekten ibarettir. Tek başına yetenek ise hiçbir zaman sanata hizmet edemez."*[151]

Barok dönemden başlayarak; Romantik, Çağdaş Batı ve Türk dönemleri piyano müziği için eser üretmiş birçok bestecinin, çocuklara ve gençlere yönelik temel orta ve ileri seviye piyano eğitiminde yararlanılabilecek piyano yapıtları yazdıkları bilinmektedir. Bu yapıtlar arasında yüksek sanatsal değer taşıyan ve yazıldığı dönemin önemli kazanımlarını yansıtan bazı piyano albümleri öne çıkmaktadır. Örneğin; Schumann'ın "Gençlik Albümü", Debussy'nin "Çocukların Köşesi", Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı, Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" gibi yapıtlar bunların arasında yer almaktadır. Zengin içeriğin eğitici ögelerle bütünleştiği söz konusu albümlerdeki eserlerin doğru bir şekilde çalışılması ve yorumlanması için, bu eserlerde kullanılan üslup, teknik, armonik dil ve çeşitli ifade araçları gibi öğelere dikkat edilmesi gerekmektedir.

---

[150] D.Beste Çevik, "Piyano Öğretimi Neden Zordur?", *KKEFD/JOKKEF*, Sayı 15, 2007,s.64.
[151] Tamilia Gasimova, "Piyano Öğrenme Ve Öğretme Teknikleri", https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/28696 (5.06.2022), s.100 (alıntıdan alıntıdır)

3.4.1. R. Schumann'ın "Gençlik Albümü"nün Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri

R. Schumann, müzik eğitimi üzerine uzun çalışmalar yaparak, çocuk ve gençlere yönelik eğitimsel olarak albümler bestelemiştir. Bunlar; Opus 15 Çocuk Sahneleri, Opus 68 Gençlik Albümü, Opus 82 Kış Sahneleri'dir. Schumann'ın bu albümleri, çocuk ve gençlere yönelik bestelediği bilinmektedir.

Schumann bu albümlerinde çocukların hayal gücünü uyarmayı hedeflemiş, onlara müzik imgeleri ve çok zengin bir ruh dünyası kazandırmayı arzulamıştır. Bazen kendilerine özgü endişe ve huzursuz edici bölümleri içeren bu albümler, aynı zamanda mizah duygusunu da yansıtmaktadırlar. Eserler, piyano eğitimi açısından armoni, polifoni, ezgi, çalgı bilgisi ve ritim öğelerinin bileşiminden meydana gelmektedir.[152]

"Schumann, Op.68 Gençlik Albümü, ya da Op.15 Çocuk Sahneleri, çaldırılırken, bir at nalı sesi, yabancı bir adamın getirdiği korku, sonra da parçanın ikinci bölümündeki kararsızlık, tahta at üzerindeki bir şövalyenin neşe içindeki zıplayışları, göz önüne getirilmelidir. Bu türden imajlar çocukta uyandığı vakit onu susturmamalı, bastırmamalıdır. Fakat gereksiz yere de kışkırtmamalıdır. Bir imgeleme yapıldığı vakit, bunu çok olağan bir ses tonu ile söylemelidir. Teknik hareketlerin, frazelerin, artikülasyonların çoğunu öğretmen piyanoda göstermeli, çocuğa taklit ettirmeli, fakat bu arada da açıklamalarını yapmalıdır. Bu açıklamalar hiçbir zaman büyüklere özgün, geleneksel ve kuru bir dil ile verilmemelidir. Çocuğu en kuru bir teknik temrinden zevk alabilecek hale getirmelidir." [153]

Bundan yola çıkarak Schumann'ın çocuklara ve gençlere yönelik piyano eserlerinin müzikal ve teknik açıdan çalışılırken yukarıda bahsedilen yöntemleri kullanmak piyano eğitimi açısından daha verimli ve etkin olacaktır.

Schumann, piyano sanatında gençler için yazılmış albümlerinde eşlik ve ezgiye eşit derecede önem vererek, ezgi ve eşlikte motiflerini duyurmuş, geliştirmiş,

---

[152] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.28.
[153] Leyla Pamir, a.g.e.,s.43.

tematik bütünlüğü çoksesli (polifonik) gereçle elde etmiştir.[154] *"(...) Eserin eğitselliği; piyano tekniklerini öğretmede bir araç olarak kullanılabilmesi ve yaratıcı, yorumlayıcı yaklaşımlar gibi kavramları fark edilebilir kılmasından kaynaklanmaktadır."*[155]

Schumann'ın iki bölüme ayrılmış, ilk on sekiz parçası 'çocuklar için', son on sekiz parçası da 'yetişkinler için' olan yapıtı "Gençlik Albümü"nde, ilk bölümdeki minyatürler kendi içinde göreceli olarak çocukların seviyelerine göre sınıflanabilir. *No.1 "Melodi", No.2 "Asker Marşı", No.3 "Mırıldanan Şarkı", No.4 "Koral", No.7 "Av Şarkısı", No.9 "Halk Şarkısı" ve No.15 "Bahar Şarkısı"* adlı eserler göreceli olarak temel düzey piyano eğitimi için uygundur. *No.5 "Küçük Bir Parça", No.6 "Zavallı Yetim", No.8 "Vahşi Binici", No.10 "Neşeli Çiftçi", No.11 "Sicilyalı", No.13 "Tatlı Mayıs", No.17 "Küçük Sabah Gezgini"* adlı eserler, göreceli olarak orta düzey piyano eğitimi için uygundur. *No.12 "Hizmetçi Rupert", No.14 "Küçük Etüt", ve No.16 "İlk Kayıp"* eserleri ise orta üstü bir düzey için daha uygundur. İkinci bölümdeki daha yetişkinler için bestelemiş eserler ise, göreceli olarak daha çok orta ve orta üstü düzey piyano eğitimi için uygundur.

Rousseau, çocuklarla ilgili: "*Çocukların kendi görme, düşünme ve hissetme yolları vardır.*" demiştir.[156] Schumann'ın "Gençlik Albümü"nde doğa, çocuğa uygulamalı oyunun nesnesi (fiziksel ve bir konu) olarak iki şekilde sunulmuştur. [157] Doğanın gerçek bir temsili olarak düşündüğüm ilkinde, "doğal" el pozisyonları her iki elde teknik açıdan seviyelerini sınırlar: her iki elin eşit çalınmasına izin veren dokularda beş parmak pozisyonu hakimdir. (Örnek: 62)

---

[154] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.29-30.
[155] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.38.
[156] Hugh Cunningham, *Children and Childhood in Western Society since 1500*, 1nd edition, London:Longman 1995, s.66.
[157] Roe- Min Kok, a.g.m., s.120.

Örnek 62: "Soldaten Marsch" (Asker Marşı), ölçü: 1-4.

No.2 "*Soldaten Marsch" (Asker Marşı)* adlı esere değinecek olursak dikkat edilmesi gereken hususları aşağıdaki gibidir:

"Parçada askerlerin yürüyüşü betimlendiğinden, marş temposu verilmeli ve seçilen canlı tempo baştan sona korunmalıdır. Marş havasının korunabilmesi düşüncesiyle noktalı sekizlik ve onaltılık ritimlerin çalınışı bağlı ve sert olmalıdır. Ezgi genelde soprano partisinde devam ettiğinden bu partinin duyurulmasına özen gösterilmelidir. Sopranodaki ezgiye karşı sağ elde alt partilerde güçlü parmaklar kullanıldığından istenilmeyen biçimde nüans farkı oluşumuna özellikle dikkat etmek gerekir.[158]

A. Aytuğ'a göre: *"Asker Marşı'nın ilk ölçüsünde iki ayrı teknik hareketi içinde barındıran çift sesli bir yapı ile karşılaşıyoruz. Öncelikle bu seslerin ayrı ayrı çalışılmasını tavsiye ediyorum. Üst sesler çalışılırken legato çalmaya dikkat edilmeli, alt sesler çalışılırken de bileğin esnek olması gerekliliği göz önünde bulundurulmalıdır* (63.örnek). *Bu eserdeki ikinci önemli konu ise, yine ilk ölçüde karşımıza çıkan ve tüm eser boyunca tekrar edecek olan ritim kalıbıdır. Noktalı sekizlik ve onaltılık nota grubundaki nabız kesinlikle kaybedilmemelidir."* [159] (64.örnek). Bu şekilde çalışılan teknik hareket öğrenci için faydalı olacaktır.

---

[158] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.40.

[159] Ayça Aytuğ, *Seçme Eserler ve Çalışma Yöntemleriyle Piyano Eğitimi-1*, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara 2018, s. 45.

Örnek 63: Çift sesli yapı: "Asker Marşı*"*

Örnek 64: Çift sesli yapı: "Asker Marşı"

Polifonik çalışmalarda iki ses arasındaki renk farkı üzerinde de düşünmek, piyanoda renk zenginliklerini temin etmek açısından çok önemli olduğu söylenmektedir. Klasik ve Romantik piyano edebiyatında ezginin genelde üst seste olduğu bilinmektedir. Sağ elin parmaklarının eşlik ya da kontrpuan çaldığı; aynı zamanda sağ elin serçe parmağının ezgiyi çaldığı örnekler çok fazladır. *"Koral"* de eşlikle çok hafif çalınmalı, el ikiye bölünmelidir. Örneğin; üç, dört sesli eserler *"Asker Marşı"* ve *"Koral"*de olduğu gibi *staccato artikülasyonu,* kol tekniği yahut *non-legato* ile çalınmaktadır. [160]

a) *b)*

Örnek 65: (a,b) Schumann: Op.68 No 4 "Ein Chorale" (Koral)

No .4 "Ein Chorale" (Koral) adlı eser, düzgün *legato* çalınması gerektiğinden parmaklarımızı değiştirirken notaları tutma alıştırması yapmalıyız. Albümdeki tek gösterge *"p"* olduğundan hafif çalınmalıdır. Metronom her çeyrek notaya göre ayarlanmıştır. Dikkatle çalınmalıdır. En kolayı, ölçü başına 4 vuruş saymaktır.

[160] Leyla Pamir, a.g.e.,s.134.

Schumann'ın bir oktavdan daha büyük uzantılardan, ani sık el pozisyonlarındaki değişikliklerden ve farklı ritmik kalıpların eşzamanlı kombinasyonlarından uzak durduğu söylenmektedir. "*Koral"* den başlayarak bestecinin, sistematik bir şekilde ilerlememesine rağmen, basit piyano müziğinin bu ayırt edici özelliklerini yavaşça terk etmesi dikkat çekicidir. Örneğin; "Zavallı Yetim" gibi erken zamanda, sol el zor el pozisyon değişiklikleri çağrısında bulunurken, her iki eldeki arpejler ve artikülasyonlar ile çeviklik ve hız*," (No 7) "Küçük Avcıların Şarkısı'*nın akıcı bir performansı için zorunludur.[161] (Örnek 66-67).

Örnek 66: "Armes Waisenkind" (Zavallı Yetim), ölçü 11-13

Örnek 67: "Jagerliedchen" (Küçük Avcıların Şarkısı), ölçü: 17-18

No.6 "Zavallı Yetim" adlı esere değinecek olursak dikkat edilmesi gereken hususları aşağıdaki gibidir:

"Parçada hüzün duygusu hissedilmektedir, bu duygunun öne çıkarılabilmesi için yavaş ve olabildiğince yumuşak çalınmalıdır. Parçanın teması olan "a" melodisinin sonlarında tempo genişletilmeli ve temanın her yeniden gelişinde a

[161] Roe-Min Kok, a.g.m., s.120.

tempoda çalınmalı. Sadece bitişte (son iki ölçü) daha geniş bir ritardando yapılabilir. Ana melodiyi taşıyan parti yine genellikle soprano olduğunda duyurulmasına önem verilmelidir."[162]

"Ne birinci, ne de ikinci akordan önce el'in kaldırılması söz konusu değildir. Do'yu vurgulamak yeterlidir (Örnek: 68). *Önemli olan, görülen işaretlerin vurgulanmasından çok, hem motifte, hem de büyük çizgide yapının içerdiği mantığı algılayabilmektir. Bunun için de form ögelerinin hem kuramsal, hem pratik açıdan, yapı içindeki küçük parçacıklara nasıl bölünmüş oldukları, anlaşılmış olunmalıdır. 2'li, 3'lü ve 4'lü grupların beraberce nasıl bir işlev gördükleri, aldıkları vurgular, tekrarlanan motiflerin fraze'ye katkıları, yürüyüşlerin, gecikmelerin ve çözümlerinin fraze ile ilişkileri, öğrenciye anlatılmalı, benimsetilmelidir. Ayrıca verilen bir ezgiye mantıksal bir fraze ve artikülasyon bulmak da çok yararlı ve eğlenceli bir oyundur."*[163]

Örnek 68: "Armes Waisenkind" (Zavallı Yetim) No.6 Başlangıç

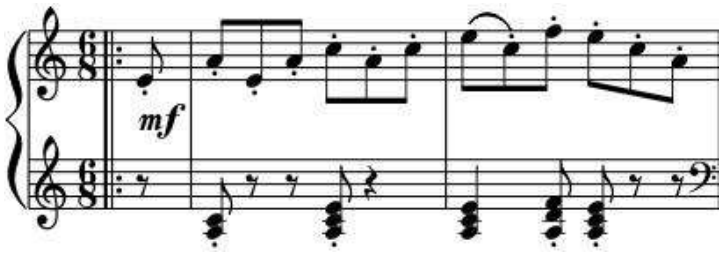
No.8 "Wilder Reiter" ***(****Vahşi Atlı)* adlı esere değinecek olursak dikkat edilmesi gereken hususları aşağıdaki gibidir:

"Asıl önemli konusu, bileğimizi nasıl esnek bir şekilde kullandığımızdır. Her sekizlik notada bileğimizi aşağıya doğru esnetmeye özen gösterirken, kesinlikle gergin ve sert olmadığından emin olmalıyız. Bileğimizi sıkmamalıyız. Esnetme hareketini yavaş ve kontrollü bir şekilde yapmalıyız. Nitekim bu parçada tempoyu arttıran parmak değil, bilek hızıdır."[164]

---

[162] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.43.
[163] Leyla Pamir,a.g.e.,s.70.
[164] Ayça Aytuğ, a.g.e.,s.49.

Buradaki *staccato* notalar tahta attan gelen sesleri taklit etmektedirler. Dolayısıyla gerek sağ gerek sol elde duyulan ezgideki *staccato* notaların eşit kısalıkta çalınmasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

Örnek 69: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı), ölçü: 1-2

Örnek 70: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı), ölçü: 9-10

Örnek 71: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı), ölçü:18-20

Bir diğer çalışma olarak da çarpma işareti ile her bir sekizlik notanın arka arkaya seri şekilde tekrar edilmesinden oluşmaktadır. Burada da bileğimizi aşağıya doğru esneterek kullanmaya özen gösterebiliriz (Örnek 72).

Örnek 72: "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı) için çalışma stili

"Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi) adlı esere değinecek olursak dikkat edilmesi gereken hususları şöyledir: *"(...) Sağ elde bulunan üçlü akorların az duyurulması gerekmektedir. Ezgi olabildiğince legato çalınmalıdır. Son ölçüde ritardando yapılabilir. Arada, 9-10 ölçüleri kapsayan köprüdeki iki dış partinin birlikteliği ve ara partilerin eşliği dikkat çekicidir. Köprülerden temanın paylaşıldığı yeniden gelişlere varılırken biraz genişlemesi, cümlelemenin duyurulmasını sağlayacaktır. 9 ölçüden sonra her iki elde de bulunan ezgi olabildiğince legato çalınmalıdır."*[165]

Örnek 73: "Fröhlicher Landmann" (Neşeli Çiftçi), ölçü: 9-10

9.ölçüye auftakt (eksik ölçü) ile giren temayı eşlik seslerinden ayırarak çalışmak, temayı ortaya çıkarmak açısından yararlı olabilir. Sol eldeki temaya sağ elin eşlik seslerini katarak yeni bir çalışma yapılabilir. Bu çalışmalar öğrencinin buradaki polifonik dokuyu daha iyi kavramasını sağlayacaktır.

Halk danslarını anımsatan *No.11 "Sizilianisch" (Sicilyalı)* adlı esere değinecek olursak dikkat edilmesi gereken hususları şöyledir: *"(...) Şakacı bir edayla çalınmalı, B bölmesindeki tempo aksamamalıdır. A bölmesinde parça 6/8'lik B*

[165] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.49.

bölmesinde ise 2/4'lüktür. 6/8'lik ölçüde bulunan iki tane noktalı 4'lük ritmin vuruşu bozulmadan iki tane 4'lük ritme uyarlanmalıdır. B bölmesinde sağ elde bulunan vurgular tam olarak belirtilerek 16'lık notaların eşit çalınışına dikkat edilmelidir."[166]

Örnek 74: "Sizilianisch" (Sicilyalı), ölçü: 1-3

Örnek 75: "Sizilianisch" (Sicilyalı), ölçü: 25-26

No.12 "Knecht Ruprecht" (Hizmetçi Ruprecht), adlı esere değinecek olursak dikkat edilmesi gereken hususları şöyledir: *"İki ele de eşit şekilde görev verilmiş olan bu parçada sonuna kadar tempo aksatılmadan çalınmalı ve parçada bulunan bütün vurgular özenle belirtilmelidir."*[167] Keskin vurgulara sahip eserin bu şekilde titizlikle ve dikkatlice çalışılması öğrenci için oldukça faydalı olabilir.

[166] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.52-53.
[167] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.56.

Örnek 76: "Knecht Ruprecht" (Hizmetçi Ruprecht), ölçü: 9-11

No.16 "Erster Verlust" (İlk Kayıp) adlı esere değinecek olursak dikkat edilmesi gereken hususları şöyledir: *"İki Kısımlı Şarkı" formuna sahip, 5'li temel yapı özelliği sergileyen eserin organik bütünlüğünü sağlamaya, ilk ölçülerinden itibaren ortaya çıkmaya başlamıştır."*[168]

Örnek 77: "Erster Verlust" (İlk Kayıp), ölçü: 1-5

Eserin başlığında ifade edilen hüzün "*İlk Kayıp",* müzikte minör mod (mi) kullanımıyla kendini belli etmekte, "B" kısmındaki b periyodunun ilk cümlesinde (3) majör moda (Do) geçilse de, takip eden 1' cümlesinde aynı hüzünlü moda geri dönülmektedir.[169] Eseri çalarken kuşunun ölümüne üzülen kızın "iç çekişleri göz önüne alınmalı, o hüzün duygusu esere yansıtılmalıdır.

Örnek 78: "Erster Verlust" (İlk Kayıp), ölçü: 17-21

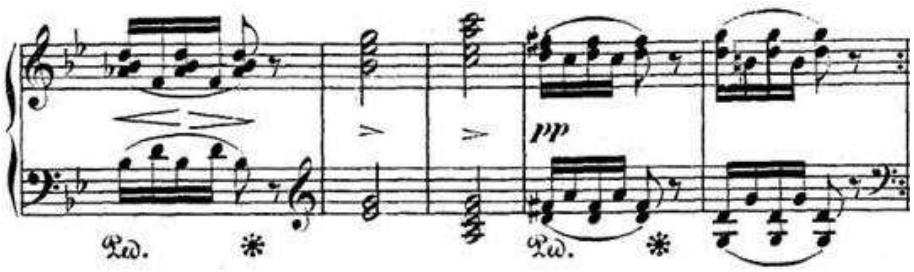
No.29 "Fremder Mann" (Yabancı) adlı eserin dikkat edilmesi gereken hususları şöyledir: *"(...) Formun ilk bölümündeki coşkulu ve kuvvetli ifadeye ve alterasyonlarla verilen yabancılık hissine karşın ikinci bölüm olabildiğince hafif ve yumuşak çalınmalıdır. 3. bölümde ilk fikre dönüş görülürken, coda yapıtın tamamını*

[168] Mehmet Yüksel-Giray Koçaslan,a.g.m.,s.26.
[169] Dong Xu, a.g.t.,s.62.

yansıtmaktadır. Birinci bölümde vurgular belirtilmeli, noktalı sekizlik- onaltılık ritimler kuvvetli ve güçlü bir şekilde marş havası verilerek çalınmalıdır."[170] Schumann'ın eserde zengin ritmik çeşitlilik yaratmış olduğu söylenebilir.

Örnek 79: "Fremder Mann" (Yabancı), ölçü: 1-6

Örnek 80: "Fremder Mann" (Yabancı), ölçü : 35-39

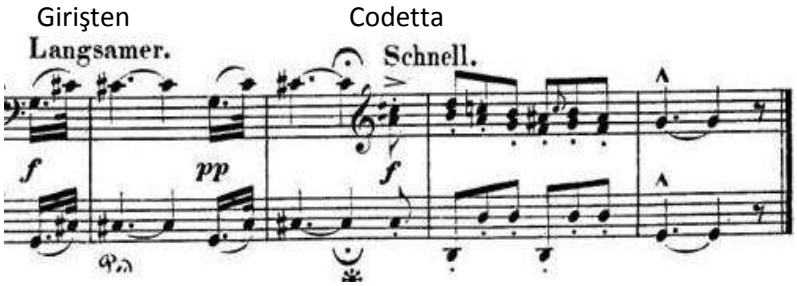

Örnek 81:"Fremder Mann" (Yabancı), ölçü: 55

*No.*36 *"Lied Italienischer Marinari" (İtalyan Denizcilerin Şarkısı)* adlı esere değinecek olursak dikkat edilmesi gereken hususları şöyledir: *"(...) 47. ölçüden itibaren iki ölçülük girişten alınan yavaşlamanın ardından codetta bölümünde tempo yine çabuklaşarak şekilde bitmektedir. Belirtilen özel kısımlar dışında tempo ile oynanmadan, eşit çalınmalıdır. Parçadaki sf.lar ve vurgular ile sağ ve sol eldeki*

[170] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.73.

staccatolar belirtilmelidir. Sağ elde bulunan üçlü aralıkların ve bu aralıkların üst seslerinin belirgin, üçlü çarpmalarda bulunan notalarınsa net duyurulmalıdır."[171] Eserin bu şekilde titizlikle ve dikkatlice çalışılması öğrenci için oldukça faydalı olabilir.

Örnek 82: "Lied Italienischer Marinari" (İtalyan Denizcilerin Şarkısı), ölçü: 47-50

3.4.2. C. Debussy'nin "Çocukların Köşesi" Eserinin Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri

Debussy, Empressionizm (izlenimcilik)'in en iyi örneklerini çok canlı bir tını duyarlılığı ve yeni bir müzik dili içinde vermektedir. Debussy'nin Eserlerini icra edenin de bu eserlere yaklaşımında, hayal gücünü ve üstün inceliğini kullanmasının gerekli olduğu söylenmektedir. Üstelik iyi gelişmiş bir parmak tekniği, esnek beden, dokunum duyarlılığı ve keskin bir ritim duygusu da ön koşulların arasına girmektedir. Bestecinin izlenimlerini gösterebilmek için müziğine çok sıkı kulak vermeli ve incelmiş bir zevkle her planda güzelliğe ulaşmaya çalışılmalıdır. Örneğin "Çocukların Köşesi"nde bu izlenimlerin şaka ve sevgi olduğu söylenmektedir. (…) *Dans eden kar tanelerinde "Kar Dans Ediyor", ince bir şiir ve özlem, Fil'e söylenen ninni de "Jumbo'nun ninnisi" bir nebze sakarlık, "Dr Gradus ve Parnassum" da küçük bir şaka, Çobanın ezgisinde, "Küçük Çoban"da doğaçlama bir hava, "Golliwog'un Pasta Yürüyüşü" de ise gürültülü kahkahalar duyulmalı ve yorumlanmalıdır."*[172]

---

[171] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.80.
[172] Leyla Pamir, a.g.e.,s.143-144.

Eserde neredeyse hiçbir teknik parlaklık belirgin değildir; ancak azaltılmış doku, net açık sesler, kısa melodik parçalar ve sıkı kontrol edilen kontrpuan gibi büyük ayrıntılarda renk ve nüans vardır.[173] Debussy'nin şiirsel dokunuşla işlediği bu küçük süit şeklinde çocuklar için yazmış olduğu altı parçası, piyano eğitimi için önemli bir yere sahiptir. Çocukta hem eğitici hem de eğlendirici yönler barındırmaktadır.

Debussy'nin "Çocukların Köşesi" adlı piyano albümünde *No.1 "Dr. Gradus ve Parnassum", No.2 "Jimbo'nun Ninnisi", No.3 "Oyuncak Bebek İçin Serenat", No.4 "Kar Dans Ediyor", No.6 "Golliwog'un Pasta Yürüyüşü"* göreceli olarak orta üst düzey piyano eğitimi için, nispeten daha sade olan *No.5* "*Küçük Çoban"* adlı eser ise göreceli olarak orta düzey piyano eğitimi için uygundur.

No.1 "Doktor Gradus ad Parnassum" (Doctor Gradus ve Parnassum) adlı eserde performans ile ilgili birkaç noktaya dikkat çekilebilir: Debussy, 15 Ağustos 1908'de editörü J. Durand'a yazdığı mektupta: *"(...) Doktor Gradus Ve Parnassum", bir tür hijyenik ve progresif jimnastiktir; bu nedenle her sabah kahvaltıdan önce, 'modéré (Fransızca-orta)'den başlayarak ve 'animé (Fransızca-canlı)'ye dönerek çalınmalıdır. Umarım bu açıklamanın netliği sizi memnun edecektir."* demiştir.[174]

Bu eserde, (mi)'ye kadar uzanan ve 3. vuruşun başlangıcında (re)'ye çözümlenen ilk cümle; 4. vuruşta (fa)'ya uzanan ve sonraki ilk vuruşta (mi)'ye çözümlenen sıradaki cümle abartılmamalıdır, ancak bir sonraki satırın dokusunu önceden haber verir ve bağımsız sesler için hazırlığı daha açık hale getirir. Açılış bas notasında, rezonansının sol el tarafından tutulması, daha sonra modellerde duyulan her (do) rezonansının bir kısmını ödünç verecek ve armonik değerlerini yok edecek olan destek pedalı tarafından tutulmaması önerilmektedir. Ancak, 7-10 arası ölçüler gibi geçişlerde destek pedalının kullanımı armonik yapı ile oldukça uyumludur.[175]

---

[173] Sherry Lin-Yu Chen, a.g.m.,s.15.
[174] E.Robert Schmitz,a.g.e.,s.119.
[175] E.Robert Schmitz,a.g.e.,s.120.

Örnek 83: "Dr. Gradus Ad Parnassum" (Doctor Gradus ve Parnassum), ölçü: 6-11

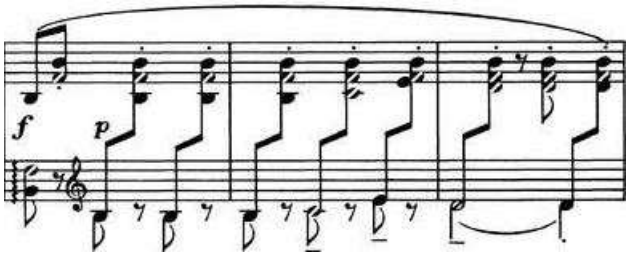
Debussy'nin bu eserinde iki ve üç piyano geçişleri açısından hassas bir tuşe algısı gerektirmektedir.

Debussy'nin *No 2' "Berceuse des Elephants" (Fillerin Ninnisi)'de* 2.vuruşlardaki senkoplar, senkopların oluşturduğu ağır aksak ritim filin yürüyüşünü simgelemektedir. Bu parçada genellikle yumuşak tonlar hakimdir ***(p-pp-pp).*** Çoğunlukla kalın *rejister* de duyulan müzikal yapının bu denli hafif *sonoritelerin* doğru bir şekilde icra edilmesi için piyanistin özenli bir dokunuş yapması gerekmektedir. Aynı zamanda her iki pedalın da kullanılması gerekmektedir.

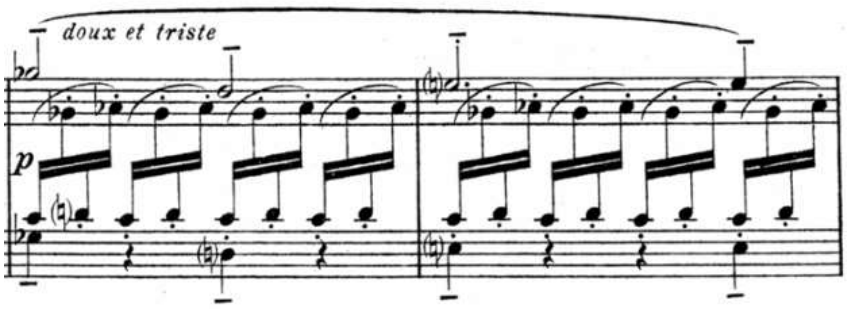
Örnek 84: "Berceuse des Elephants" (Fillerin Ninnisi), ölçü: 17-21

No:3'de *"Serenade a la Poupee" (Oyuncak Bebek İçin Serenat)* piyano eğitimi açısından dikkat edilecek hususları şöyledir: sol pedalının *"f"* ile belirtilmiş yerlerde tüm parça boyunca tutulmasıyla ilgili besteci tarafından açıklama yapılmıştır. Ezgideki çarpmalar gitarın veya bançonun koparılmış tel sesini taklit etmektedir. Bu eserde, aynı anda *legato* ve *staccato*'nun doğru bir şekilde icra edilmesine ve tempodaki değişikliklere dikkat etmek gerekir.

Örnek 85: "Serenade a la Poupee" (Oyuncak Bebek İçin Serenat), ölçü: 14-16

No:4 "La Neige Danse" (Kar Dans Ediyor) piyano eğitimi açısından dikkat edilecek hususları şöyledir: hızlı tempodaki *staccato* pasajlar eşit duyulmalıdır. 22. ölçüden itibaren tizlerde duyulan temadaki uzun seslerin orta katmandaki onaltılık figürasyonlar tarafından bastırılmamasına dikkat edilmesi gerekmektedir.

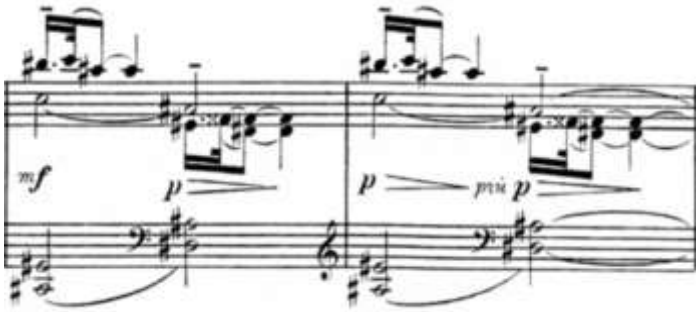
Örnek 86: "La Neige Danse" (Kar Dans Ediyor), ölçü: 23-24

34 ve 38. ölçülerdeki *poliritmik* yapının icrası ritmik açıdan zorluk içermektedir. Daha çok *staccato* tınılarının bulunduğu bu eserde sağ pedalın dikkatli bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

Örnek 87: "La Neige Danse" (Kar Dans Ediyor), ölçü:34-38

No:5"Le Petit Berger" (Küçük Çoban) adlı eserin piyano eğitimi açısından dikkat edilecek hususları şöyledir: 24-25. ölçülerde, birinci bölümün geri dönüşündeki yankı etkilerine dikkat edin.!

Örnek 88: "Le Petit Berger" (Küçük Çoban), ölçü: 24-25

Eserde etkileyici bir sadelik, melodinin hassas özgürlüğü ve sadece hafif bir rubato vardır. Sessiz sürelerde acele etmeyin! Hafif gecikme (sondan beş ölçü) noktalı motifin "en conservant, le rhythme (ritmini korurken) olarak yorumlanmaktadır.[176]

[176] E.Robert Schmitz,a.g.e.,s.125.

Örnek 89: "Le Petit Berger" (Küçük Çoban), ölçü: 27-31

Debussy'nin "Çocukların Köşesi" albümünün son piyesi olan *No:6 "Golliwog's Cake-Walk" (Golliwog'un Pasta Yürüyüşü)* adlı eserin dikkat edilecek hususlarını inceleyecek olursak; Özellikle orta bölümde sıklıkla değişen tempo işaretlerine dikkat edilmesi gerekmektedir (Örnek 90). Parça, ritmik ve canlı çalınmalıdır ve bazı kısımlarında yavaşlama gösterildiğinden, öğrenci tempoyu düşürmeye özen göstermelidir.

Örnek 90: "Golliwog's Cake-Walk" (Golliwog'un Pasta Yürüyüşü), ölçü: 47-52

Gerek orta gerekse orta üstü düzey piyano eğitiminde bu parçaların çalışılması, İzlenimci müziğe özgü farklı tınısal renk paleti elde etme becerilerinin geliştirilmesi konusunda öğrencilere hem teknik hem müzikal açıdan katkı sağlayacaktır.

3.4.3. Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabının Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri Nelerdir?

"Piyanoya karşı ilgili ve bu yöneliminin henüz başlarında olan küçük bir çocuk için hazırlanan bu kitap, bestecinin eğitimci yaklaşımlarıyla orantılı olarak şekillendirilmiştir. Eğitici ve özendirici yönler barındırması gereken bu tarz, bestecinin hareket alanına yeni birtakım sınırlar getirir. Donanımın sade tutulması - ki bölümlerin hiçbirisinde donanıma arıza konmamıştır, konuların çocuk dünyasında yer eden imgeler arasından seçilmesi bu amaca yönelik uygulamalardan bazılarıdır. Ayrıca bölümlerin genellikle piyanonun orta oktavı ve civarında (3, 4, 5. oktavlar) tutulması da küçük bir piyano öğrencisi için avantaj sağlamaktadır."[177]

Piyano eğitimi başlarındaki öğrenciyi zorlamadan gelişmesine katkı sağlayacak şekilde yazmanın mecburi olduğu söylenebilir. Eserlerdeki konular, öğrenci de merak uyandırmalı; aynı zamanda eğlendirirken eğitmelidir.

"Bazı bölümlerde, henüz başlangıç düzeyindeki bir öğrenciye piyano tekniğine hakim olabilmek açısından güçlük yaratabilecek durumlar tespit edilmiştir. Burada Adnan Saygun'un, *"(...) albümü hediye ettiği İnci Saltık'ta gördüğü olgunluk düzeyine bir gönderme yaptığı ya da Saygun'un o yaşlardaki bir çocukta görmek istediği düşsel gelişmişlik düzeyinin ne olması gerektiğine yönelik davrandığı düşünülebilir."*[178] Ama No.1 "İnci", No.5 "Oyun" ve No.6 "Ninni" adlı eserler göreceli olarak temel düzey piyano eğitimi için uygundur, No.2 "Afacan Kedi", No.3 "Masal" No.4 "Kocaman Bebek" ve No.7 "Rüya" adlı eserler ise göreceli olarak orta düzey piyano eğitimi için sınıflandırılabilir.

"İnci'nin Kitabı" adlı albümdeki eserler başlangıç ve orta seviye piyano eğitimi için yararlı bir kaynak oluşturmaktadır. Öğrenciler bu albümdeki bir çocuğun günlük yaşantısındaki kesitleri yansıtan farklı karakterdeki minyatürlerle tanışmaktadırlar.

---

[177] Mehmet Ozan Özaltunoğlu,a.g.t.,s.42.
[178] Mehmet Ozan Özaltunoğlu,a.g.t.,s.43.

"Albümün genel özellikleri adına bahsedilmesi gerekli görülen bir konu da kontrpuan tekniğidir. Saygun, kontrpuan konusunda Schola Cantorum'da oldukça ayrıntılı bir eğitime tabi tutulmuştur. İnci'nin Kitabı'nı yazdığı 1934 yılında ise Musuki Muallim Mektebi'nde kontrpuan hocalığı yapmaktadır. Aldığı kontrpuan eğitiminin henüz çok taze olduğunu ve hemen her gün verdiği derslerle bu bilgilerini güncelleyip üzerine düşündüğünü hesaba katarsak; "İnci'nin Kitabı"nda kontrpuan tekniğinin neden bu kadar sık kullanıldığını daha iyi anlamış oluruz."[179]

"Kontrpuan" tekniğini "birbirlerine armonik açısından bağlı, fakat ritim ve gelişimi bağımsız olan seslerin ilişkisine verilen ad" olarak ifade edebiliriz. Saygun'un bu albümündeki kısa parçalarında *kontpuan* tekniği mevcut olup, öğrencilerin eğitimine bu açıdan da katkı sağlanıldığı anlaşılabilir.

No:1 "İnci" adlı minyatürde, eseri icra eden kişi, melodiyi çok duygusal, hafif şarkı gibi seslendirebilir. Duygusal melodiyi canlandıran eşlik partisi de akıcı harekette yorumlanabilir.

"Dörtlü aralıkların sıklıkla duyurulduğu parçada, öğrenciler yedili aralıklar ile nazikçe tanıştırılmaktadır. Başlangıç piyano dağarcığında dünyada sıklıkla rastlanan "pedal ses" kavramının öğrenilmesi açısından dikkat çekicidir. Böylelikle, sol el eşlik görevini sürdürürken sağ elin melodik olarak devamlılığı durumu karşımıza çıkmaktadır. En önemlisi eser içerisinde I.(la) V.(mi) ve VIII. (la) seslerin sıklıkla duyurulması dinleyici ve yorumcu açısından modal tınıları kavrama adına öğreticidir."[180]

[179] Mehmet Ozan Özaltunoğlu,a.g.t.,s.46.

[180] Doç. Dr. E. Ceylan Ünal Akbulut- Prof. Dr. Cihat Aşkın, *20.Yüzyıl Türk Bestecilerinin Çocuklar ve Başlangıç Piyano Öğrencileri İçin Besteledikleri Eserler,* İstanbul;2019, s.41.

Örnek 91: "İnci" Op.10 No 1, ölçü: 6-15

"İnci"ye hazırlık olarak öğrenciler, Robert Schumann'ın Gençlik Albümü, Op.68'den *"Stückchen" (Küçük Bir Parça)* çalabilirler. Her iki parça da benzer zorlukları paylaşmaktadır.[181]

R. Schumann'ın "Gençlik Albümü" Op.68 *"Stückchen" (Küçük bir parça)* (Örnek 92), Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı" *"İnci"* adlı eserde en çok ezgisel, ritimsel, dokusal, ve teknik" eş stil yaklaşımları olduğu söylenmektedir. Bu iki eser "pedal ses" özellikleri ile benzer yapıdadır. Saygun'un eseri olan *"İnci"*nin modal, Schumann'ın eseri olan *"Stückchen" (Küçük bir parça)* ise; tonal olarak dörtlü, beşli aralıkları çok sık seslendirdiğinden armonik açıdan eş stil yaklaşımı yoktur. Bu eserlerin birbiri ardına öğretilmesinin yararlı olacağı söylenmektedir. [182]

Örnek 92: R.Schumann "Gençlik Albümü" Op.68 "Stückchen" No:5

No:2 "Afacan Kedi" adlı minyatüre değinecek olursak; müziğin afacan bir çocuğun karakterini yansıttığı bilinmektedir; dolayısıyla melodi ve eşliğin çok canlı,

[181] İpek Brooks, a.g.m.,s.40.

[182] Doç. Dr. E. Ceylan Ünal Akbulut, "Piyano Başlangıç Eserlerinde Batı Ve Türk Bestecilerinin Eş Stil Yaklaşımları", *Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi,* Vol:6, 2019, s.2173.

hareketli yorumlanması gerekmektedir. Ayrıca eseri seslendiren kişi makamsal olan temanın özelliğini hissederek, 5/8'lik (Türk Aksağı) tartımı hissettirecek şekilde (güçlü sesleri vurgulayarak) yorumlamalıdır.

Sol elde 9 ölçü boyunca süren do eksenli *ostinato* kavramı piyano eğitimi açısından bir etkilenimdir. Ayrıca *"Afacan Kedi"* için Polifoni tekniğinden yukarıda bahsedilmişti, bu tekniğin de öğrencinin eğitimi için oldukça yararlı olduğu gözlemlenmiştir (Örnek 93).

Örnek 93: "Afacan Kedi" Op.10 No.2 (9 ölçü boyunca sol el)

No:3 "Masal" isimli minyatürde 5/8'lik Türk aksağı tartımı ile karşılaşmaktayız. Sol eldeki disonans akorlar, sağ eldeki hareketli bir ezgiye eşlik yapmaktadırlar. Bu ezgideki karmaşık ritim onun makamsal özelliğinden kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla doğaçlama tarzındaki bu ezginin ritimsel anlamda titizlik gösterilmesi gerekmektedir.

Örnek 94: "Masal" Op.10 No.3, ölçü: 19-23

"Bu bölüm ayrıca halk müziğindeki 'dem' [drone] olgusu ile ilişkilendirilebilecek pedal kullanımı, bu kullanımın melodiyle olan ilişkisi ve metrik yapıdaki genel durum açısından da bazı farklılıklar göstermektedir. Buradaki modal yapı, eserin de başlığıyla ilintili olarak değişkendir ve belirgin bir moda sahip

değildir."[183] Bununla beraber, yer yer *pentatonik, eol ve aktarımlı dor* modlarında seyirler de mevcuttur. Öğrenci çalarken bunlara dikkat etmelidir.

No: 4 "Kocaman bebek" adlı minyatüre değinecek olursak; müzik, icracı tarafından cesaretli bir karakteri ifade ederek yorumlanmalıdır. Ayrıca eserin vurgulu tartımlarının dinleyiciye hissettirilerek yorumlanması gerektiği söylenebilir.

"Saygun bu eserde, çocuğun gözünde kocaman olan bebeği ve o bebeğin hareket tarzını betimlerken, hızlı bir tempo, çok büyük (f, ff) veya çok küçük (p, pp) nüanslar, bu nüanslar arasında ani değişimler ve anlık vurgular kullanmıştır. Eserin geneline uygulanmış olan tüm bu özellikler, bir çocuğun zihninde Kocaman Bebek'e dair şekillenen izlenimleri yansıtmak amacını taşır."[184] Böylelikle parçada ani tartımsal değişimlerin oluşu çocuğun parçaya yüklediği anlam dikkat çekmektedir.

Eserde eller bir oktav arayla uyum içinde çalınmalıdır. Melodi 2. ölçü'nün ilk vuruşunda gelmektedir. 1.ölçü'deki dörtlük nota, neredeyse 2.ölçü'deki (do)'yu hazırlayan bir pikap hissine sahiptir. Benzeri bir artikülasyon Saygun tarafından notaya alınmasa da, (do) melodik dizedeki güçlü vuruşta oluşur ve icracı tarafından vurgulanmalıdır. 4.ölçü'nün ikinci vuruşunda besteci tarafından bir vurgu yapılır. Azalan hareket, açılış cümlesindeki iki aksanlı vuruşu birbirine bağlar.

Örnek 95: "Kocaman Bebek" Op. 10 No. 4, ölçü: 1-4

İlk dört ölçü (re) *dorian*'dan (sol) *dorian*'a modüle edilerek bazı değiştirilmiş notalarla 22- 25. ölçülerden yeniden görülür.

---

[183] Gökçe Altay, "Türk Halk Müziği Kaynaklarından Çağdaş Piyano Müziğine: Ahmed Adnan Saygun", *Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi,* Sayı:40, 2014,s.belirtilmemiş.
[184] Mehmet Ozan Özaltunoğlu,a.g.t.,s.71.

Örnek 96: "Kocaman Bebek" Op.10 No.4, ölçü: 22-25

"Bölümün sonunda 44. ölçüde ritardando ile devam eden dört ölçü sonunda tam bitiş hissi uyandırılır, 47. ölçüde birden ilk tempoya iki forte (ff) devam ederek dinleyici şaşırtılır (Örnek:97)*. Bölümün genelinde yer alan ani dinamik göstergelerin değişimi ve burada bitiş hissinden sonra iki forte (ff) ile ilk tempoya dönülmesi icracılık açısından önemlidir ve değişimi icracı parlak şekilde ustalığını kullanarak ifade etmelidir."*[185]

Örnek 97: "Kocaman Bebek" Op.10 No.4, ölçü:44-48

No:5 "Oyun" adlı minyatüre değinecek olursak; eserin dokumasının, dörtlü ve beşli aralıklı motiflerden oluştuğu görülmektedir. Burada aralıkların değişimi imitasyon (taklit) usulüyle bir elden diğerine geçişlerde akıcı bir icrayla gösterilebilir.

[185] Özlem Doğan, Türk Beşleri'nin Solo Piyano Eserlerinde İzlenimcilik Etkisi, (Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Bilimleri Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi), Kayseri, 2013 s.105

Örnek 98: "Oyun" Op.10 No.5, ölçü: 8-11

No:6 "Ninni" adlı minyatüre değinecek olursak; eserde yumuşak, esnek dokunuş ve müzikal legato tekniğinin ustalıkla çalışılması ve seslendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Örnek 99: "Ninni" Op.10 No.6, ölçü: 10-12

"Rüya", adlı bu eser küçük olmasına rağmen dinamik kontrast nüansları içerisinde arındırmaktadır. (Dinamik kontrast nüanslar: Birbirine tamamen zıt olan nüanslar)[186] *"(...) Bu bölümde başta duyulan Mi-Si-Sol akoruyla yapılan forte (f) giriş, daha sonra ani nüans değişikliklerini yansıtmak icracı için önemlidir. 3 ve 4 katlı müziğin olduğu ölçülerde ise her katın müziği ayrı ayrı duyurulmalıdır. Bölümün başından beri seslenen sakin karakterin sonda aniden değiştiğini duyurmak da icracılık açısından unsurlardan biridir."*[187] Bu eser piyanoda çalışılırken dinamik nüans özellikleri icracı tarafından dikkate alınarak gösterilebilir.

[186] Fatma Erkılıç, a.g.t.,s.26.
[187] Özlem Doğan,a.g.t.,s.110.

Örnek 100: "Rüya" Op.10 No.7, ölçü: 1-3

3.4.4. Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" Kitabının Piyano Eğitimi Açısından Özellikleri Nelerdir?

"Ulvi Cemal Erkin'in "Duyuşlar" isimli solo piyano albümü, hem piyano öğrencilerinin hem de profesyonel piyanistlerin ilgi gösterdiği duyarlıklı, buluşçu, yalın olduğu kadar olgun eserlerden oluşmaktadır."[188]

Bestecinin "Duyuşlar" adlı albümünde Türk halk müziği motiflerini yoğun bir şekilde kullanarak betimlemek istediği resmi, yalın bir ifade ile yorumcuya ve dinleyiciye hissettirmeye çalıştığı söylenebilir.

Ulvi Cemal Erkin'in Duyuşlar adlı çalışması 2016 yılında Küpana tarafından yedi kategoriye ayrılarak pedagojik olarak incelenmiştir; ölçü, nota değeri, tempo, armonik/çok sesli yapı, nüans, zorluk derecesi ile ilgili aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: Legato tekniğinin geniş ölçekte kullanılması açısından Duyuşlar'ın piyano eğitiminde etkili olabileceği gözlemlenmiştir. Eser, basit numaralarla yazılmıştır, bileşik ve aksak sayaçları birbirinden farklıdır. En sık kullanılan nota değerleri dörtlük, sekizlik nota, onaltılık nota ve noktalı dörtlük ve en sık kullanılan tempo ise hızlıdır.[189]

"Duyuşlar" modal yapılı bir çalışmadır. Çalışma, piyano eğitiminde çeşitli nüansları (*piano pianissimo'dan fortississimo*'ya kadar geniş bir yelpazede) getirmek

---

[188] Koral Çalgan, Duyuşlar…,s.153.

[189] Hamza Serdar Turan[1] - Sirin Akbulut Demirci[2], *Usage of Ulvi Cemal Erkin"s „Duyuşlar" Compositions in Music Education Departments, According to the Opinions of Piano Educators*,Bursa;2018,s.188.

için faydalıdır. Duyuşlar'da yer alan eserlerin başlangıç, orta ve ileri düzey piyano eğitimi için uygun olduğu tespit edilmiştir.[190] Her parça bir dizi teknik ve müzikal zorluk sunmaktadır. Öğrencinin seviyesine göre tek parça seçilebileceği gibi grup halinde de icra edilebilir.[191]

Albümü göreceli olarak öğrencilerin seviyesine göre sınıflandırdığımızda; *No.4 "Kağnı" ve No.6 "Marş"* temel düzey piyano eğitimi için, *No.2 "Küçük Çoban" ve No.3 "Dere"* orta düzey piyano eğitimi için, *No.1 "Oyun", No.5 "Oyun", No.7 "Şaka", No.9 "Oyun", No.10 "Ağlama Yar Ağlama" ve No 11 "Zeybek Havası"* ise ileri düzey piyano eğitimi için uygundur.

Erkin'in en uzun ve en karmaşık olan *No.1 "Oyun"* adlı eserine değinildiğinde; eserde teknik ve ritmik zorluklar, aksak ritimler vardır. Burada, Türk aksağı melodi içerisinde duyurulmalıdır. Öğrenci sürekli değişiklik göstermekte olan ritme dikkat ederek, özenle çalmalı, vurgulara ve legato çalmalara özellikle dikkat etmelidir. A kısmı hüzünlü bir modal tema içerir ve bu temanın ince ses perdesinde çalınıyor olması diğer kısımlarda ise daha sakin oluşu zıtlıklar yaratmıştır.

Örnek 101: "Oyun" No:1 ölçü: 40-41

"Bölümde dinamik göstergelerin tezatlığına örnek olarak Refren ve Epizotların farklı nüanslarla seslendirilmesi verilebilir. Refren iki forte (ff) ile Epizotlar ise mezzo forte (mf) ve piano (p) ile icra olunması istenmektedir."[192]

[190] Gös.yer.
[191] Emine Serdaroğlu,a.g.m.,s.6.
[192] Özlem Doğan,a.g.t.,s.127.

Örnek 102: "Oyun" No:1, ölçü:50-53

No.2 "Küçük Çoban" adlı esere bakıldığında ise; Türk müziğini içinde barındıran polifonik çizgiyi temsil etmektedir. Bu kısa küçük parça doğaçlama tarzındadır. Doğaçlama tarzındaki ritmik yapılara dikkat edilmesi gerekmektedir. Ayrıca, öğrenci notaların ardındaki ruhu hissetmeli ve ona göre performans göstermeye çalışmalıdır

Örnek 103: "Küçük Çoban" No:2, ölçü: 5-6

No.3 "Dere" adlı eserde de öğrenci, bir derenin akışını göz önünde bulundurarak çalmaya özen göstermelidir ve eser hızlı çalınmalıdır. Özellikle sağ elde akış melodisi olup, sol el de güzel bir melodi taşımaktadır. *"Dere bölümünün genelinde, üst partisinde seslenen altılamalar ritmik ostinato gibi değerlendirilebilir."*[193]

Örnek 104: "Dere" No:3, ölçü: 10-13

[193] Özlem Doğan,a.g.t.,s.129.

No:4 "Kağnı" adlı eser; "*Temel piyano tekniklerinden legato ve portato'yu içermektedir.*[194] *"(...) Dört ölçülük giriş cümlesi, eserin armonik dokusu hakkında bilgilendirici niteliktedir.*[195]

"Eserin ilk bölmesindeki ezgiye, dörtlük nota değerlerinden oluşan (büyük) si- (büyük) fa notalarının sürekli tekrarlandığı direngen bas (basso ostinato) figürleriyle eşlik edilirken; (küçük) fa notası (eksen sesi), ikilik nota değerleriyle sürekli duyurulmaktadır. Bu durumda eserin yazı tekniği, "ezgi- pedal- eşlik" olarak nitelendirilebilir. Eserin ikinci bölmesindeki yazı tekniğinin ise "ezgi- eşlik" olduğu söylenebilir. Usmanbaş'a göre; *"Eserin bu bölmesinde duyurulan kromatik pesleşme, kağnının hareket ederken çıkardığı seslerin betimlemesi olarak düşünülebilir."*[196] Özetleyecek olursak; "Kağnı" da, kağnının hareket ederken çıkardığı seslerinin betimlemesi çalarken göz önünde bulundurulmalıdır. *Legato* ve *portato* çalınmasına özen gösterilmelidir.

"Aşağıdaki alıştırmada; sol el, sağ el ile çapraz konuma geçtiğinde seslendirilen akorların arka arkaya getirilmesiyle oluşturulmuştur. Bu alıştırma kromatik alıştırma olarak da isimlendirilebilir. Alıştırmadaki her bir akor, sekizlik nota değerlerine bölünerek de çalışılabilir."[197]

Örnek 105: "Kağnı" 13-20. ölçüler sol el için

"Alıştırma; sol el, sağ el ile çapraz konuma geçtiğinde seslendirilen akorların her bir sesinin daha iyi bir şekilde kavratılması amacını taşımaktadır. (Sağ ve sol el

---

[194] Mehtap Aydıner, *Piyano Eğitiminde Makamsal Yapıdaki Eserlerin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Teknik Güçlükler Ve Model Önerileri,* (Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Doktora Tezi),Ankara 2008,s.96

[195] Mehtap Aydıner, "Piyano Eğitiminde En Sık Seslendirilen Türk Eserlerinin Müziksel Öğelerinin Analizleri", *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* Cilt 8, Sayı 2, 2008, s.137. (alıntıdan alıntıdır)

[196] Alpay Güldoğan,a.g.t.,s.20.

[197] Mehtap Aydıner, *Piyano Eğitiminde Makamsal... ,a.g.t.,s.141.*

partileri ayrı ayrı çalışıldıktan sonra her iki elin eşgüdümlü olarak çalışılması, alıştırmayı daha etkin hale getirebilir.)"[198]

Örnek 106: "Kağnı", No.4, ölçü: 13-20 sol el için

Pentatonik etkiler taşıyan *No.5 "Oyun"* adlı eser sol eldeki *"ostinato"* üzerinde kurulmuştur. Sağ elde birbiriyle ritim, eksen ve dizisel etki bakımından farklılık gösteren iki ayrı fikre sahiptir. Sağ elde 20. ölçüsünden başlayan hem tiz bir akorun gelişi ve nüans değişimi- *"f"* nin gelişiyle eser güçlendirilmiştir, dolayısıyla öğrenci bunu çalarken göz önünde bulundurarak icra etmelidir.

Örnek 107: "Oyun" No:5, ölçü: 20-24

"Bu bölümde İzlenimci müziğe has olan icra usulleri kullanılmaktadır. İcracının müziğin ritmik özel bir dans vurgulamasını ifade etmek için özel pedal (vurgulu ve direk pedal) sistemini kullanması önemlidir."[199]

No.6 "Marş" adlı eser uzaktan gelen sesleri betimlercesine marş havasında yazıldığından öğrenci icra ederken bunları göz önünde bulundurmalıdır. "La" sesinin

[198] Gös.Yer.
[199] Özlem Doğan,a.g.t.,s.131.

noktalı sekizlik ve otuzikiliklerle duyumunu öğrenci marş temposuyla vermeli, böylelikle müzikal ifadenin geliştirilmesine katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Örnek 108: "Marş" No:6, ölçü: 14-17

Çalması hayli zor hızlı, karmaşık ritimli bir parça olan *No:7 "Şaka"* adlı eserin ana temasının çeşitli varyasyonlar ve transpozisyonlar halinde duyurulması, öğrencinin icra yeteneğinin geliştirilmesine katkı sağlandığı düşünülebilir. Aynı zamanda eseri icra ederken ritme dikkat edilmelidir.

"R. Schumann'ın *Gençlik Albümü Op.68 "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı)'ında* ve U.C. Erkin'in *Duyuşlar Piyano İçin 11 Parça "Şaka"*sında: *"(...) Bu iki bestede eş stil yaklaşımı en çok "Teknik" olarak karşımıza çıkmaktadır. Staccato pasajların her iki elde karşılıklı konuşmaları benzer bir yaklaşımdır. Bu tekniği öğrenirken tekrar eden pasajları ayrı ayrı ve birbiri ardına çalışmak son derece faydalı olacaktır. Aynı şekilde "Dokusal ve Ritimsel" olarak ortak yaklaşım söz konusudur."*[200]

Örnek 109: R.Schumann Gençlik Albümü Op.68 "Wilder Reiter" (Vahşi Atlı)

[200] E. Ceylan Ünal Akbulut,a.g.m.,s.2175.

Örnek 110: U.C. Erkin'in Duyuşlar Piyano İçin 11 Parça "Şaka" No.7

No.8 "Uçuşlar" adlı eseri öğrenci icra ederken eserin içerisindeki ahenk ve renk duygusunu hissettirmeli, sol el, ezgiyi ifade etmeli, sağ el tempo hiç değişmeden ona eşlik etmelidir.

Örnek 111" Uçuşlar" No:8, ölçü: 5-8

Tek fikrin farklı şekillerinde kullanılmasından oluşan *No.9* "*Oyun"* da ezgi ve eşliğin eklenen seslerle zenginleşmesi piyano eğitiminde farklı tempo ve karakterlerde çalmanın gelişime katkı sağlayacağı düşünülebilir. Sürelerin 3/8'lik 4/8'lik arasında devamlı değişimi öğrenci de aksak tartılarda eser çalmanın geliştirilmesi için önemlidir. *"(...) Nüans işaretlerinin değişimini göstermek de icracılık açısından önemlidir."*[201]

[201] Özlem Doğan,a.g.t.,s.137.

Örnek 112: "Oyun" No:9, ölçü: 10-13

Örnek 113: "Oyun" No:9, ölçü: 18-22

Örnek 114: "Oyun" No:9, ölçü: 40-43

No.10 "Ağlama yar Ağlama" adlı eserde öğrenci icrasında hüzün duygusu hissettirmeli, halk türküsü olduğundan makamsal ögeler göz önüne alınarak çalınmalıdır. Eşlik partisi içinde 3'lü 4'lü 5'li aralıklar ve akorlar içerisindeki çeşitli altere sesler olduğundan önce ayrı ellerle özenle çalışılmalıdır.

Örnek 115: "Ağlama Yar Ağlama" No:10, ölçü: 14-15

Erkin'in son eseri olan ve üç katmanlı karmaşık yapıya sahip *No.11 "Zeybek Havası"* adlı esere değinecek olursak;

Eserin, giriş ve ana A bölümü, forte ve fortissimo dinamik düzeyi ile dansın karakterini yansıtmaktadır. Onlar görkemli bir şekilde çalınmalıdır. Bu bölümlerde dört notadan oluşan akorları açık el pozisyonunda çalmak, eli küçük olan bir öğrenci için zorlayıcı olabilir. Zıt bölümler daha yumuşak melodik çizgileri temsil eder. Bu bölümlerde ezgiyi *rubato* kullanmadan müzikal bir şekilde çalmak ve sol elde kırık akorları çalmak da zordur. *"Zeybek"*, epik üslubu ile geç orta dönem piyano repertuarına iyi bir katkı olacaktır."[202]

Örnek 116: "Zeybek Havası" No:11, ölçü: 1-3-6-7

[202] Emine Serdaroğlu,a.g.m.,5

Yukarıda ele almış olduğum Ulvi Cemal Erkin'in 11 parçası çocuklar için piyano eğitimi açısından oldukça önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmaktadır ki piyano eserlerinin, piyano eğitiminde;

1- *Aksak tartılarda eser çalmanın geliştirilmesine,*
2- *İki elin birbirine bağımlı ve bağımsız hareketlerinin geliştirilmesine,*
3- *Temel piyano çalma tekniklerinin geliştirilmesine,*
4- *Temel piyano egzersizlerinin çalınmasının geliştirilmesine,*
5- *Türk müziği makam dizilerinin tanınmasına,*
6- *Müzikal ifadenin geliştirilmesine,*
7- *Organ pedalının kullanılmasının geliştirilmesine,*
8- *Homofonik ve polifonik eserlerin yorumlanmasının geliştirilmesine,*
9- *Makamsal armonik yapının tanınmasına,*
10- *Farklı tempo ve karakterlerde çalmanın geliştirilmesine,*
11- *Süslemelerin geliştirilmesine, katkı sağlayacağı düşünülmektedir.*[203]

BÖLÜM IV

SONUÇ

4.1. Çocuk Ve Gençlere Yönelik Piyano Eserlerinin Dönem, Üslup, Tür Ve Form Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Piyano, müziğe kazandırdığı değerler; aynı zamanda tarihsel bakımdan gelişme ve ilerleme göstermesi açısından önemli bir enstrüman olmuştur. Besteciler piyano için pek çok eserler besteleyerek tarihsel sürece yenilik kazandırmışlardır. Yaşadıkları dönemler içerisinde; piyanoyu ifade etme aracı olarak kullanarak eserler yazmışlardır.

Romantik Dönem bestecisi R. Schumann da 1840'lara kadar piyano için eserler bestelemiştir. Eserlerinin önemli bölümü her biri farklı isimlere sahip minyatür

[203] Ferit Bulut, a.g.t.,s.41-42.

tipi kısa parçalardan oluşmaktadır ve parçalarına koymuş olduğu başlıklarla müzik dışı göndermeler yapmaktadır. [204]

Örneğin; R. Schumann'ın *"Gençlik Albümü"* çocuk ve gençlere yönelik yazılmış olup, aynı zamanda Schmann, bu eseri programatik bir şekilde besteleyerek çocuklar için açıkça yazılmış programatik müziği de başlatmıştır. Albüm, farklı ad ve konuları ile çocukta merak uyandırmaya aynı zamanda, çocukların hayal dünyalarına nüfuz etmeye çalışılmıştır. Albümde toplam ilk 18 parçası çocuklar için" ve daha sonraki parçalar "yetişkinler için" olmak üzere iki bölüme ayrılmış 43 parça bulunmaktadır. Tüm parçalar çift (2/4 ve 4/4) veya bileşik çift (6/8) zamandadır. Schumann, bu şiirsel eserlerini form olarak çoğunlukla şarkı formunda yazmıştır.

Schumann albümde, çocuk düşlerini ve özlemlerini işlemiş, çeşitli teknik öğelerinin kullanımını şiirsel anlatımlarla birleştirmiştir.[205] Ayrıca besteci, kendi çocuklarının ilk yıllarına ait önemli olaylarını bazı minyatürlerinde yansıtmıştır.[206]

Schumann'ın öğretici amacı; şiirsel hayal gücünün tazeliği ve bir çocuğun zihnine gösterdiği olağanüstü sempati ve anlayışla dengelenmektedir.

20. yüzyılla başlayan çağdaş dönem piyano müziğinde de birtakım yenilikler yaşanmıştır. Özellikle "teknik açıdan baktığımızda, çağdaş müziğe kazandırılan yenilikler, belirli bir gelişim mantığını seyrettiği ve pek çok yeniliğin geçmişe dayalı olduğu görülmüştür. Örneğin; çağımızda çok kullanılan bir yazı tekniğini temanın tekrarlama sırasında sondan başa doğru okunması gibi…"[207]

Çağdaş dönem müziğinde belli başlı gelişmeler; farklı ölçülerin aynı zamanda kullanılması, hazır kalıplara uymayan yeni yapıların geliştirilmesi, birden fazla tonalitenin kullanılması ve tonalitenin tamamen atılması, elektronik gereçlerden faydalanılmasıdır. Klasik armoni kurallarını geride bırakan bu yenilikler aniden ortaya

[204] İlke Boran- Kıvılcım Yıldız Şenürkmez, a.g.e., s.187.
[205] Öznaz Uzuner, a.g.t.,s.28.
[206] Lora Deahl, a.g.s.,s.33.
[207] Önder Kütahyalı,a.g.e.,s.18.

çıkmamış, yenilikler ve yeniliklerin sonucu olan çağlar daha önceki çağlarda hazırlanmıştır.*''*[208]

Bestecilerimizin eserlerinde, çağın birçok eğilimi gözlemlenebilir ve bunlar en kalın çizgileriyle şöyle özetlenebilir:

A) Debussy- Ravel izlenimciliği (Saygun ile Erkin'in ilk yapıtlarında),

B) Debussy sonrası Fransız bestecilerin etkisi (Rey'in birçok yapıtlarında),

C) Hindemidt'in yeni klasikçiliği, (Arel ve Usmanbaş'ın ilk yapıtlarında)

D) 20'nci yüzyıl alman yeni romantikliği (Akses'te)

E) Tonsuzluk ve oniki ses yöntemi (Usmanbaş ile Arel'de),

F) Çeşitli ölçülerde rastlamsallık (Usmanbaş'ta),

G) Yeni tını eğilimleri (Usmanbaş ile Tanç'ın yapıtlarında),

H) Elektronsal müzik (Bülent Arel'in son yapıtlarında).[209]

20. yüzyıl Çağdaş dönem bestecilerinden C. Debussy' de 'çocuklar için' "Çocukların Köşesi" adlı albümünü bestelemiştir. "Çocukların Köşesi" albümü "küçük süit" olarak 1908 yılında basılmış olup besteci bu albümü 3 yaşındaki kızı Chouchou'yu eğlendirmek amaçlı yazmıştır. İlham kaynağı, Debussy'nin kızının gözünden görüldüğü gibi çocukların dünyasına olan hayranlığından gelmektedir. Albüm 6 parçadan oluşmuştur.[210]

İzlenimcilik akımının öncüsü olan Debussy'in, "Çocukların Köşesi" albümünde, çocukların dünyasını betimleyen karakteristik ince bir mizah anlayışı vardır.[211] Süit, küçük kızın renkli dünyasını yansıtmaktadır: Örneğin; oyuncakları ve

---

[208] Nurhan Cangal, *Armoni*, 5.baskı, Arkadaş Yayınevi, Ankara,2010, s.301.
[209] Önder Kütahyalı, a.g.e.,s.107.
[210] Sherry Lin- Yu Chen, a.g.t, s.13-14.
[211] Sherry Lin-Yu Chen, a.g.m.,s.15

bebekleri… Debussy'nin bu eseri, bir çocuğun hayatındaki çeşitli görüntüleri o çocuğun gözünden anlatmaktadır.

Bu parçalarında azaltılmış doku, net açık sesler, kısa-melodik parçalar ve sıkı kontrol edilen kontrpuan gibi büyük ayrıntılarda renk ve nüans vardır.[212] Yapıtlarında halk müziği vardır. Amerikan zenci ritimlerini kullanır.

Schumann'ın "Gençlik Albümü"nde olduğu gibi, Debusyy'de, "Çocukların Köşesi"ni şiirsel dokunuşla işleyerek çocuğun hayallerini andıran psikolojik ortam yaratmayı amaçlamıştır.

Çağdaş Türk müziği' de Türk beşleriyle başlamıştır. Önemli öncülerinden olan Türk Beşleri'nin iki üyesi Ahmed Adnan Saygun ve Ulvi Cemal Erkin de, Türk halk müziğini ele alarak yapıtlar bestelemişlerdir

Saygun ve Erkin'in halk müziğini ele alarak yapıtlarında malzeme olarak kullanmalarının nedeni de; bir taraftan batı çokseslilığini benimseyerek Çağdaş Türk müziğini uluslararası düzeye ulaştırırken kendi kökenimiz olan halk müziğini de göz ardı etmeme isteğidir. Bu şekilde, uluslararası standartlara ulaşmış çağdaş çoksesli türk müziğine kendi kişiliğini kazandırmak mümkün olacaktır."[213]

Bunun en güzel örnekleri, Saygun'un ve Erkin'in çocuk ve gençlere yönelik yazmış oldukları eserlerdir. Bu eserler çocuk ve gençlere yönelik eğitimsel amaçlarla yazılmış; besteciler, bu eserleri yazarken; çocuğun hem hayal gücünü kullanmasını hem çocuğa müzik imgelerini kazandırmayı ve piyano tekniğinin gelişmesine yardımcı olunmasını sağlamışlardır.

Türk Beşleri'nin bir üyesi olan önemli bestecimiz Ahmed Adnan Saygun'un "İnci'nin Kitabı" Op.10 adlı Albümü'dür.

Albüm, yine aynı şekilde, çocuklar için yazılmış olup, çocukta eğitici ve özendirici yönler barındırmayı, çocuğun hem hayal gücünü kullanmasını hem çocuğa

[212] Gös.yer.
[213] İlke Boran-Kıvılcım Yıldız Şenürkmez, a.g.e.,s.300.

müzik imgelerini kazandırmayı ve piyano tekniğinin gelişmesine yardımcı olunmasını sağlamıştır.

"İnci'nin Kitabı" Op.10, 1934 yılında Batı ve Doğu müziği sentezi prensibine göre yazılmış olup, Türk halk ve geleneksel müziğimizi yansıtmaktadır. Çocukları zorlamadan eğlendirip eğiten bu albüm yedi kolay parçadan oluşmaktadır ve parçalar bir süit şeklindedir.

Ahmed Adnan Saygun "İnci'nin Kitabı" adlı albümü eserlerinde Batı müziğindeki bazı polifoni usulleri, pentatonik diziler ve Türk halk müziği makamları da görülmüştür. Farklı ad ve konuları ile albüm, Çağdaş Türk piyano tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur.

Bir diğer Türk Beşleri'nin üyesi olan Ulvi Cemal Erkin'de eserlerinde, halk müziğinin ve klasik Türk müziğinin melodik, ritmik ve armonik özelliklerini birbiriyle kaynaştırmayı başarmıştır. İlk zaman izlenimcilik etkisinde kalmış daha sonra kendine özgü bir stili geliştirmiş bir bestecimizdir. O da "çocuklar için müzik" niteliğine sahip "duyuşlar" adlı albümünü bestelemiştir.

Duyuşlar, 1937 yılında bestelenmiş olup, "İnci'nin Kitabı"nda olduğu gibi, Batı ve Doğu müziği sentezi prensibine göre yazılmış Türk halk müziği modlarını yansıtmaktadır, eserlerin çok seslilik özelliği polifonik, homofoniktir. Eser, 11 parçadan oluşur. Bu parçalar değişik karakterde farklı ad ve konulara sahip özgün parçalardır. Aksak ritimler vardır. Eserler şarkı formunda yazılmıştır.

Sonuç olarak, birbirlerinden farklı, açıklayıcı başlıkları bulunan ve programlı türdeki minyatürlerden oluşan bu eserlerin çalışılması küçük öğrencilerin gerek teknik gerekse müzikal açıdan gelişimlerine katkı sağlamaktadırlar. Bu piyano albümlerinin eğitirken; aynı zamanda eğlendirici oluşu ve albümlerin çocukların hayal dünyasına hitap ediyor olması, çocukta müzik sevgisi aşılama açısından da fayda sağlamaktadır.

4.2. Çocuk ve gençlere yönelik piyano eserlerinin piyano eğitimi Açısından Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Romantik ve Çağdaş dönemlerde çocuk ve gençlere yönelik yazılan piyano eserleri öğrencilerin piyano tekniğinin gelişmesi, piyano eğitiminde çeşitli nüansları geniş bir yelpazede kullanmaları için oldukça faydalıdır. Besteciler kendilerine özgü stillerini geliştirerek piyano eğitimine katkı sağlamışlardır. Eserler, piyanistik düzey ve müziksel atmosfer açısından 'çocuklar ve gençler için müzik' niteliğine sahiptirler.

Schumann'ın "Gençlik Albümü"nde, piyano cümleleri açık ve sade olmayıp, tam tersine müzik öğeleri, yoğun ve girift bir doku içinde kaynaşmışlardır. İlk bakışta kavraması çok zor olan: polifonik figürleri, bağlanmış orta sesleri, iç içe geçmiş armonileri, senkopları, birbirleri üzerinden geçmiş eller gerektiren pasajları vardır, ancak bu cümleler sıkı olarak çalışıldıktan sonra, çalınmaları artık fazla zorluk çıkarmazlar. Bundan sonra parmak sayılarını, tekniği, her şeyi unutabilmeli, yorumu duygu ve içgüdüye bırakmalıdır."[214]

Schumann, "Gençlik Albümü'nün piyano çalan çocuk ve gençlere kazandırdığı müziksel ve teknik gelişim parçaların aşağıdaki eğitsel doğrultuları aracılığı çıkmaktadır:

1- Tek ve iki ayrı elde eşlik ve melodi balansının verilmesiyle öğrencinin parmakları üzerinde daha iyi hakim kurması,

2- Melodilerin iç içe girerek olağanüstü yoğunluğunun oluşması ve melodinin durmadan sürekli olarak yer değiştirmekte olmasıyla sol elin gelişimine de katkıda bulunması,

3- Albümdeki her parçanın ya efsaneden ya da günlük hayattan vs. alıntı içerdiğinden, öğrenciye keyifli ve hayal gücünü kullanarak bir çalışma imkanı sağlaması,

[214] Leyla Pamir, a.g.e., s. 142.

4- Staccato ve legato gibi ifadelerin öğrenilmesini hedefleyen piyeslerin bulunması, ayrıca gürlük farkları ve vurguların birbiri ardına kullanılarak öğrencide gürlük kavramının gelişmesine yardımcı olması amaçlanmıştır.[215]

İzlenimciliğin öncülerinden Debussy'nin küçük süit şeklinde yazmış olduğu "Çocukların Köşesi" adlı albümü de piyano eğitimi açısından önemli bir yer tutmakta; aynı zamanda çocuğu eğitmektedir. Albümün bölümleri her ne kadar çocuk fantazileri içermiş olsalar da, her parça müzikal ve teknik zorluk sunmaktadır.

Türk Beşleri'nden Ahmed Adnan Saygun ve Ulvi Cemal Erkin'in piyano çalışmaları, doğrudan doğruya tanıdık bir halk ezgisinden kaynaklanmak yerine, geleneksel müziği soyutlayarak polifonik bir yapı ve çağdaş yöntemler doğrultusunda ele almışlardır."[216]

Çocuk ve gençlere de eğitmek amacıyla, Saygun'un "İnci'nin Kitabı", Erkin'in "Duyuşlar" adlı albümleri besteleyerek piyano eğitiminde önemli yere sahip olmuşlardır.

Batı ve Doğu müziği sentezi prensibine göre yazılmış Türk halk müziği modlarını bu albümlerinde yansıtmışlar ve böylece makamsal armonik yapısı tanınmış, aksak ritimler kullanılmış, homofonik ve polifonik eserler yorumlanmış, öğrenci de farklı tempo ve karakterlerde çalmanın geliştirilmesine yardımcı olunmuş, iki elin bağımlı ve bağımsız hareketleri geliştirilmiştir.

---

[215] Öznaz Uzuner, a.g.t., s.86,87.

[216] Evin İlyasoğlu, *71 Türk Bestecisi,* Pan Yayıncılık, İstanbul 2007, s.12.

KAYNAKÇA

Akbulut C. Ü.- Aşkın C. (2019): *20. Yüzyıl Türk Bestecilerinin Çocuklar Ve Başlangıç Piyano Öğrencileri İçin Besteledikleri Eserler*, İstanbul

Akbulut C. Ü.(2019*): Piyano Başlangıç Eserlerinde Batı ve Türk Bestecilerinin Eş Stil Yaklaşımları,* Uluslararası Sosyal Ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi,Vol:6

Altay G. (2014): *Türk Halk Müziği Kaynaklarından Çağdaş Piyano Müziğine: Ahmed Adnan Saygun,* Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E Dergisi, sayı 40

Appel B.R.(1994):"Actually, Taken Directly From Family Life: Robert Schumann's Albüm für die Jugend" (J. M. Cooper, Çev.). R. L. Todd (Ed.), *Schumann and His World.* New Jersey: Princeton University Press

Appel B.R. (1998): *Robert Schumanns "Album für die Jugend": Einführung und Kommentar,* Zurich: Atlantis Musikbuch-Verlag

Aracı E. (2001) *Ahmed Adnan Saygun Doğu-Batı Arası Müzik Köprüsü,* 2.baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul

Aracı E. (2007): *Ahmed Adnan Saygun Doğu-Batı Arası Müzik Köprüsü*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul

Aydıner M. (2008): *Piyano Eğitiminde Makamsal Yapıdaki Eserlerin Seslendirilmesinde Karşılaşılan Teknik Güçlükler Ve Model Önerileri,* (GAZİ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI, Doktora Tezi),Ankara

Aydıner M (2008): *Piyano Eğitiminde En Sık Seslendirilen Türk Eserlerinin Müziksel Öğelerinin Analizleri*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 8, Sayı 2

Aydın Y.(2011): *Türk Beşleri,* Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Sözkesen Matbaası: Ankara Sözkesen Matbaası: Ankara

Aytuğ A. (2018), *Seçme Eserler Ve Çalışma Yöntemleriyle Piyano Eğitimi-1*, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara

Brooks İ. (2015): *Selected Twentıeth-Century Turkısh Character Pıeces For Solo Pıano*, (A Dissertation Submitted to the Graduate Faculty of the Hugh Hodgson School of Music of the University of Georgia in Partial Fulfillment of the Requirements of the Degree, Doctor of MusicaL Arts), Athens, Georgia 2

Bulut F. (2002): *Çağdaş Türk Piyano Müziği Eserlerinin Piyano Eğitimi Açısından İncelenmesi,*(Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi AnaBilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Ankara

Cangal N. (2004): *Müzik Formları,*1.baskı, Arkadaş Yayınevi, Ankara

Cangal N. (2010): *Armoni,* 5.baskı, Arkadaş Yayınevi, Ankara

Chen S.L.Y. (2001): *Debussy's Children's Corner: A Pedagogical Approach,* (Rice University, A Thesis Submitted In Partial Fullfillment Of The Requirements For The Degree Doctor Of Musical Arts), Texas

Cunningham H.(1995): *Children and Childhood in Western Society since 1500,* 1nd edition, London:Longman

Çalgan K. *Ulvi Cemal Erkin Duyuşlardan Köçekçeye,* Sevda Cenap And Müzik Vakfı Yayınları, Ankara

Çalgan K. (2001): *Duyuşlar Ulvi Cemal Erkin,* Müzik Ansiklopedisi Yayınları,

Çevik D. B. *Çağdaş müziğin öncüsü: Claude Debussy, hayatı, eserleri ve müziğe katkıları,* BAÜ FBE Dergisi, Cilt:9, Sayı:1, Balıkesir

Çevik D. B. (2007):"*Piyano Öğretimi Neden Zordur?",* KKEFD/JOKKEF, Sayı 15

Deahl L.(2001): *Robert Schumann's "Album for the Young" and the Coming of Age of Nineteenth-Century Piano Pedagogy,* College Music Symposium Vol 41

Doğan Ö. (2013): *Türk Beşleri'nin Solo Piyano Eserlerinde İzlenimcilik Etkisi*, (Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Müzik Bilimleri Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi), Kayseri

Doğan Ö. (2017): *20. Yüzyıl Müzik Akımlarının Çağdaş Türk Bestecilerinin Piyano Eserlerine Yansımaları*, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 42

Erkılıç F. (2011): *Ahmet Adnan Saygun'un Piyano Eserlerinde Türk Halk Müziğinin Özellikleri*, (Erciyes Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Ana Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Kayseri

Erkin U. C. (2007): *Duyuşlar*, Sun Yayınevi, Ankara

Finkelstein S. (1995): *Besteci ve Ulus (Müzikte Halk Mirası),* Çev. M.Halim Spatar, 1.Baskı, Pencere Yayınları, İstanbul

Gatti G.M.- Debussy C.- Martens F.H. (1921): *The Piano Works of Claude Debussy,* Oxford

Gaygısız Ö. (2019): *Ulvi Cemal Erkin'in Hayatı, Beş Damla Ve Duyuşlar Adlı Eserlerinin İncelenmesi,* (İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik AnaSanat Dalı Piyano Sanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), İstanbul

Güldoğan A. (1999): *Ulvi Cemal Erkin'in Piyano Eserleri Aracılığıyla, Geleneksel Müziklerimizden, Çağdaş Türk Müzik Sanatına Taşıdığı Müzikal Unsurların İncelenmesi*,(Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi AnaBilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Bursa

Hodeir A. (2003): *Müzikte Türler ve Biçimler,* (İ. Usmanbaş, Çev.),Pan Yayıncılık, İstanbul

İlyasoğlu E. (1996): *Zaman İçinde Müzik,* Yapı Kredi Yayınları, İstanbul

İlyasoğlu E. (2003): *Zaman İçinde Müzik,* Yapı Kredi Yayınları, İstanbul

İlyasoğlu E. (2007): *71 Türk Bestecisi,* Pan Yayıncılık, İstanbul

İlyasoğlu E. (2017): *Zaman İçinde Müzik*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul

Kargı I. (2005): *C. Debussy'nin Prelüd'lerinin İncelenmesi*, (Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Devlet Konservatuvarı Müzik Anasanat Dalı, Yüksek Lisans Tezi), Edirne

Kıvılcım İ.B.- Şenürkmez Y. (2007) *Kültürel Tarih Işığında Çoksesli Batı Müziği,* 1.baskı,Yapı Kredi Yayınları, İstanbul

Kok R. M. (2006): *Of Kindergarten, Cultural Nationalism, and Schumann's "Album for the Young",* The World of Music, Vol.48 No. 1

Kolçak O. (2005): *A. Adnan Saygun,* 1.Baskı, Kastaş Yayınevi, İstanbul

Kolçak O. (2008): *Ulvi Cemal Erkin,*1.baskı, Kastaş Yayınevi, İstanbul

Kütahyalı Ö. (1981): *Çağdaş Müzik Tarihi,* Başkent Müzikevi, Ankara

Lippman E. A. (1964): Theory and Practice in Schumann's Aesthetics, Journal of the American Musicological Society 17, no.3:310

Özaltunoğlu M. O. (2010): *Ahmed Adnan Saygun Ve "İnci'nin Kitabı" Op:10,* (Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi), Sivas

Pamir L. (Yılı: belirtilmemiş), *Çağdaş Piyano Eğitimi*, Beyaz Köşk (Müzik Sarayı) Yayınları No.2, İstanbul

Reiman E. (2004): *Schumann 's Piano Cycles and the Novels of Jean Paul*, Rochester, N. Y: University of Rochester Press

Say A. (1985): *Müzik Ansiklopedisi"* 3. Ve 4. Cilt, Başkent Yayınevi, Ankara

Say A. (1994): *Müzik Tarihi.* Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Kurtuluş Matbaası, Ankara

Saygun A.A. (2017): *İnci'nin Kitabı*, 2.baskı, Müzik Eğitimi Yayınları, Ankara

Schmitz E. R. (1966): *The Piano Works Of Claude Debussy,* 1.Baskı, Dover Yayınları, New York

Schonberg H.C. (2013): *Büyük Besteciler*, (A.F.Yıldırım,Çev.), 1. Baskı, Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık, İstanbul

Serdaroğlu E. (2011): *Enriching the repertory of younger pianist: A study of solo iano compositions of Turkish composers from Intermediate to early advanced level*, (Bogazici University, Encontros de Investigação em Performance Universidade de Aveiro), Maio de

Selanik C. (1996): *Müzik Sanatının Tarihsel Serüveni,* Doruk Yayıncılık, Ankara

Sözer V. (1986): *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi,* Remzi Kitabevi, İstanbul

Şenel O. (2006): *Ferit Tüzün'ün Çağdaş Türk Besteciliği İçin Önemi*, (Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı), Ankara

Tatar M. (2003): *The Hard Facts of the Grimms' Fairy Tales,* 2nd. ed., Princeton University Press, Princeton 2003

Terimler Sözlüğü, 2019

Turan H. S. – Demirci Ş. A. (2018): *Usage of Ulvi Cemal Erkin"s, Duyuşlar" Compositions in Music Education Departments, According to the Opinions of Piano Educators*, Bursa

Uçan A. (2005): *Türk Müzik Kültürü*, 2.baskı, Evrensel Müzikevi Yayınları, Önder Matbaacılık, Ankara

Uzuner Ö. (2001): R.Schumann'ın "*Gençlik Albümü"nün Piyano Eğitimindeki Yeri Ve Önemi*",(Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi), Ankara

Woodard K. (1999): *Creating A National Music In Turkey: The Solo Piano Works Of Ahmed Adnan Saygun,* (Division of Research and Advanced Studies of the University of Cincinnati, Doctor Of Musical Arts), Cincinnati

Xu D. (2006): *Themes of Childhood: A Study of Robert Schumann's Piano Music for Children*, (Doktora Tezi, University of Cincinnati), Cincinnati

Yüksel M.- Koçaslan G. (2019) *R. Schumann, OP.68, "Erster Verlust" Üzerinde Görsel Betimleme - Tonal Yapı İlişkisinin Şenkeryan Yaklaşımla İncelenmesi*, Sayı 8, Ocak, Ankara

İNTERNEK KAYNAKLARI

https://www.dersimiz.com/bilgibankasi/prelud-nedir-hakkinda-bilgi-2929

https://eksisozluk.com/pentatonik-gam--163531

https://stringfixer.com/tr/Ground_bass

http://defteriniz.com/kontrpuan/163651/

https://turkcenedemek.com/kelime/polifoni/

25.06.2001 (https://eksisozluk.com/senkop--145594

https://eksisozluk.com/iambic--658164

https://www.dersimiz.com/terimler-sozlugu/artikulasyon-nedir-ne-demek-26371

https://www.biyografi.info/kisi/robert-schumann

Angela Brownbridge, "Schumann Album for The Young op 68", www.hyperian-records.co.uk

https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=76936

Gökçe Altay, "Ahmed Adnan Saygun: Evrenselliğe Doğru Giden Yolda Piyano Yapıtları", *Doğumunun 100. Yılında A. A. Saygun Sempozyumu Bildirisi*, Bursa 2007, (http://www.sosyomat.com/etiket/bursada-ahmet-adnan-saygun-sempozyumu)

http://www.ulvicemalerkin.com/ufuk_cakmak_ulvi_cemal_erkin_andante.htm

Tamilia Gasimova, "Piyano Öğrenme Ve Öğretme Teknikleri", https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/28696

https://eksisozluk.com/hausmusik--7002059

https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0zlenimcilik

EKLER

EK-1 "ALBUM FOR THE YOUNG" (GENÇLİK ALBÜMÜ) OP:68

(ALBÜMÜN NOTALARI)

Humming Song

Chorale

Freue dich, o meine Seele.

Little Piece

Nicht schnell.

The Poor Orphan
Langsam.
p
Langsamer.
Im Tempo.
Langsamer.
Im Tempo.

Hunting Song

The Wild Horseman

sf
sf
sf
sf
sf
sf

Folk Song

Im klagenden Ton.
p
fp
Lustig.
fp
Wie im Anfang.
p
fp
fp

The Happy Farmer

Sicilienne
Schalkhaft.
p
cresc.
f
p
cresc.
f
1.
2.
f
p
cresc.
f
p
Fine
549
D.C. senza repetizione al Fine

Knight Rupert

cresc.
p
sf
p
fp
f
f f f
f f f
f
f f f

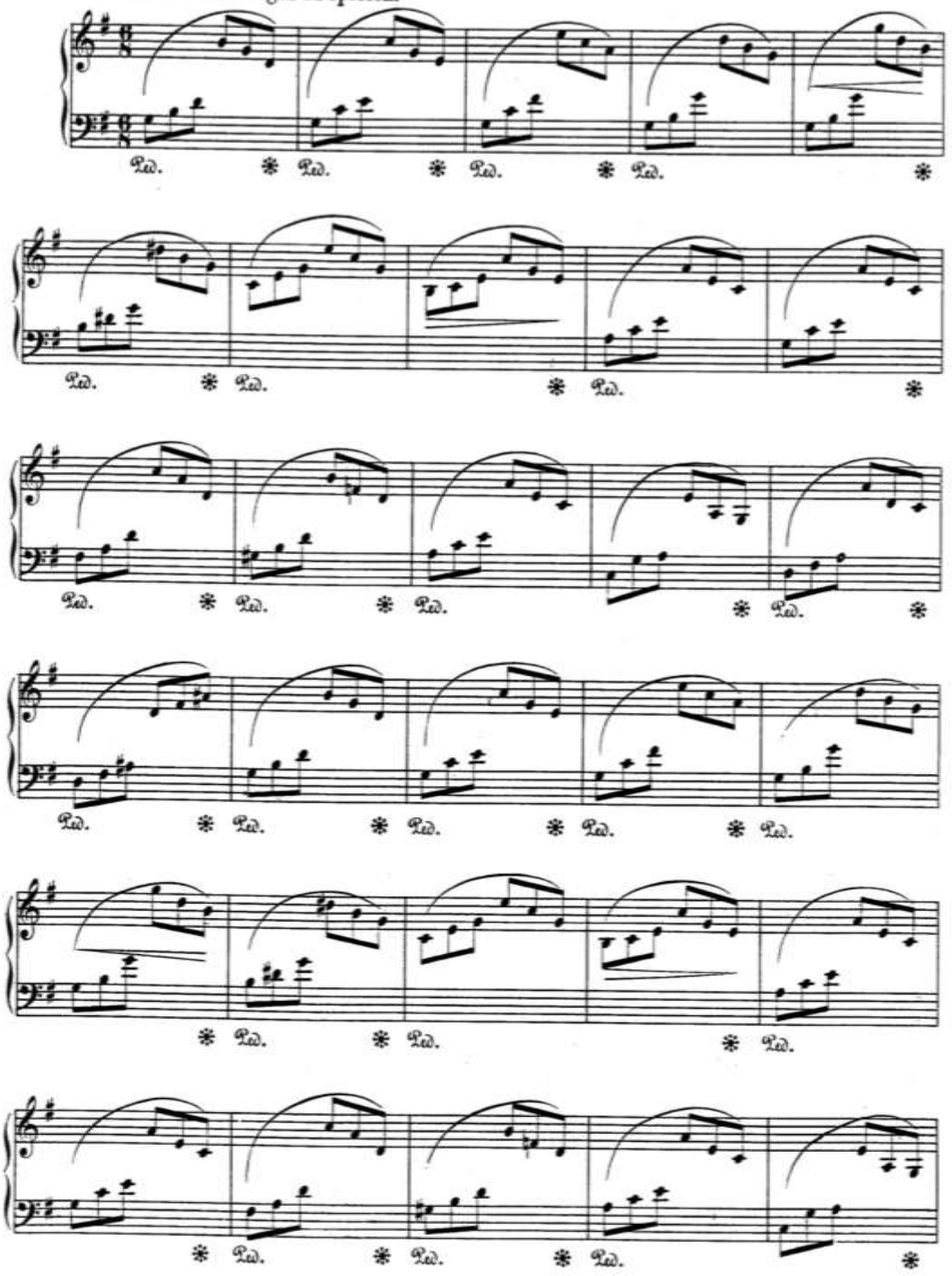
May, Sweet May

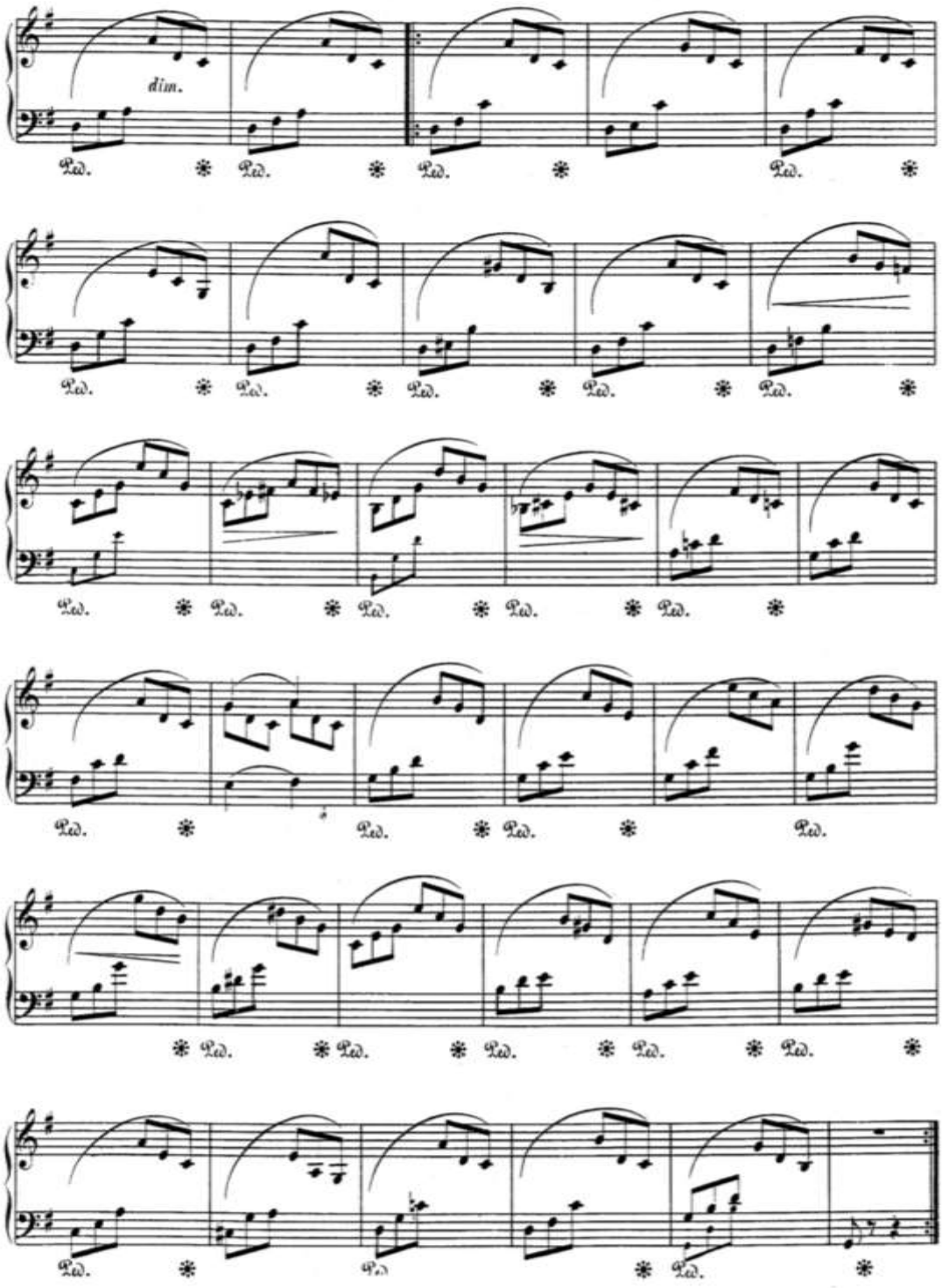

sfp
sfp
sfp
sfp
553

Little Study

Leise und sehr egal zu spielen.

dim.
Ped.

Spring Song

pp
Verschiebung
f
Etwas langsamer.
fp
First Loss
Nicht schnell.
fp
p
fp
p
Etwas langsamer. Im Tempo.
cresc.
f
f>>
f>>

Roaming in the Morning
Frisch und kräftig.
1.
2.
Schwächer.

The Reaper's song
Nicht sehr schnell.
559

Little Romance

Nicht schnell. M.M. ♩ = 130.

Rustic Song

Im mässigen Tempo.

p
Ped.
mf
Ped.
Ped.
Ped.
Ped.
Langsam und mit Ausdruck zu spielen.
p
Langsamer.
Im Tempo.
Ped.
p
Etwas langsamer.
Ped.

Roundelay

Mässig. Sehr gebunden zu spielen. M.M. ♩. = 72.
p
fp
mf
fp
p
Langsamer.
Im Tempo.

p
fp
p
Langsamer.
Im Tempo.
p
fp

The Horseman

pp
pp
A
Mit fröhlichem Ausdruck.
Harvest Song
mf
p
fp
Langsamer.
Im Tempo.

Echoes from the Theater

Nicht schnell, hübsch vorzutragen.
fp
fp
mf
Etwas langsamer.
Im Tempo.
fp
p
fp
fp
Ped.
*

Little Song in Canon Form

In Memoriam

Nicht schnell und sehr gesangvoll zu spielen.

Strange Man

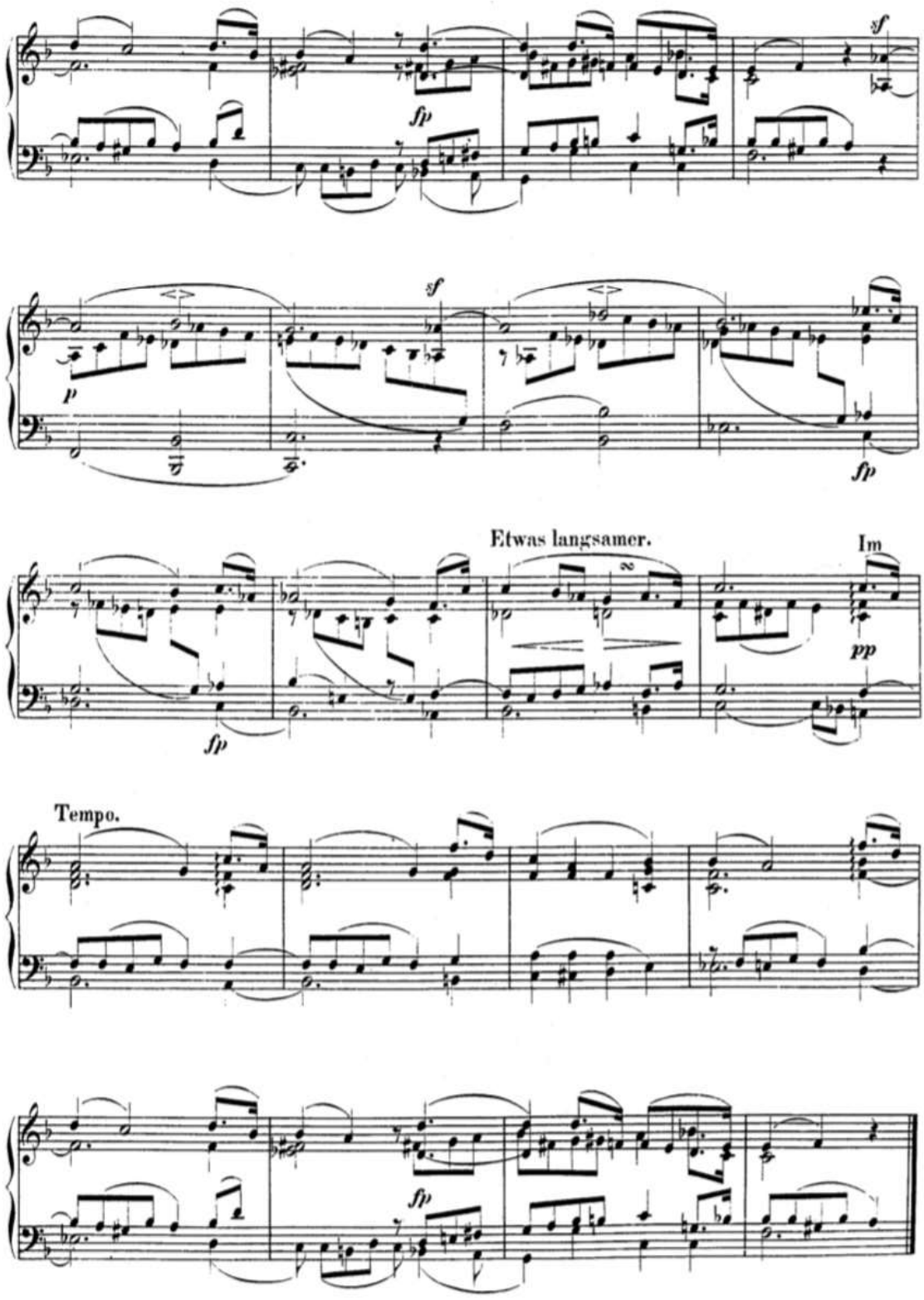
Stark und kräftig zu spielen. M.M. ♩= 144.

1.
2.
1.
2.

Coda.
cresc.
Ped.

Sehr langsam.
p Das zweite mal pp
1.
2.
pp
sf
sf
p
p
fp
Etwas langsamer.
Im
fp
pp
Tempo.

sf
fp
sf
p
fp
Etwas langsamer.
Im
fp
pp
Tempo.
fp

War Song

sf
Ped.
Ped.
sf
sf
Ped.
Ped.
ff
Ped.
sf
sf

Sheherazade

sfp
sf
ritard.
Im Tempo.
sfp
sfp
sfp
sfp
ritard.
pp

Vintage-time

Theme
Langsam. Mit inniger Empfindung. M. M. ♩= 84.
cresc.
Etwas langsamer. Im Tempo.
Nach und nach langsamer.
1.
2.

Mignon
Langsam, zart.
Italian Sailor's Song
Langsam.
Schnell.

1.
2.
cresc.
sf
p
fp
Langsamer.
Schnell.
pp

Sailor's Song

Winter Time I

Winter Time II

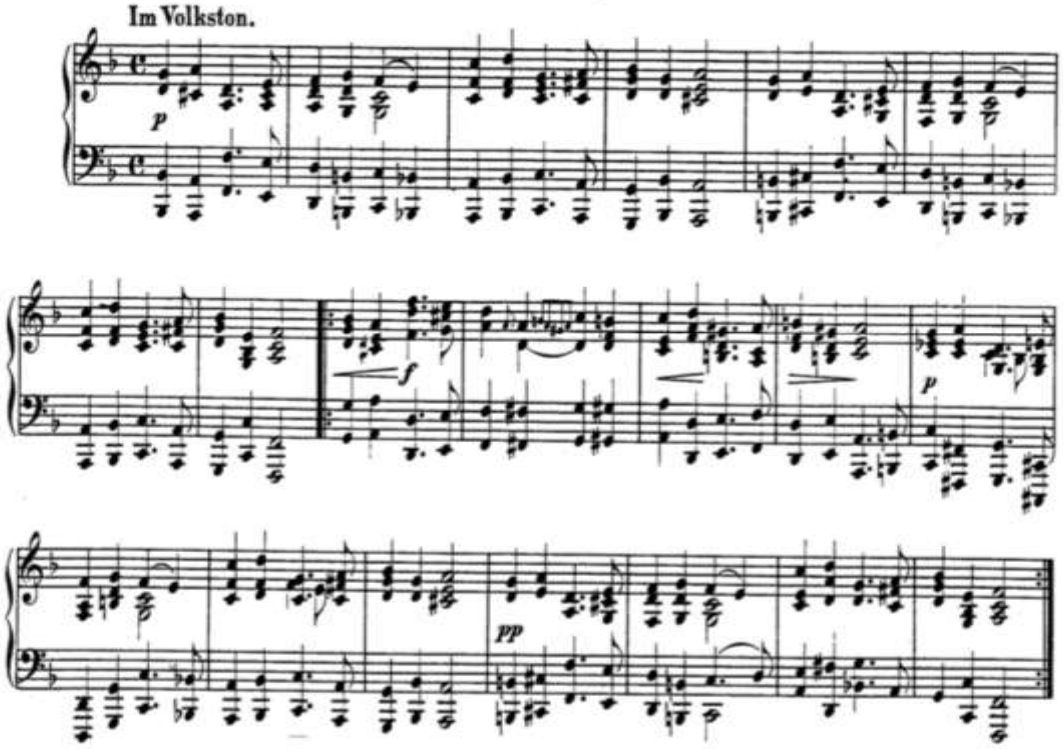

1.
2.
p
ritard.
pp
Erstes Tempo.
pp
Ein wenig langsamer.
pp
fp
Ped.
pp
Nach und nach langsamer.
pp
Ped.
I.II.
ppVerschiebung
Ped.
Ped.

Little Fugue

Norse Song

Figured Chorale

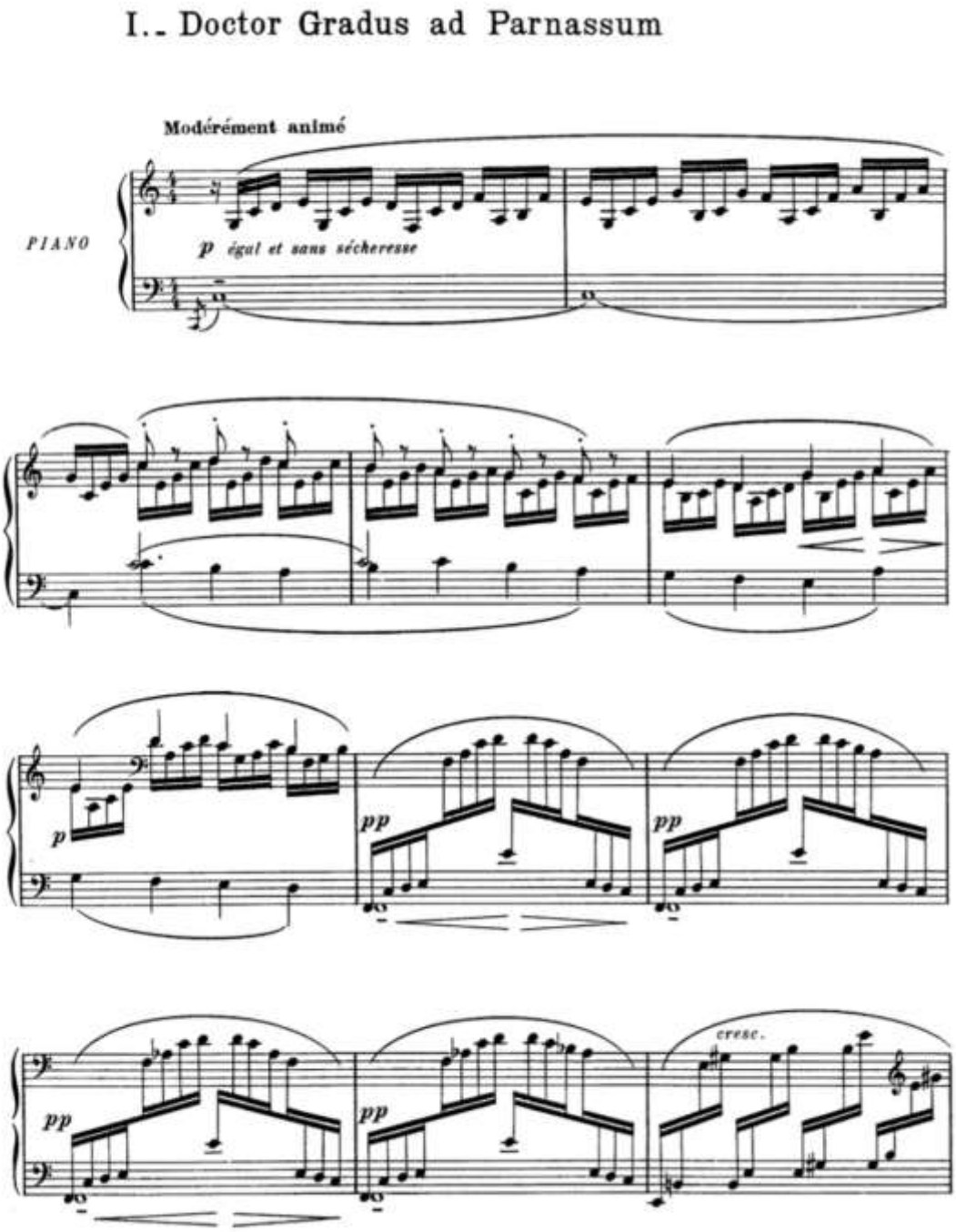

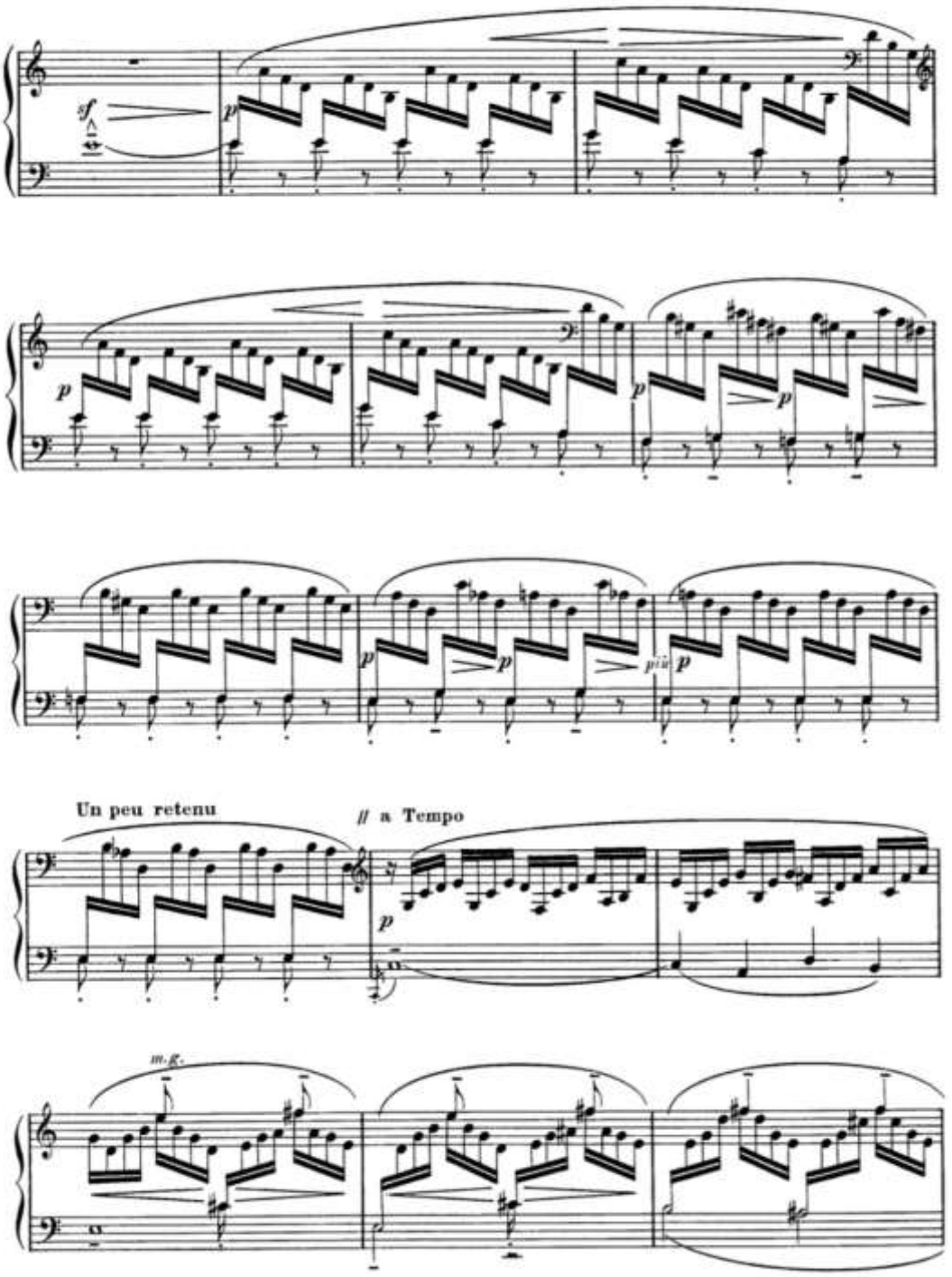
New Year's Eve

EK-2 "CHILDREN'S CORNER" (ÇOCUKLARIN KÖŞESİ)

(ALBÜMÜN NOTALARI)

Un peu retenu
// a Tempo
m.g.

m.g. expressif
Retenu
dim.
1° Tempo
p expressif
più p
Animez un peu
pp
expressif
expressif
Retenu

1º Tempo
pp
pp
pp
pp
cre - - scen - - do
En animant peu à peu
f

Très animé
f
f
f
f
f
f
ff
ff
ff

II. - Jimbo's Lullaby

un peu en dehors
pp
pp
sempre pp
pp
pp
pp
pp
marqué
pp
Un peu plus mouvementé
pp
p

pp
marqué
p
mf
p
p
p
p
p

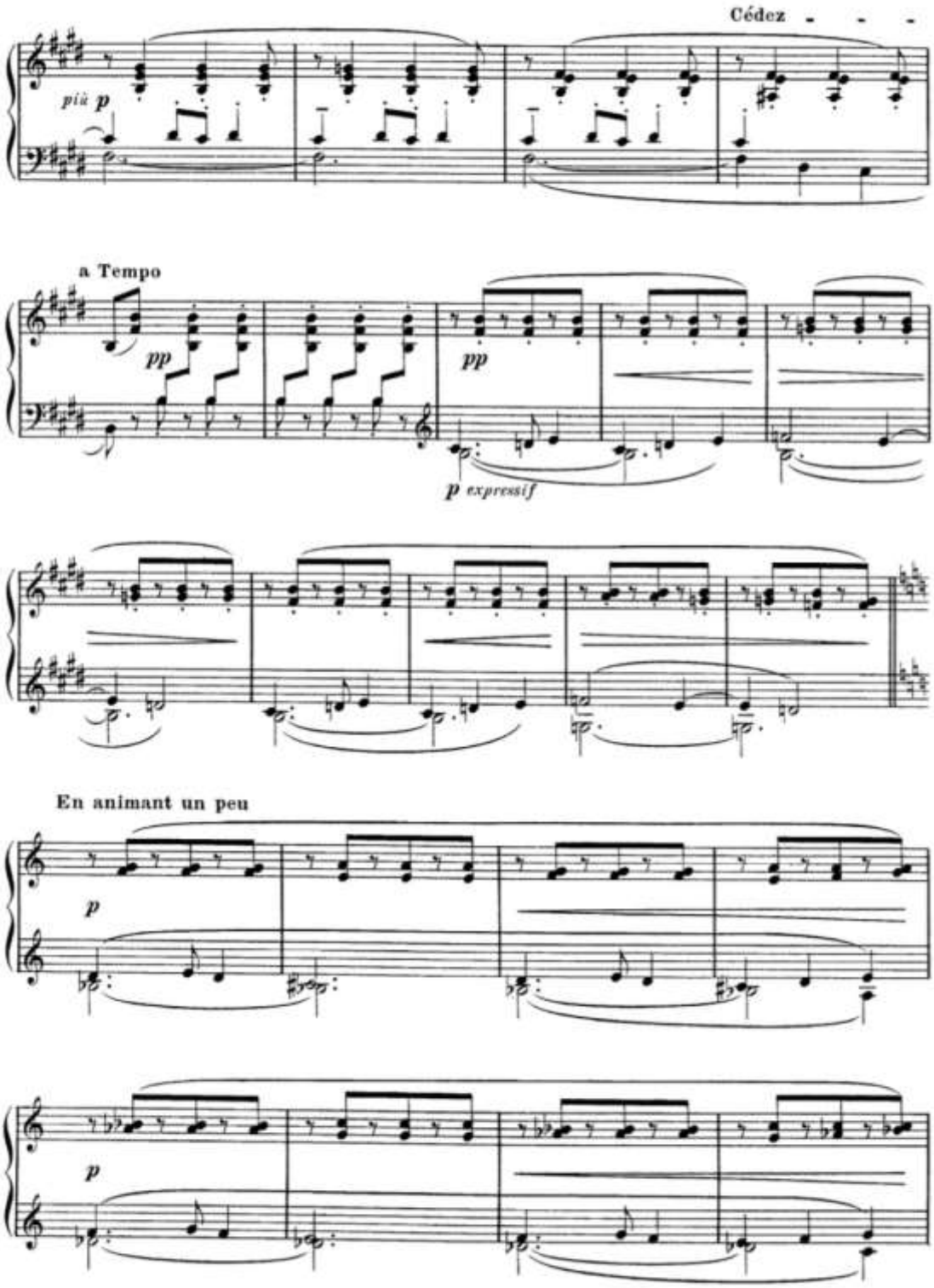

Retenu
1° Tempo
più p
pp
pp
pp
Sempre pp et sans retarder
pp
pp
mo
ren . . do
8ª bassa

III.. Serenade of the Doll

(*) *Il faudra mettre la pédale sourde pendant toute la durée de ce morceau, même aux endroits marqués d'un* ***f***.

poco a poco crescendo
f
Un peu retenu
f
p
dim.
a Tempo
p
p
e dim.

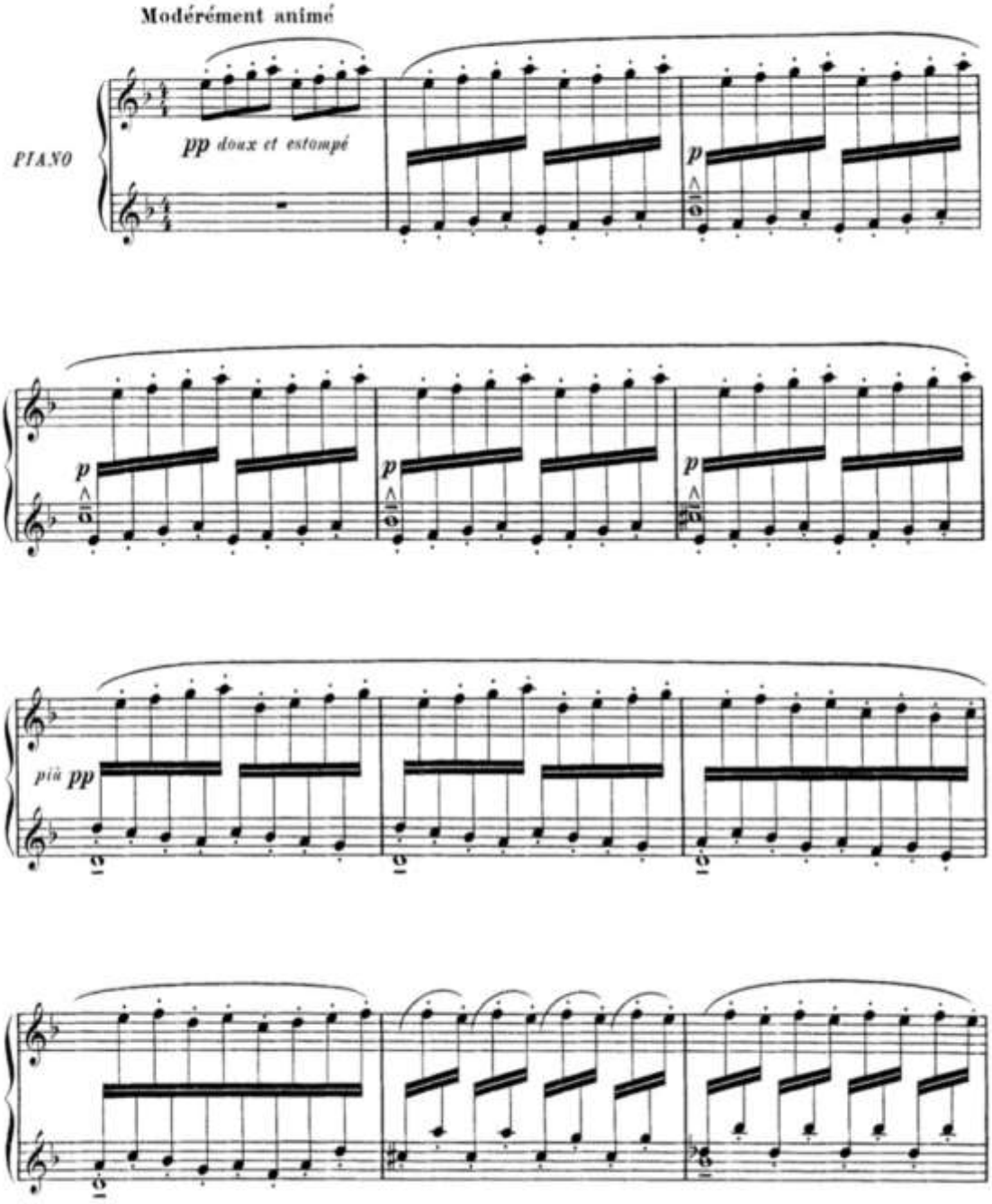

Cédez
più p
a Tempo
pp
pp
p expressif
En animant un peu
p
p

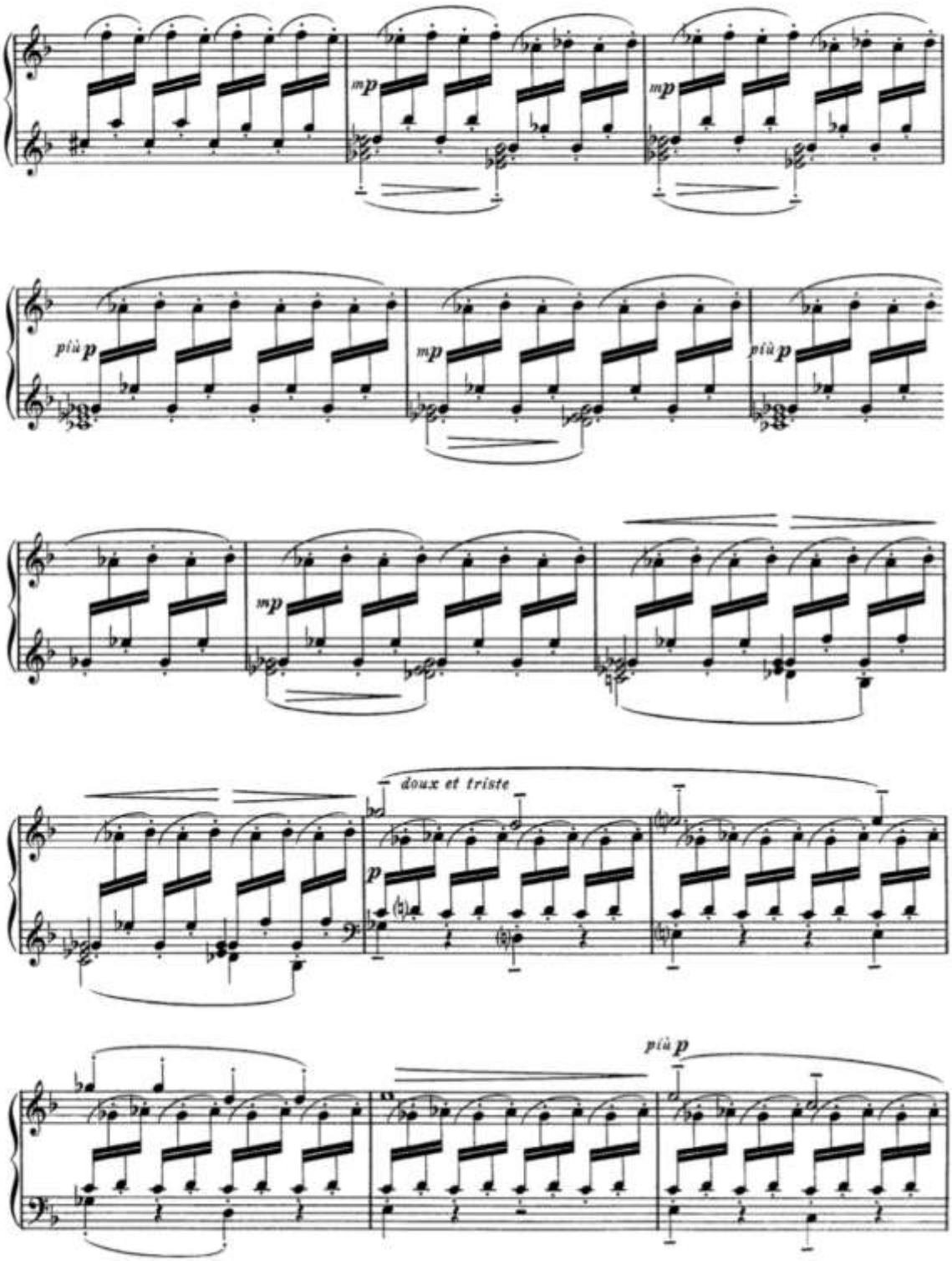

a Tempo
pp
p
pp
sf
pp
sf
p
Sans retarder
sf
p
sf
dim.
molto

p
pp
f
p
più p
p expressif
pp
p
pp

p
pp
sf
p
p
mf
p
mf
p
mf
più p
pp
più pp
8

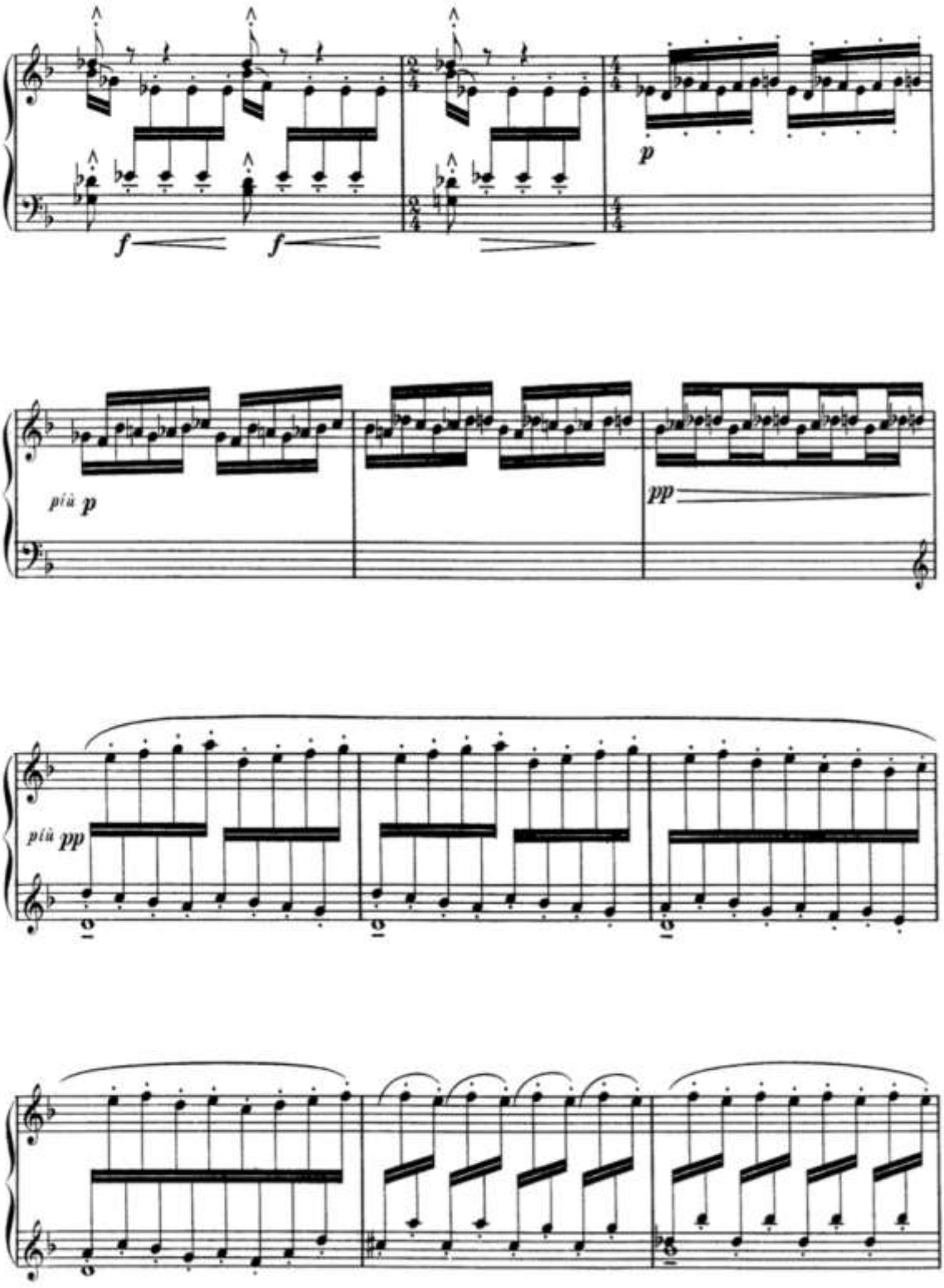
IV.. The snow is dancing

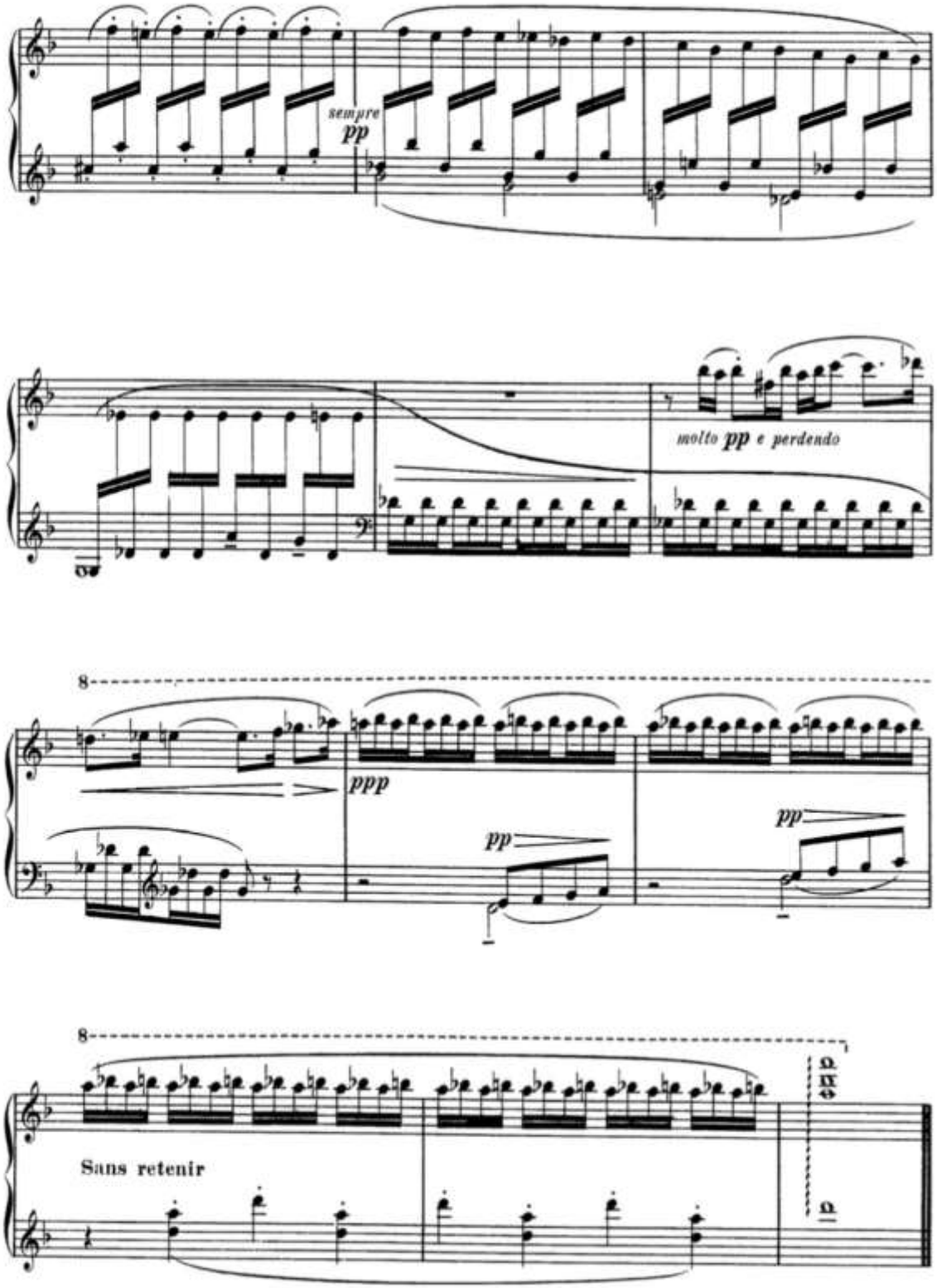

mp
mp
più p
mp
più p
mp
doux et triste
p
più p

pp
Cédez un peu
p un peu en dehors
pp
Au Mouvt
sf
pp

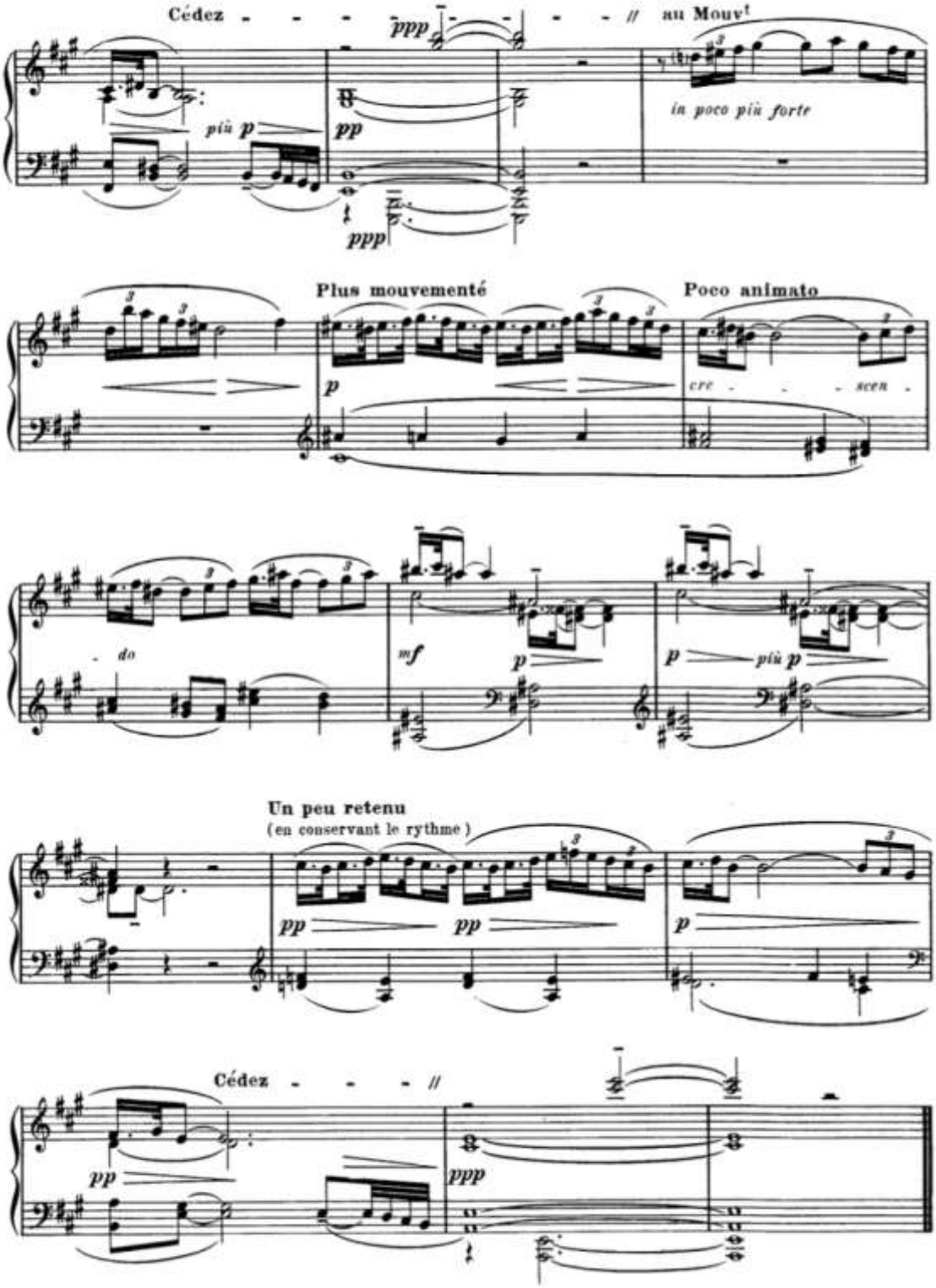

p pp
pp
p léger mais marqué
Cédez un peu
pp
p
p
Au Mouvt
sf
sf
f
f
f

f
f
p
più p
pp
più pp

sempre
pp
molto pp e perdendo
8
ppp
pp
pp
8
Sans retenir

V.. The little Shepherd

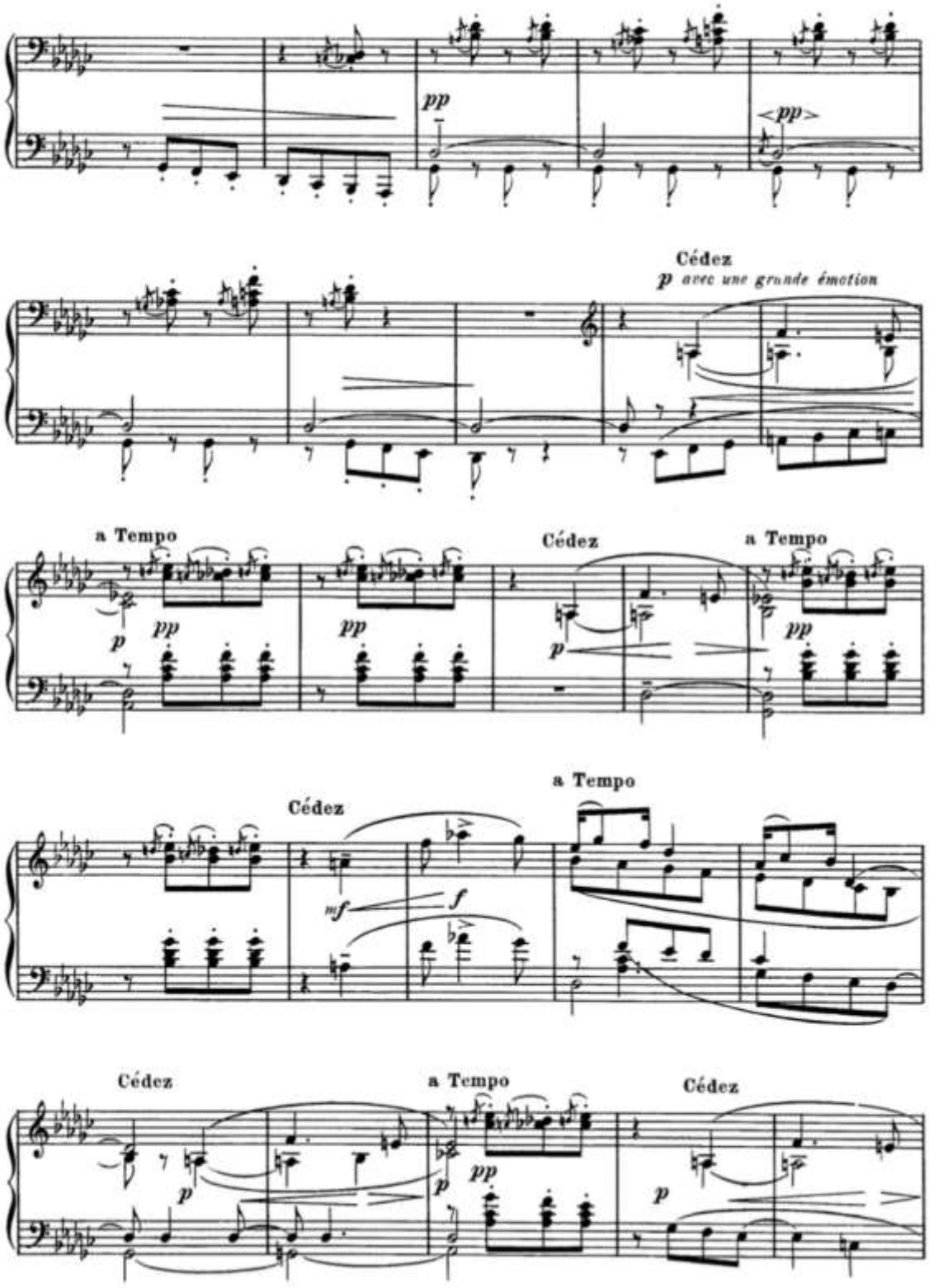

Cédez - - -

VI.. Golliwogg's cake walk

p
più p
f
ff
Un peu moins vite
pp

pp
<pp>
Cédez
p avec une grande émotion
a Tempo
pp
p
Cédez
a Tempo
pp
p
Cédez
a Tempo
mf
f
Cédez
a Tempo
Cédez
p
pp
p
p

a Tempo
p
pp
f
ff
f
dim.
p
p
Retenu
più
p
pp
pp
Toujours retenu
pp
1° Tempo
p
p
molto
f
sff

p cre - scen - do
f ff
p
p
p
p
f sff
p
p
f
f ff
p
p
p
f
ff
ff

EK-3 "İNCİ'NİN KİTABI" OP.10

(ALBÜMÜN NOTALARI)

8

- II -
AFACAN KEDİ
Playfull Kitten

Ahmet Adnan Saygun
(1907-1991)

16
cresc.
f
19
22
25
28
M.d.

- III -
MASAL
A Tale

Ahmet Adnan Saygun
(1907-1991)

20
25
dim.
30
rall.
a tempo
pp
35
2
6
ppp
40
3
6

12
- IV -
KOCAMAN BEBEK
The Giant Puppet
Ahmet Adnan Saygun
(1907-1991)
Animato (♩= 116)
f
p
pp
a tempo
poco rit.
f

13
25
p
30
35
40
rit.
45
a tempo
ff

14

- V -
OYUN
A Joke

Ahmet Adnan Saygun
(1907-1991)

- VI -
NİNNİ
Lullaby

Ahmet Adnan Saygun
(1907-1991)

- VII -
RÜYA
A Dream

Ahmet Adnan Saygun
(1907-1991)

EK-4 “DUYUŞLAR”

(ALBÜMÜN NOTALARI)

2
mf
f
p
f
p
f
ff

ff
ff
mf
p

4
pp
più ff
r.h.
r.h.
r.h.
sfz
ff
mf
sfz
sfz

sfz
sfz
sfz
sfz
sfz
sfz
più ff
r.h.
r.h.
f
cresc.
a tempo
ff
ff
fff

6
Küçük Çoban
II
The Little Shepherd
Andante
mf express.
simile
pp
p

Dere III The Brook

mf
pp
p
8va

Kağnı IV The Oxcart

Oyun V Game
Allegro vivo
p
simile
cresc.
mf
cresc.
f

ff
fff

8va
fff
(8va)
(8va)
pp subito
(8va)

mf
cresc
f
ff
a tempo
cresc.
fff
accel.

Marş VI March
Tempo di marcia
mf
f
cresc.
ff
sub. p
pp
sub. f
ff
mf

Şaka VII The Joke

15
19
21
3
27

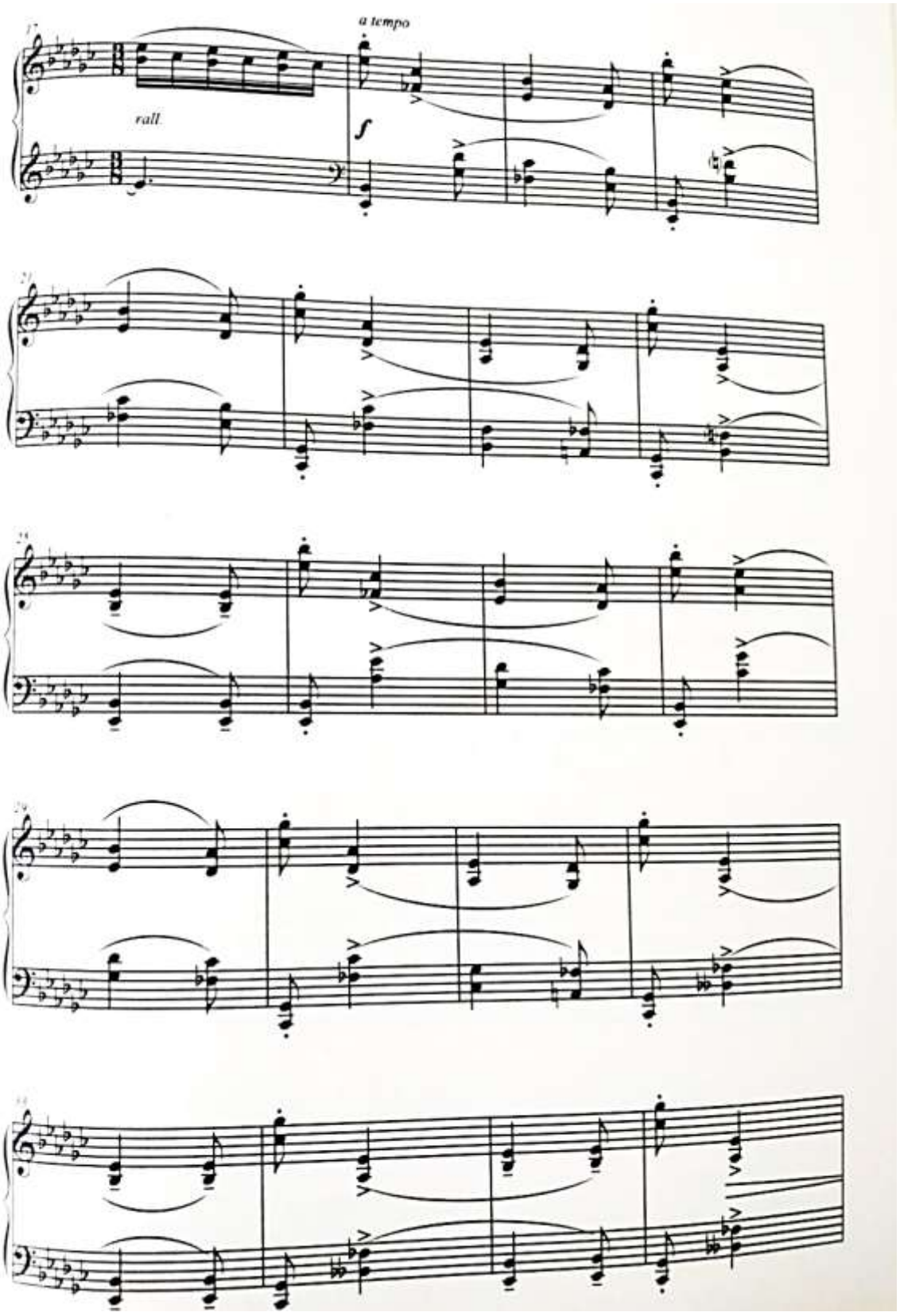

poco piu vivo

VIII

f
a tempo
ff
poco rit.
l.h.

IX
Allegro
p
f
sub p
marcato
5
9
a tempo
rall.
13

a tempo
rall.
f

37
p
f
sub. p
41
45
rall.
49
Vivo
p
mf

Ağlama Yar Ağlama
(Halk Şarkısı)

X

"Weep Not, My Love"
(Folk Song)

l.h.
p
più p
11
l.h.
l.h.
l.h.
14
17
pp

pp
8va
8va
ppp
morendo e rall.

Zeybek Havası **XI** Zeybek Tune

ff
ff
ff

1
2

p
ff
p
ff

13
ff
ff
ff
15
17
p

ff

ff
ff
ff

allarg